

แบบรายงานผลการวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ
ตาม “แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ/ตำบล ปี ๒๕๖๒”
(ฉบับทบทวนปี ๒๕๖๘)
อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์

หลักฐานประกอบการพิจารณาประกอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการ
ของเกษตรจังหวัด ตัวชี้วัดที่ ๑.๑.๕ ร้อยละของความสำเร็จในการจัดทำ
แผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

คำนำ

การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์นี้จัดทำขึ้นตามโครงการพัฒนาชุมชน ประจำปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ของกรมส่งเสริมการเกษตร เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์จุดอ่อน - จุดแข็ง - โอกาส-ภาวะคุกคาม (SWOT ANALYSIS) ของตำบล มุ่งเน้นถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนให้มากที่สุด ซึ่งข้อมูลที่ได้มาจากการจัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชนโดยผ่านผู้นำชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้าน สมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาสาสมัครเกษตร และผู้แทนเกษตรกรระดับหมู่บ้าน ตลอดจนหน่วยงานราชการต่างๆ ในพื้นที่

การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล ตามโครงการพัฒนาชุมชนฉบับนี้ คณะผู้จัดทำขอขอบพระคุณผู้นำชุมชน ผู้นำองค์กรท้องถิ่นและผู้เข้าร่วมการประชุมทุกท่าน ที่ให้ข้อมูลและร่วมมือเป็นอย่างดี และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าแผนพัฒนาการเกษตรฉบับนี้จะสามารถทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรในอำเภอละหานทรายดีขึ้นและยั่งยืนสืบไป

สำนักงานเกษตรอำเภอละหานทราย

สิงหาคม ๒๕๖๘

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
สารบัญ	
สารบัญตาราง	
สารบัญรูป	
บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป	๑
๑.๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	๑
๑.๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่	๑
๑.๑.๒ อาณาเขตติดต่อ	๑
๑.๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง	๒
๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)	๗
๑.๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม	๗
๑.๒.๒ ลักษณะทิศทาง ความลาดชัน	๗
๑.๒.๓ ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน	๗
๑.๓ สภาพภูมิอากาศ	๑๑
๑.๓.๑ ลักษณะภูมิอากาศ	๑๑
๑.๓.๒ ฤดูกาล	๑๑
๑.๓.๓ สถิติปริมาณน้ำฝน	๑๑
๑.๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์	๑๒
๑.๔ เส้นทางคมนาคม	๑๒
๑.๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	๑๓
๑.๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง	๑๓
๑.๕.๒ อ่างเก็บน้ำ เขื่อน ฝายทดน้ำ	๑๑
๑.๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม	๑๕
๑.๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ	๑๕
๑.๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมและรายได้ต่อหัวของจังหวัด	๑๕
๑.๖.๓ จำนวนครัวเรือน แยกชายหญิง ช่วงอายุ ในเมือง/ชนบท	๑๖
๑.๖.๔ การศึกษา	๑๗
๑.๖.๕ สาธารณสุข	๑๗
๑.๖.๖ ประเพณีและวัฒนธรรม	๑๘
๑.๖.๗ องค์กร/สถาบันต่าง ๆ	๒๑
๑.๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)	๒๕
๑.๗.๑ ลักษณะของการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทหลัก ๆ เช่น ภาค เกษตร อุตสาหกรรม ชุมชนเมืองที่อยู่อาศัยแยกตามเขตการปกครองย่อย	๒๕

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอละหานทราย	๒๗
๒.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอละหานทราย	๒๗
๒.๑.๑ สถานการณ์การเกษตรในพื้นที่	๒๗
๒.๑.๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๕๕
๒.๒ การจัดทำ TOWS Matrix	๕๘
บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล	๖๐
๓.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)	๖๐
๓.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร	๖๑
๓.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร	๖๑
๓.๔ การแปรรูปผลผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์	๖๑
บรรณานุกรม	๖๙

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๑ แสดงการแบ่งเขตการปกครองของอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์	๔-๖
ตารางที่ ๒ กลุ่มชุดดินในเขตพื้นที่อำเภอละหานทราย	๗
ตารางที่ ๓ แสดงสถิติปริมาณน้ำฝนอำเภอละหานทรายตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๑	๑๑
ตารางที่ ๔ แหล่งน้ำที่สำคัญของอำเภอละหานทราย	๑๓
ตารางที่ ๕ ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ	๑๕
ตารางที่ ๖ ผลิตภัณฑ์มวลรวมและรายได้ต่อหัวจังหวัดบุรีรัมย์	๑๕
ตารางที่ ๗ ข้อมูลการแบ่งพื้นที่ปกครองและสถิติประชากรในเขตอำเภอละหานทราย	๑๖
ตารางที่ ๘ สถานศึกษาในเขตพื้นที่อำเภอละหานทราย	๑๗
ตารางที่ ๙ ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในอำเภอละหานทราย	๒๑-๒๓
ตารางที่ ๑๐ ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในอำเภอละหานทราย	๒๔
ตารางที่ ๑๑ การแบ่งประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินทำกินของเกษตรกรในอำเภอละหานทราย	๒๕
ตารางที่ ๑๒ ขักรแบ่งประเภทการถือครองที่ดินทำกินของเกษตรกรในอำเภอละหานทราย	๒๖
ตารางที่ ๑๓ ข้อมูลศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	๒๗
ตารางที่ ๑๔ ข้อมูลกลุ่มเกษตรกรระบบการเกษตรแบบแปลงใหญ่	๒๘
ตารางที่ ๑๕ ต้นทุนการทำนาต่อไร่	๓๓
ตารางที่ ๑๖ ข้อมูลการผลิตข้าวอำเภอละหานทราย	๓๔
ตารางที่ ๑๗ แหล่งรับซื้อและปริมาณการรับซื้อข้าวอำเภอละหานทราย	๓๔
ตารางที่ ๑๘ ต้นทุนการปลูกอ้อยต่อไร่	๓๙
ตารางที่ ๑๙ ข้อมูลการผลิตอ้อยอำเภอละหานทราย	๔๐
ตารางที่ ๒๐ แหล่งรับซื้อและปริมาณการรับซื้ออ้อยอำเภอละหานทราย	๔๐
ตารางที่ ๒๑ ต้นทุนการปลูกมันสำปะหลังต่อไร่	๔๕
ตารางที่ ๒๒ ข้อมูลการผลิตมันสำปะหลังอำเภอละหานทราย	๔๖
ตารางที่ ๒๓ แหล่งรับซื้อและปริมาณการรับซื้อมันสำปะหลังอำเภอละหานทราย	๔๖
ตารางที่ ๒๔ สูตรปุ๋ยสำหรับยางพาราแต่ละช่วงอายุ	๕๒
ตารางที่ ๒๕ ต้นทุนการปลูกยางพาราต่อไร่	๕๓
ตารางที่ ๒๖ ข้อมูลการผลิตยางพาราอำเภอละหานทราย	๕๓
ตารางที่ ๒๗ แหล่งรับซื้อและปริมาณการรับซื้อยางพาราอำเภอละหานทราย	๕๔
ตารางที่ ๒๘ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหา แนวทางการแก้ไข	๕๕-๕๗
ตารางที่ ๒๙ การวิเคราะห์ TOWS Matrix สภาพแวดล้อมอำเภอละหานทราย	๕๘
ตารางที่ ๓๐ สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนการพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ	๖๒-๖๘

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ ๑ ที่ตั้งและอาณาเขตอำเภอละหานทราย	๒
ภาพที่ ๒ เขตการปกครองอำเภอละหานทราย	๓
ภาพที่ ๓ แผนที่จุดดินในตำบลหนองตะครอง	๘
ภาพที่ ๔ แผนที่จุดดินในตำบลโคกवान	๘
ภาพที่ ๕ แผนที่จุดดินในตำบลตาจ	๙
ภาพที่ ๖ แผนที่จุดดินในตำบลละหานทราย	๙
ภาพที่ ๗ แผนที่จุดดินในตำบลสำโรงใหม่	๑๐
ภาพที่ ๘ แผนที่จุดดินในตำบลหนองแวง	๑๐
ภาพที่ ๙ เส้นทางคมนาคม	๑๒
ภาพที่ ๑๐ แผนที่แสดงพื้นที่เขตความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าวในอำเภอละหานทราย	๓๐
ภาพที่ ๑๑ แผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดินสำหรับการปลูกข้าวอำเภอละหานทราย	๓๑
ภาพที่ ๑๒ สถิติการขึ้นทะเบียนข้าวนาปี ประจำปี ๒๕๖๔/๖๕	๓๑
ภาพที่ ๑๓ แผนที่แสดงพื้นที่ทับซ้อนระหว่างเขตความเหมาะสมกับพื้นที่ใช้ประโยชน์...ข้าว	๓๒
ภาพที่ ๑๔ แผนที่แสดงพื้นที่ Zoning ของการปลูกอ้อยในอำเภอละหานทราย	๓๕
ภาพที่ ๑๕ แผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดินสำหรับการปลูกอ้อยอำเภอละหานทราย	๓๖
ภาพที่ ๑๖ สถิติการขึ้นทะเบียนปลูกอ้อย ประจำปี ๒๕๖๔/๖๕	๓๗
ภาพที่ ๑๗ แผนที่แสดงพื้นที่ทับซ้อนระหว่างเขตความเหมาะสมกับพื้นที่ใช้ประโยชน์...อ้อย	๓๘
ภาพที่ ๑๘ แผนที่แสดงพื้นที่ Zoning ของการปลูกมันสำปะหลังในอำเภอละหานทราย	๔๑
ภาพที่ ๑๙ แผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดินสำหรับการปลูกมันสำปะหลังอำเภอละหานทราย	๔๒
ภาพที่ ๒๐ สถิติการขึ้นทะเบียนปลูกมันสำปะหลัง ประจำปี ๒๕๖๔/๖๕	๔๓
ภาพที่ ๒๑ แผนที่แสดงพื้นที่ทับซ้อนระหว่างเขตความเหมาะสมกับพื้นที่ใช้ประโยชน์...มันฯ	๔๔
ภาพที่ ๒๒ แผนที่แสดงพื้นที่ Zoning ของการปลูกยางพาราในอำเภอละหานทราย	๔๘
ภาพที่ ๒๓ แผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดินสำหรับการปลูกยางพาราอำเภอละหานทราย	๔๙
ภาพที่ ๒๔ สถิติการขึ้นทะเบียนปลูกมันสำปะหลัง ประจำปี ๒๕๖๔/๖๕	๕๐
ภาพที่ ๒๕ แผนที่แสดงพื้นที่ทับซ้อนระหว่างเขตความเหมาะสมกับพื้นที่ใช้ประโยชน์...ยางฯ	๔๔

บทที่ ๑

ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑.๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

๑.๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

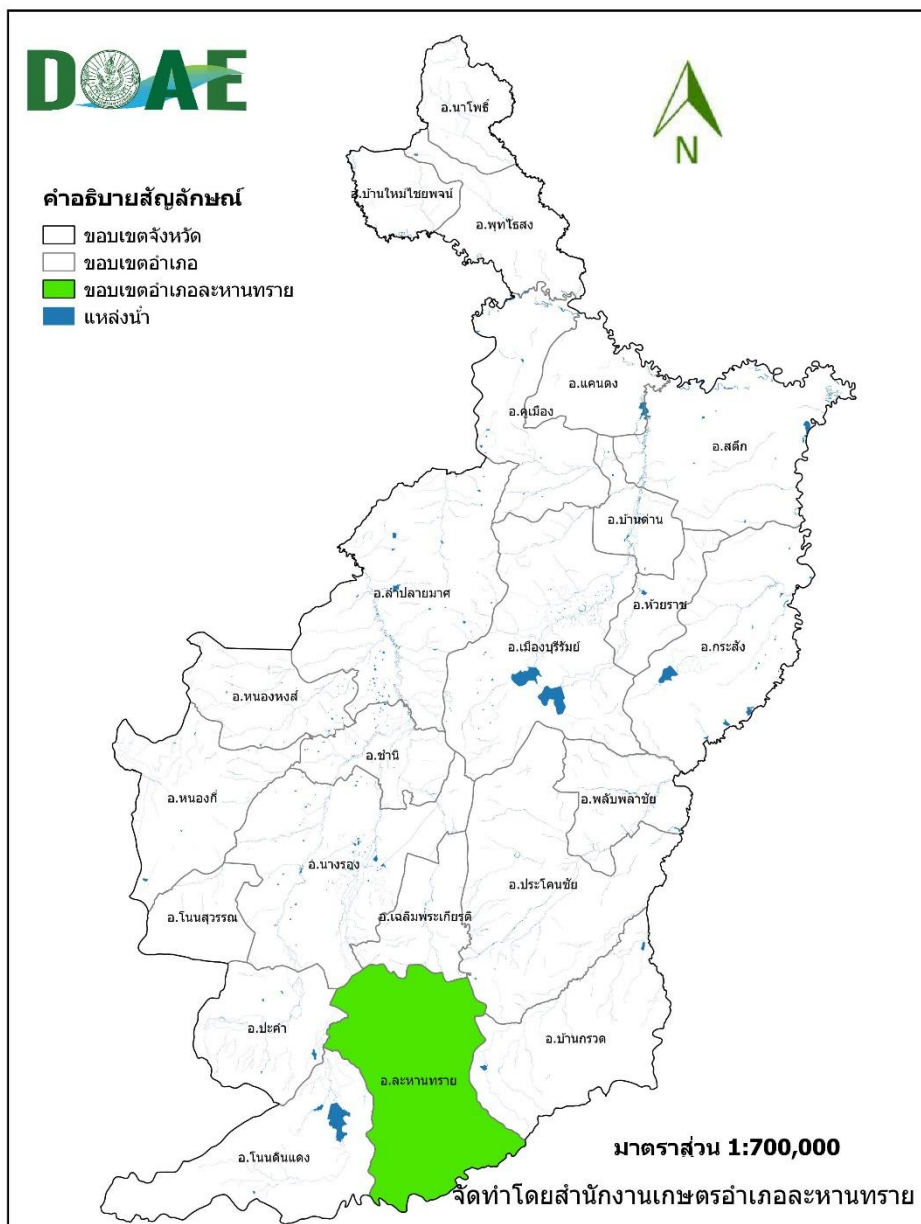
อำเภอละหานทรายตั้งอยู่ทางใต้ ของจังหวัดบุรีรัมย์ มีพื้นที่ ๗๓๕ ตารางกิโลเมตร ระยะห่างจากจังหวัดบุรีรัมย์ประมาณ ๙๐ กิโลเมตร ละหานทราย เป็นคำรวม ละหาน หมายถึง สภาพท้องที่ซึ่งอุดมไปด้วยที่ราบลุ่ม ทราย หมายถึง สัตว์ป่าชนิดหนึ่ง มีความสวยงามปราดเปรียว รวมคำว่า ละหานทราย หมายถึง พื้นที่ราบลุ่มอุดมสมบูรณ์ชุ่มชื้นไปด้วยเนื้อทราย เดิมพื้นที่นี้เป็น ป่าทึบ มีสัตว์ป่าโดยเฉพาะเนื้อทรายเป็นจำนวนมาก อดีตอำเภอละหานทรายเป็นท้องที่ที่ขึ้นอยู่ในเขตการปกครองของอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ สภาพโดยทั่วไปเป็นป่าดงดิบ พื้นที่กว้างขวาง อุดมสมบูรณ์มีทรัพยากรมากมาย ทำให้ราษฎรในท้องที่ใกล้เคียงอพยพเข้ามาอยู่อาศัยและประกอบอาชีพมากขึ้น สภาพท้องที่ มีความเจริญมากขึ้นเป็นลำดับ มีประชากรมากขึ้น การคมนาคมยากลำบาก และอยู่ห่างไกลอำเภอเดิมมาก ซึ่งเป็นอุปสรรคแก่การปกครองและการให้บริการประชาชน กระทรวงมหาดไทย จึงประกาศตั้งเป็นกิ่งอำเภอ ชื่อว่า “กิ่งอำเภอละหานทราย” เมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๐๔ มีเขตการปกครอง ๓ ตำบล คือตำบลละหานทราย ตำบลปะคำ และตำบลถาวร ที่ตั้งที่ว่าการกิ่งอำเภอ ตั้งที่บ้านละหานทราย ต่อมามีความเจริญมากขึ้นได้รับการยกฐานะเป็นอำเภอ เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๐๖ หลังจากนั้นบ้านเมืองมีความเจริญขึ้น ประกอบกับประชากรมีความหนาแน่น พื้นที่บางส่วนได้ถูกแยกออกไปเป็นอำเภอปะคำ อำเภอโนนดินแดง และอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์

๑.๑.๒ อาณาเขตติดต่อ

อำเภอละหานทรายตั้งอยู่ทางทิศใต้ของจังหวัดบุรีรัมย์ (ดูภาพที่ ๑) มีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครองข้างเคียงดังต่อไปนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอนางรองและอำเภอเฉลิมพระเกียรติ
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอประโคนชัยและอำเภอบ้านกรวด
- ทิศใต้ ติดต่อกับจังหวัดบ้านไถ่มีชัย (ราชอาณาจักรกัมพูชา) และอำเภอตาพระยา (จังหวัดสระแก้ว)
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอโนนดินแดงและอำเภอปะคำ

แผนที่แสดงที่ตั้งและอาณาเขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์

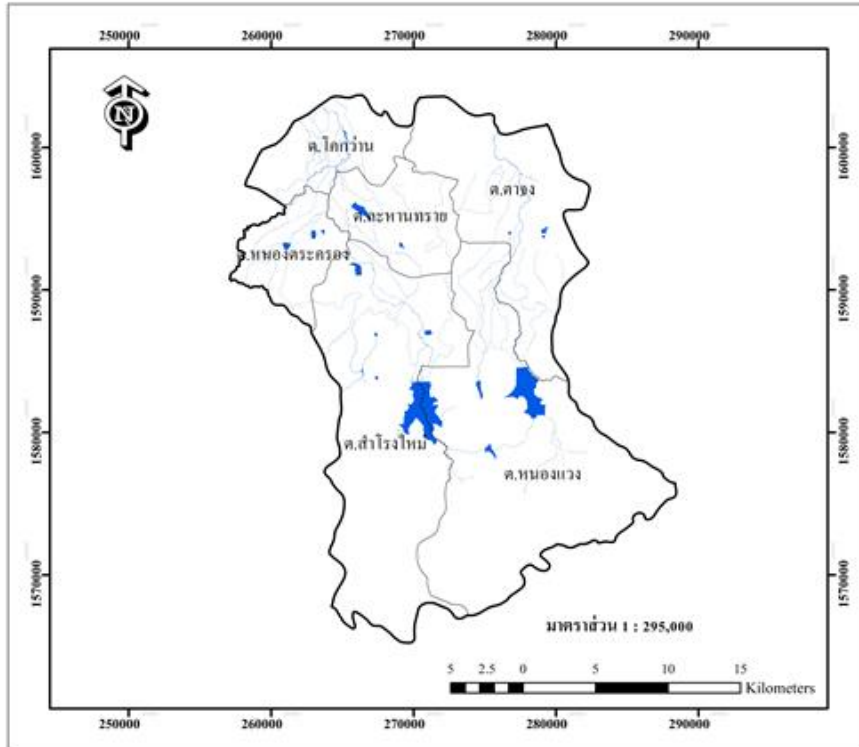

ภาพที่ ๑ ที่ตั้งและอาณาเขตอำเภอละหานทราย

๑.๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

ปัจจุบันอำเภอละหานทราย แบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๖ ตำบล จำนวน ๘๔ หมู่บ้าน ได้แก่

- ๑) ตำบลละหานทราย ๑๒ หมู่บ้าน
- ๒) ตำบลตาจ่ง ๒๒ หมู่บ้าน
- ๓) ตำบลสำโรงใหม่ ๑๔ หมู่บ้าน
- ๔) ตำบลหนองแวง ๑๓ หมู่บ้าน
- ๕) ตำบลหนองตระครอง ๑๒ หมู่บ้าน
- ๖) ตำบลโคกवान ๑๑ หมู่บ้าน

ภาพที่ ๒ เขตการปกครองอำเภอละหานทราย

ตารางที่ ๑ การแบ่งเขตการปกครองอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์

ตำบล	หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ชื่อผู้นำหมู่บ้าน	เบอร์โทรศัพท์
ละหานทราย	๑	ละหานทราย	นายรักษชาติ บึงบัว	
	๒	ละหานทราย	นายวินัย โรมริรัมย์	
	๓	โคกจั่ว	นายमाणพ กว่างสนิท	
	๔	หนองละหานทราย	นางวันนา เปรงปราง	
	๕	โคกสะอาด	นายจักรกฤษณ์ สนโสม	
	๖	โรงเลื่อย	นายบัณฑิต พิ้ววัล	
	๗	โคกพยอม	นางพิชญา ดวนใหญ่	
	๘	ละหานทราย	นายมงคล ดัดตันรัมย์	
	๙	น้อยลำคลอง	นายสมบัติ เต็ชชัยภูมิ	(กำนัน)
	๑๐	ชลประทาน	นายวัน เขียวรัมย์	
	๑๑	หนองตาแอก	นายภูวิศ ธรรมวัชร	
	๑๒	โนนสง่าพัฒนา	นายสมรักษ์ จันสด	
ตาจ่ง	๑	ยางโป่งเสดดา	นายม่วง จันดาศรี	
	๒	โคกตาพรหม	นายสุรพล ทศแก้ว	
	๓	บุ	นางสำรวม เพชรนวล	
	๔	ละลม	นายทุมทอง มุระคา	
	๕	ตาจ่ง	นายระพีพันธ์ ยงสีบชาติ	
	๖	หนองปรือ	นายสุเทพ คงชีวะ	
	๗	หนองปรือใหม่	นางรัญญา สุภผล	
	๘	หัวสะพาน	นายบุญเสาร์ ทอนโพธิ์แก้ว	
	๙	หัวสนาม	นายสุไกร เพชรแก้ว	
	๑๐	ตาจ่ง	นายอนุชิต นาราช	
	๑๑	โคกว่าน	นายประกาย สุขคำ	
	๑๒	ดอนมัน	นายสุเทพ ปลาน้อย	(กำนัน)
	๑๓	หัวทำนบ	นายวิชาญ แสงใส	
	๑๔	สว่างพัฒนา	นายอุทัย ทำทอง	
	๑๕	หนองคัน	นายทองสุข นาราช	
	๑๖	หนองมดแดง	นายวิโรจน์ ชินพลชาย	
๑๗	หนองโบสถ์	นายวัชรินทร์ จิตเอก		
๑๘	เทพย์คัมพัฒนา	นางธัญดา เชื้อสูงเนิน		

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอละหานทราย กรมการปกครอง (กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖)

ตารางที่ ๑ (ต่อ) การแบ่งเขตการปกครองอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์

ตำบล	หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ชื่อผู้นำหมู่บ้าน	หมายเหตุ
ตาจ (ต่อ)	๑๙	ไทยพัฒนา	นายอรรชวิน เห่งหง้า	
	๒๐	หนองยาง	นายมนตรี มุระคา	
	๒๑	ศิลาทอง	นายประเสริฐ เรืองไพศาล	
	๒๒	เทพย์คฆ์ใต้	นายทำนอง สุทธิ	
ลำโรงใหม่	๑	โคกไม้แดง	นายโต เหลาเลิศ	
	๒	โคกเพ็อง	นายจักรี ยงสืบชาติ	
	๓	โคกใหม่	นายโกชนา อารุณพันธ์ุ	
	๔	หนองปลาอืด	นายศิวพันธ์ อารุณพันธ์ุ	(กำนัน)
	๕	ลำโรง	นายประดิษฐ์ คำศรี	
	๖	บ่อโพธิ์	นายคมกริช ตุ่มหนแย้ม	
	๗	หนองดำน	นายญาณวิทย์ พนารินทร์	
	๘	น้อยหนองหว้า	นางคะนอง ชื่นอารมณ	
	๙	โคกจบก	นายบุญจันทร์ สมัญญา	
	๑๐	สันติสุข	นายบุญสวย เสประโคน	
	๑๑	โคกตาด้วง	นายสวงศ์ ชัยสุวรรณ	
	๑๒	โคกไม้แดง	นายบุญเหลือ ม่อมมิตร	
	๑๓	โคกใหม่	นางสำเนียง ยองใย	
	๑๔	สันติสุข	นายบุญเลิศ เกษฎา	
หนองแวง	๑	ปากช่อง	นางปราณี อุ่นเรือง	
	๒	หนองแวง	นายสมพงษ์ จินรัมย์	
	๓	หนองไก่อ	นายวันดี จันทรใส	
	๔	หนองหว้า	นายสมบัติ ชินรา	
	๕	หนองตาเยา	นายสายสมร จันทพันธ์ุ	
	๖	ปากช่อง	นายเขียน ว่องไว	
	๗	ปากช่อง	นายสมพิศ ปิ่นแคน	
	๘	ศรีทายาท	นายชายแดน ราคา	
	๙	ราษฎร์รักแดน	นายประพจน์ โสตก	(กำนัน)
	๑๐	แท่นทัพไทย	นายพรศักดิ์ มีแก้ว	
	๑๑	ผไทรวมพล	นางจันทร์เรียม เนียมกุล	
	๑๒	ใหม่หนองแวง	นายนำชัย เทียงธรรม	
	๑๓	ใหม่หนองหว้า	นายควบ สวนเกตุ	

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอละหานทราย กรมการปกครอง (กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖)

ตารางที่ ๑ (ต่อ) การแบ่งเขตการปกครองอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์

ตำบล	หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ชื่อผู้นำหมู่บ้าน	เบอร์โทรศัพท์
หนองตะครอง	๑	สระคู	นายรัฐ เสกขา	(กำนัน)
	๒	หนองกี้	นางสาวดาว เจริญผูกแว่น	
	๓	หนองตะครอง	นายอุทิศ นามวิเศษ	
	๔	โคกสะอาด	นายบุญเทียม โยธาสุภาพ	
	๕	สระแก้ว	นายบุญชู สืบสำราญ	
	๖	หนองกราด	นายสมพงษ์ บุญเจียม	
	๗	ตากอง	นายสมชาย พันธุ์ชำนาญ	
	๘	โนนเพชร	นายอำนาจ วงอุดทา	
	๙	โนนสวรรค์	นางสะอาด โนนเสนา	
	๑๐	หนองตะครองพัฒนา	นายพร ดุงดา	
	๑๑	โคกสะอาดพัฒนา	นายณรงค์ฤทธิ์ แสงศรี	
	๑๒	สระกลาง	นายวิมานทอง ทิพยเนตร	
โคกवान	๑	โคกवान	นายอุทัย สุขพันธ์	
	๒	โคกवान	นางสาวสุวรรณี กุศลยทาม	
	๓	โคกสระ	นายเวศ คะเชนทร์เนียม	
	๔	หนองถนน	นายวิจิตร เมืองสีดา	
	๕	สมจิต	นางวีณา บวรชาติ	
	๖	หนองหมี	นายเสฏฐวุฒิ मुखสาย	
	๗	หนองหมี	นายวีระพงษ์ กระพันธ์	
	๘	หนองตะครองน้อย	นายมมนา อาสนะธรรม	
	๙	โคกवानพัฒนา	นายลำพึง วะดี	
	๑๐	หนองหมี	นายมณี อินทร์แพง	(กำนัน)
	๑๑	หนองถนน	นายวิชาญ มารศรี	

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอละหานทราย กรมการปกครอง (กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖)

๑.๑.๔ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มี ๗ แห่ง

- เทศบาล ๕ แห่ง คือ เทศบาลตำบลละหานทราย เทศบาลตำบลตาจาง เทศบาลตำบลหนองตะครอง เทศบาลตำบลสำโรงใหม่ และเทศบาลตำหนองแวง

- องค์การบริหารส่วนตำบลมี ๒ แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบลละหานทราย และองค์การบริหารส่วนตำบลโคกवान

๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

๑.๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

ลักษณะภูมิประเทศอำเภอละหานทราย พื้นที่สูงจะอยู่ทางด้านทิศใต้ลาดต่ำลงมาด้านทิศเหนือ มีลำน้ำลำจันทน์ และลำปะเทียเป็นแหล่งน้ำสำคัญ ลักษณะดิน ได้แก่ ดินเหนียวภูเขาไฟ ดินทราย และดินเหนียวปนทราย เหมาะแก่การเพาะปลูกพืชไร่ ข้าว และไม้ยืนต้น พื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในเขตป่าดงดิบมาก่อน และถูกบุกเบิกประมาณ ๕๐ ปีที่ผ่านมา ทางด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือติดกับเชิงเขาปลายบัด และเชิงเขาลอยในด้านทิศตะวันออก ซึ่งเป็นภูเขาไฟในอดีต

๑.๒.๒ ลักษณะทิศทาง ความลาดชัน

สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่ของอำเภอละหานทรายมีลักษณะเป็นที่ราบลูกคลื่นแบบลอนลาด มีความสูงเฉลี่ยประมาณ ๒๐๐ - ๒๓๖ เมตร จากระดับน้ำทะเล ทางด้านทิศตะวันออกใต้ของอำเภอฯ มีสภาพพื้นที่เป็นที่ดอน พื้นที่ด้านทิศใต้ติดกับเขตรักษาพันธุ์สัตว์ดงใหญ่ มีแหล่งน้ำสำคัญ คือ ลำจันทน์ และลำปะเทีย ลำห้วยหนองน้ำ กระจายอยู่ทั่วพื้นที่

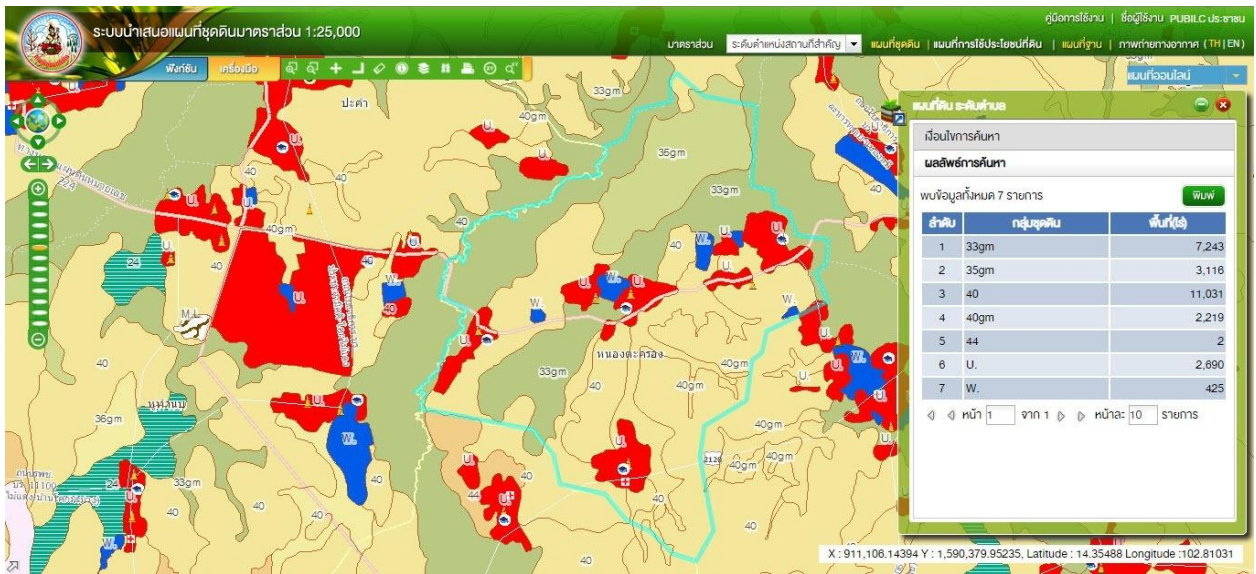
๑.๒.๓ ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน

จากการสำรวจทรัพยากรดิน โดยส่วนมาตรฐานการสำรวจจำแนกดินและที่ดิน สำนักสำรวจดินและวางแผนการใช้ที่ดิน (๒๕๕๐) พบว่าทรัพยากรดินในอำเภอละหานทรายมี ๑๓ กลุ่มชุดดิน คือ กลุ่มที่ ๓๓๓gm, ๓๕๓gm, ๔๐, ๔๐gm, ๔๔, U., W., ๒๘๓gm, ๓๕, ๓๗๓gm, ๔๗-R.C., M.L., และ P. (ตารางที่ ๒ และภาพที่ ๓-๘)

ตารางที่ ๒ กลุ่มชุดดินในเขตพื้นที่อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์

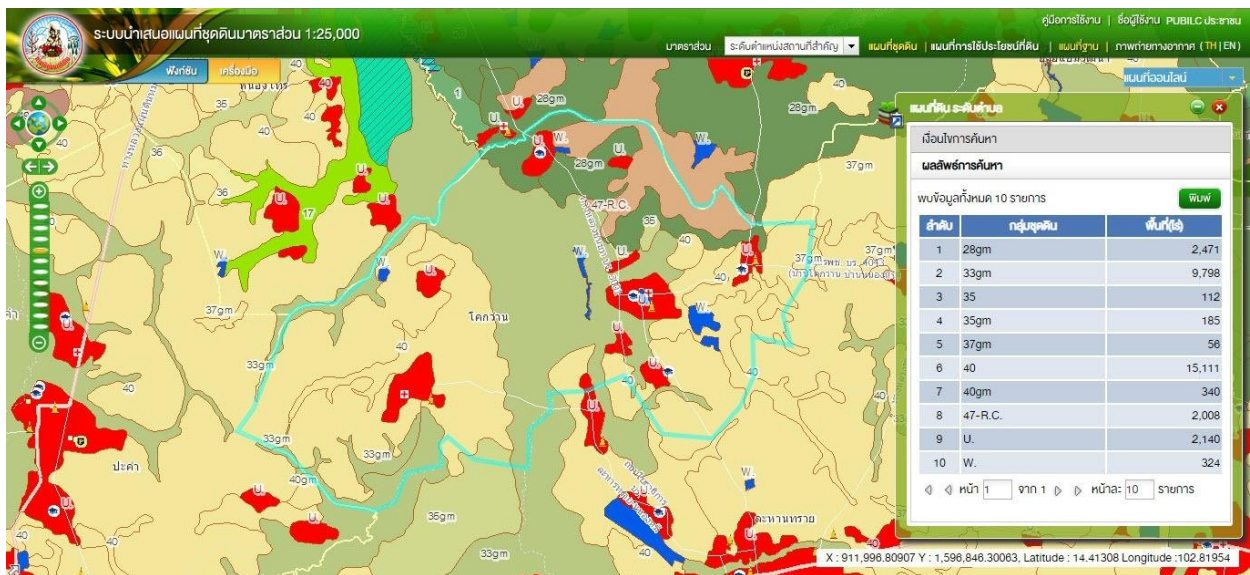
ตำบลหนองตะครอง	ตำบลโคกवान	ตำบลตาจ	ตำบลละหานทราย	ตำบลสำโรงใหม่	ตำบลหนองแวง
๓๓๓gm	๒๘๓gm	U.	๓๕	M.L.	P.
๓๕๓gm	๓๓๓gm	W.	๓๕๓gm	P.	U.
๔๐	๓๕		๓๗๓gm	U.	W.
๔๐gm	๓๕๓gm		๔๐	W.	
๔๔	๓๗๓gm		๔๐gm		
U.	๔๐		U.		
W.	๔๐gm		W.		
	๔๗-R.C.				
	U.				
	W.				

ภาพที่ ๓ แผนที่ชุดดินในตำบลหนองตะครอง อำเภอละหานทราย

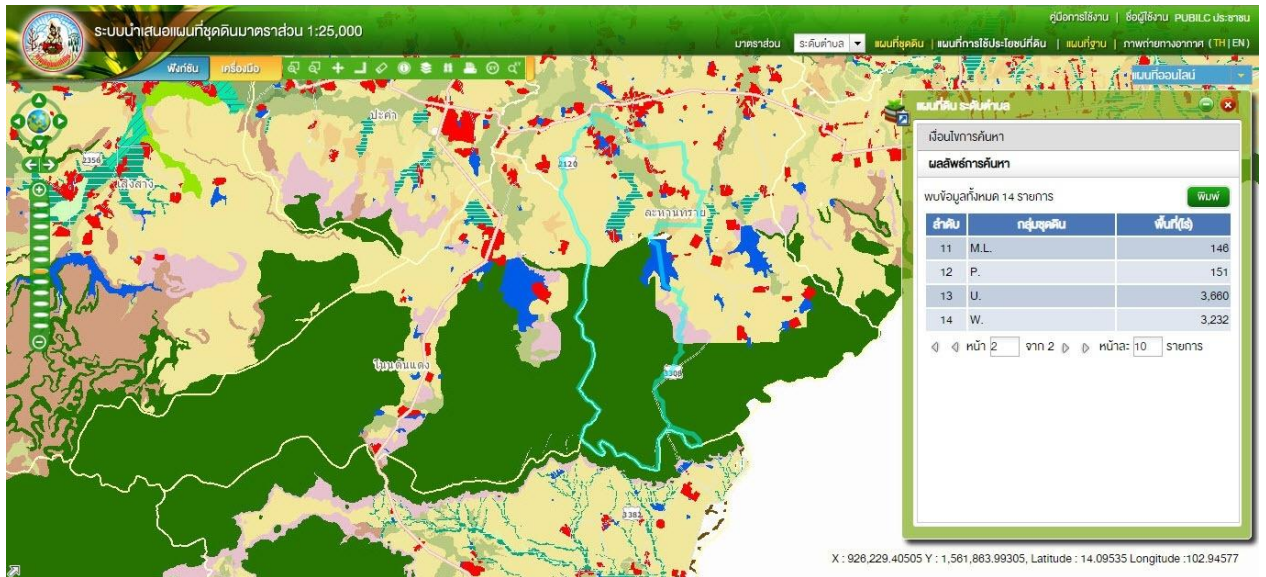

(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๒)

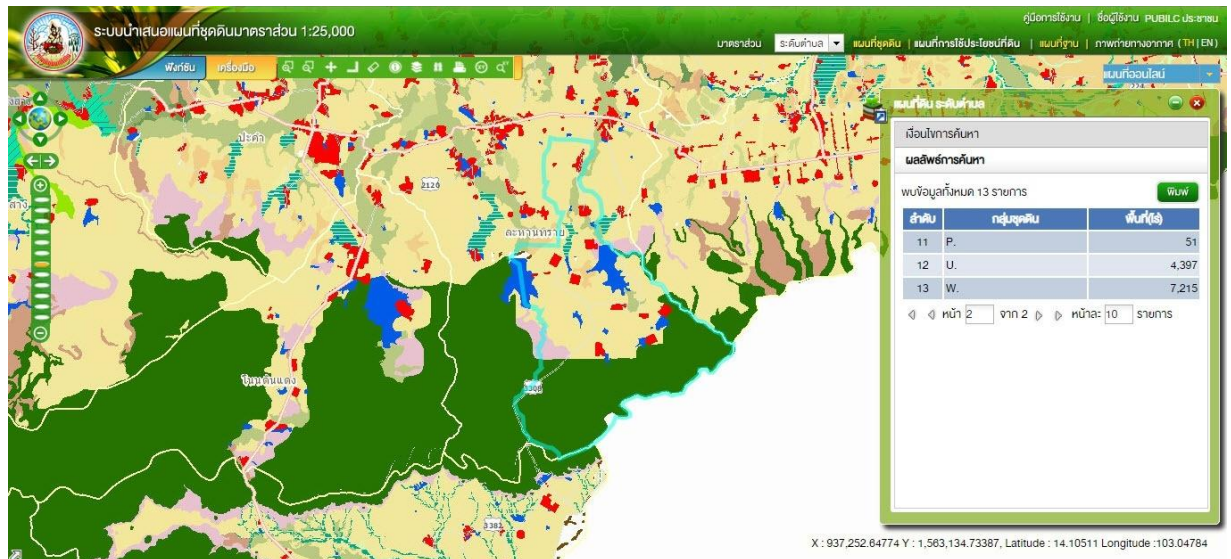
ภาพที่ ๔ แผนที่ชุดดินในตำบลโคกกว่าน อำเภอละหานทราย

(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๒)

ภาพที่ ๗ แผนที่จุดดินในตำบลสำโรงใหม่ อำเภอละหานทราย
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๒)

ภาพที่ ๘ แผนที่จุดดินในตำบลหนองแวง อำเภอละหานทราย
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๒)

๑.๓ สภาพภูมิอากาศ

๑.๓.๑ ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศของอำเภอละหานทราย มีลักษณะเช่นเดียวกับจังหวัดบุรีรัมย์ จัดอยู่ในเขตภูมิอากาศแบบทุ่งหญ้าเมืองร้อน (Tropical Savanna Climate : Aw) หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า เขตภูมิอากาศแบบสะวันนา (Savanna Climate) ซึ่งเป็นลักษณะอากาศที่มีฤดูแล้งสลับฤดูฝนอย่างเด่นชัด อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย ๔๐ องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย ๑๒.๘ องศาเซลเซียส

๑.๓.๒ ฤดูกาล

แบ่งฤดูกาลออกเป็น ๓ ฤดู ดังนี้

๑) ฤดูฝน (Rain Season) เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ซึ่งได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดนำความชื้นจากทะเลอันดามันและอ่าวไทยเข้ามาปกคลุม และมีอิทธิพลของ ร่องความกดอากาศต่ำหรือร่องมรสุม (International Tropical Convergence Zone : ITCZ or Monsoon Trough) พาดผ่าน ทำให้เริ่มมีฝนตกชุกตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมเป็นต้นไปจนถึงกลางเดือนมิถุนายน หลังจากนั้นไปจนถึงกลางเดือนกรกฎาคมฝนจะลดน้อยลงมากบางวันอาจไม่มีฝนตกเลย เรียกกระแสนี้ว่า ระยะเวลาแห้ง (Dry Spell) สำหรับในช่วงเดือนสิงหาคมและกันยายนฝนจะกลับมาตกชุกอีกครั้ง ปริมาณฝนตกเฉลี่ย ๑,๒๐๐ มิลลิเมตร/ปี

๒) ฤดูหนาว (Winter Season) เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ในฤดูนี้จังหวัดบุรีรัมย์ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเป็นลมที่พัดออกจากความกดอากาศสูงหรือมวลอากาศเย็นจากประเทศจีน มีลักษณะอากาศเย็นและแห้ง ความกดอากาศสูงหรือมวลอากาศเย็นจะแผ่ปกคลุมตลอดฤดู อุณหภูมิจะลดต่ำลงทำให้มีอากาศหนาวเย็นโดยทั่วไปขึ้นอยู่กับกำลังและขนาดของมวลอากาศเย็นในฤดูนี้มักประสบปัญหาภัยแล้งเนื่องจากมีฝนลดน้อยลงอย่างมาก ส่วนใหญ่แทบไม่มีฝนตกเลย

๓) ฤดูร้อน (Summer Season) เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม มีอากาศร้อนโดยทั่วไป บางวันมีอากาศร้อนจัด สามารถวัดอุณหภูมิได้สูงถึง ๔๐ องศาเซลเซียส ขึ้นไป เดือนเมษายนเป็นเดือนที่มีอากาศร้อนมากที่สุด อาจมีฝนที่ตกลงมาในฤดูนี้แต่มีปริมาณน้อยไม่เพียงพอต่อการเพาะปลูก

๑.๓.๓ สถิติปริมาณน้ำฝน

จากสถิติน้ำฝนที่วัดโดยสถานีอุตุนิยมวิทยาอำเภอนางรอง ตั้งแต่ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๑ ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยรายปีมีค่าประมาณ ๑,๐๘๗.๗ มิลลิเมตร โดยมีปริมาณฝนตกสูงสุดในเดือนกันยายน (ตารางที่ ๓)

ตารางที่ ๓ แสดงสถิติปริมาณน้ำฝนรายเดือน อำเภอละหานทราย ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๑

ปี	ปริมาณฝนรายเดือน											ปริมาณ ฝนรวมทั้งปี	
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.		ธ.ค.
๒๕๕๙	๕๓.๐	๐.๐	๐.๐	๓๙.๐	๒๒.๐	๖๐.๕	๔๒.๐	๓๓.๕	๒๗๘.๐	๑๖๖.๐	๔๓.๐	๕.๐	๗๔๒.๐
๒๕๖๐	๑๑.๗	-	๑๖๐.๕	๖๓.๘	๒๔๗.๘	๒๐๗.๕	๑๗๔.๐	๒๕๐.๓	๒๑๓.๒	๓๐๐.๓	๓๙.๒	๕.๕	๑,๖๗๓.๘
๒๕๖๑	๑๗.๘	๔.๓	๒๒.๕	๑๗๗.๗	๑๓๙.๓	๘๙.๕	๖๐.๐	๖๖.๑	๒๑๙.๖	๕๐.๕	-	-	๘๔๗.๓
ค่าเฉลี่ย													๑,๐๘๗.๗

ที่มา: สถานีอุตุนิยมวิทยาอำเภอนางรอง, ๒๕๖๒

๑.๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

อุณหภูมิ อุณหภูมิต่ำสุดอยู่ที่ ๑๘ องศาเซลเซียส อยู่ในช่วงเดือนมกราคมและธันวาคม อุณหภูมิสูงสุดอยู่ที่ ๓๖ องศาเซลเซียส อยู่ในช่วงเดือนเมษายน และอุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปีมีค่า ๒๗ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ร้อยละ ๑๘

๑.๔ เส้นทางคมนาคม

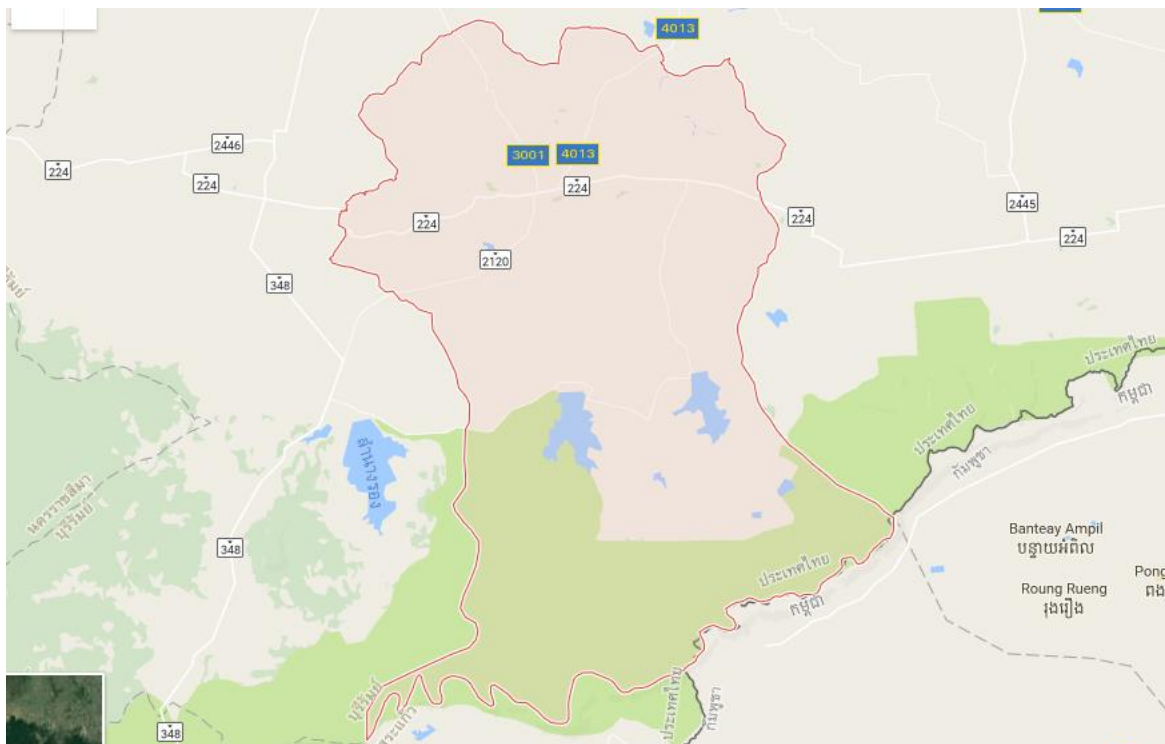
อำเภอละหานทรายมีเส้นทางคมนาคมโดยถนนหลวง (ดูภาพที่ ๙) ได้แก่

๑) ถนนหลวงแผ่นดินสายรอง หมายเลข ๒๒๔ **สายนครราชสีมา-หินโคน** เป็นเส้นทางที่เชื่อมต่อการจราจรระหว่างจังหวัดนครราชสีมา กับอำเภอที่อยู่ติดกับพรมแดนประเทศกัมพูชาของจังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดสุรินทร์ รวมระยะทางทั้งหมด ๒๒๕.๓๕๖ กิโลเมตร และเป็นเส้นทางที่เชื่อมต่อระหว่างเทศบาลนครนครราชสีมาไปยังประเทศกัมพูชาได้

๒) ถนนหลวงแผ่นดินสายรอง หมายเลข ๒๑๒๐ **สายละหานทราย - สัมปอ** เป็นเส้นทางที่เชื่อมต่อการจราจรระหว่างอำเภอละหานทรายกับตำบลสัมปอซึ่งเป็นเขตอำเภอโนนดินแดงจังหวัดบุรีรัมย์ ระยะทาง ๑๖ กิโลเมตร

๓) ถนนหลวงชนบท หมายเลข บร.๓๐๐๑ **สายละหานทราย - นางรอง** เป็นเส้นทางที่เชื่อมต่อการจราจรระหว่างอำเภอละหานทรายกับอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ระยะทาง ๒๐ กิโลเมตร

๔) ถนนหลวงชนบท หมายเลข บร.๔๐๑๓ **สายละหานทราย - ยายแถม** เป็นเส้นทางที่เชื่อมต่อการจราจรระหว่างอำเภอละหานทรายกับตำบลยายแถมวัฒนา ซึ่งเป็นเขตอำเภอเฉลิมพระเกียรติจังหวัดบุรีรัมย์ ระยะทาง ๑๒ กิโลเมตร

ภาพที่ ๙ เส้นทางคมนาคมอำเภอละหานทราย
(ที่มา : www.google.co.th/maps, ๒๕๖๔)

๑.๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

๑.๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง

แหล่งน้ำ มีทั้งแหล่งน้ำที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ และมนุษย์สร้างขึ้นแสดงดังตารางที่ ๔

ตารางที่ ๔ แหล่งน้ำที่สำคัญของอำเภอละหานทราย

ชื่อตำบล	ชื่อแหล่งน้ำ	ความเหมาะสม	แหล่งน้ำธรรมชาติ	แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น
ละหานทราย	- หนองละหานทราย - หนองเขาดิน	เหมาะสมดี		✓
ตาจ่ง	- ลำปะเทีย	เหมาะสมดี	✓	
ลำโรงใหม่	- อ่างเก็บน้ำลำจ้งหัน	เหมาะสมดี		✓
หนองแวง	- อ่างเก็บน้ำลำปะเทีย	เหมาะสมดี		✓
หนองตะครอง	- ลำนางรอง - ลำห้วยยาง - ลำจ้งหัน - ห้วยทุ่งคูณ - หนองกี่ - หนองชุมพล - หนองตะครอง - หนองโสร่ง - หนองตะเข้ - หนองโสน - หนองสะเดา - หนองทัพรัักษ์ - หนองสระขาว	เหมาะสมดี	✓	
	- โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาลำนางรอง	เหมาะสมดี		✓
โคกवान	- โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาลำนางรอง	เหมาะสมดี		✓
	- ลำปะเทีย	เหมาะสมดี	✓	

๑.๕.๒ อ่างเก็บน้ำ เชื่อน ฝายทดน้ำ

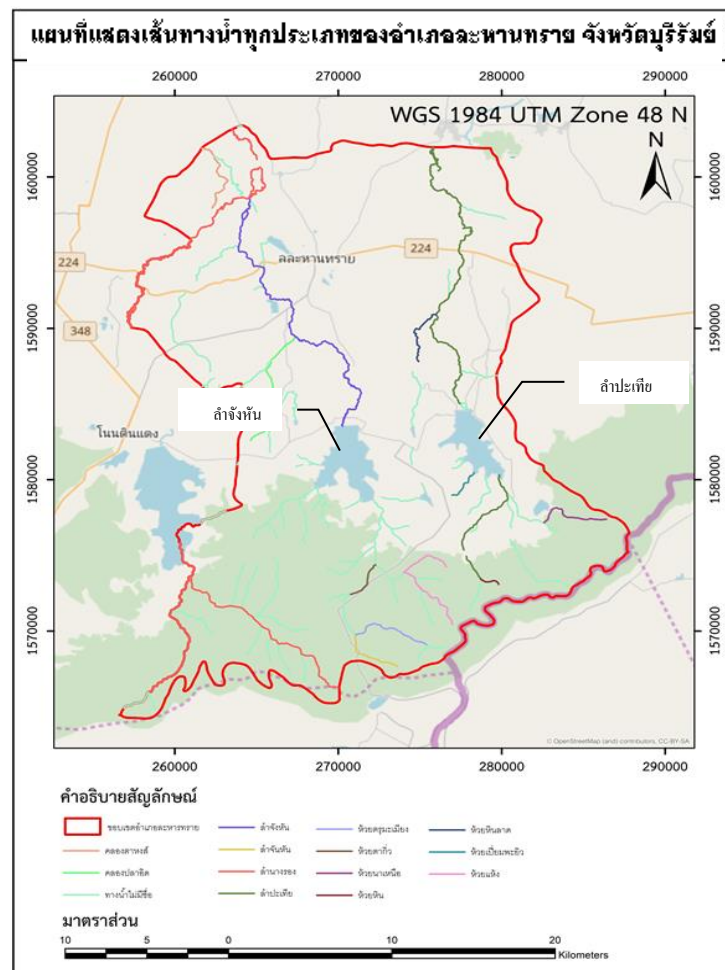
ในเขตพื้นที่อำเภอละหานทราย มีอ่างเก็บน้ำ ๒ อ่าง ได้แก่ ลำปะเทีย และลำจันทน์ (ภาพที่ ๑๐)

๑) ลำปะเทีย

ต้นน้ำเกิดในบริเวณลูกเนินต่างๆ ติดพรมแดนของประเทศลำน้ำขนาดเล็กที่เป็นสาย จะไหลรวมกันบริเวณพิกัด PTA ๗๘๓๘๔๓ ระวัง ๕๕๓๙ II ซึ่งเป็นที่ตั้งของเขื่อน เขตอำเภอละหานทราย ลำปะเทีย ในช่วงที่ ๒ ตั้งแต่พิกัด PTB ๗๘๓๘๔๓ ระวัง ๕๕๓๙ II ถึงพิกัด PTB ๗๑๗๔๐๗ ระวัง ๕๕๓๘ I บ้านโคกสะอาด อำเภอนางรอง มีลำห้วยตาพรหม และคลองตลาดกล้วย ไหลจากภูพระอังคารมาสมทบ ทำให้ลำน้ำมีขนาดกว้างขึ้นเป็น ๑๕ ม. ลึก ๑.๕ ม. จนบรรจบกับลำนางรองที่พิกัด PTB ๗๑๗๔๐๗ ระวัง ๕๕๓๘ I บ้านโคกสะอาด อำเภอนางรอง

๒) ลำจันทน์

ต้นน้ำเกิดในบริเวณเนินเขาทางตอนใต้ของอำเภอละหานทรายมีพื้นที่รับน้ำฝนกว้างขวาง เมื่อฝนตกต่อเนื่องกันเป็นเวลานาน ทำให้เกิดน้ำท่วมบริเวณที่ราบทางตะวันตกของอำเภอละหานทราย ทำให้ทางหลวงหมายเลข ๓๐๖๘ และ ๒๑๑๙ เสียหาย ทางกรมกำลังจะสร้างอ่างเก็บน้ำบริเวณพิกัด PTA ๗๐๐๘๔๐ ระวัง ๕๕๓๗ I บ้านสันติสุข อำเภอละหานทราย ซึ่งจะช่วยให้ปัญหาน้ำท่วมทำลายเส้นทางดังกล่าวหมดไป

ภาพที่ ๑๐ แหล่งน้ำในพื้นที่อำเภอละหานทราย

๑.๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม

๑.๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

ประชากรประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก โดยมีพื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน (สปก.) พืชที่เกษตรกรปลูกเป็นหลักได้แก่ ข้าวนาปี อ้อย มันสำปะหลัง ยางพารา ไม้ผล พืชผักต่างๆ (ตารางที่ ๕)

แรงงานภาคเกษตรส่วนใหญ่เป็นแรงงานในครัวเรือน เฉลี่ย ๓ คนต่อครัวเรือน การจ้างแรงงานมีมากช่วงปักดำ เกี่ยวข้าว ปลูก-ตัดอ้อย ซึ่งในปัจจุบันค่าแรงมีราคาสูงขึ้นมาก โดยเฉพาะช่วงที่มีการลงทำนาพร้อมๆกัน ค่าแรงสูงถึงวันละ ๓๐๐-๔๐๐ บาท อีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้แรงงานสูงขึ้น เป็นเพราะว่ามีแรงงานวัยหนุ่มสาวไปทำงานภาคอุตสาหกรรมต่างถิ่นมากขึ้น ทำให้แรงงานภาคการเกษตรลดน้อยลง

ด้านโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่อำเภอละหานทราย ส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมในครัวเรือนขนาดเล็กที่เกี่ยวข้องกับด้านการเกษตร ได้แก่ ลานรับซื้อข้าว มันสำปะหลัง อ้อย ยางพารา ยุกาลิปตัส และปาล์ม

ตารางที่ ๕ ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญอำเภอละหานทราย, ปี ๒๕๖๗/๖๘

ชนิดพืช	เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ผลผลิต (ตัน/ปี)	ราคาขาย (บาท/กก.)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก/ไร่)
ข้าว	๘,๔๐๗	๙๙,๔๐๓	๓๗,๗๗๓	๑๒.๐๐	๓๘๐
มันสำปะหลัง	๒,๑๖๖	๒๗,๑๕๖	๑๐๘,๖๒๔	๒.๐๐	๔,๐๐๐
อ้อยโรงงาน	๔๑๘	๔,๖๑๙	๖๙,๒๘๕	๑.๑๐	๑๐,๐๐๐
ยางพารา	๑,๕๔๙	๒๓,๑๙๐	๒,๕๓๙	๓๐	๑๒๐

๑.๖.๒ ผลผลิตภัณฑ่มวลรวมของจังหวัด

จากข้อมูลสถิติผลผลิตภัณฑ่มวลรวมจังหวัดบุรีรัมย์ตั้งแต่ปี ๒๕๕๑-๒๕๖๐ พบว่า มีอัตราการเติบโตที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้รายได้ต่อหัวเพิ่มขึ้นทุกปี (ตารางที่ ๖)

ตารางที่ ๖ ผลผลิตภัณฑ่มวลรวมและรายได้ต่อหัว จังหวัดบุรีรัมย์ GPP ปี ๒๕๕๑-๒๕๖๐

ปี พ.ศ.	มูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปี (ล้านบาท)	รายได้ต่อหัว (บาท/คน)	อัตราการขยายตัว ณ ราคาคงที่ (ร้อยละ)
๒๕๕๑	๔๗.๔๐๕.๑๑	๓๕.๗๕๔.๕๔	๐.๒๐
๒๕๕๒	๕๓.๕๘๑.๓๘	๔๑.๒๑๓.๐๐	๖.๒๐
๒๕๕๓	๖๑.๗๒๕.๑๕	๔๘.๔๔๐.๒๑	๘.๗๕
๒๕๕๔	๖๗.๐๘๒.๗๕	๕๒.๗๗๖.๘๑	๖.๒๔
๒๕๕๕	๖๙.๔๕๐.๕๕	๕๔.๘๐๘.๒๘	-๐.๙๓
๒๕๕๖	๗๘.๘๘๒.๘๓	๖๒.๔๕๘.๙๗	๕.๕๑
๒๕๕๗	๗๔.๖๒๐.๙๙	๕๙.๒๖๒.๗๙	-๐.๖๑
๒๕๕๘	๗๙.๒๙๔.๒๔	๖๓.๑๙๕.๐๔	๕.๖๘
๒๕๕๙	๘๒.๔๕๗.๕๘	๖๕.๘๙๙.๙๔	๑.๓๕
๒๕๖๐	๘๔.๓๓๓.๒๗	๖๗.๖๒๐.๕๖	๐.๓๘

หมายเหตุ : ข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.), (๒๕๖๒)

๑.๖.๓ จำนวนครัวเรือน แยกชายหญิง ช่วงอายุ ในเมือง/ชนบท

อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ แบ่งการปกครองออกเป็น ๘๔ หมู่บ้าน อำเภอละหานทรายมีพื้นที่โดยรวม ๗๓๕ ตร.กม. แบ่งการปกครองออกเป็น ๖ ตำบล ๘๔ หมู่บ้าน ๑๔,๘๙๓ หลังคาเรือน มีประชากร ๔๕,๗๕๘ คน ชาย ๒๒,๗๙๖ คน หญิง ๒๒,๙๖๒ คน (ตารางที่ ๗) ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมประมาณร้อยละ ๘๐ ของพื้นที่ทั้งหมด กิจกรรมหลัก คือ การทำนา ปลูกมันสำปะหลัง ปลูกยางพารา ปลูกอ้อย และเลี้ยงสัตว์ รายได้เฉลี่ย ๓๑,๗๘๐ บาท/คน/ปี

ตารางที่ ๗ ข้อมูลการแบ่งพื้นที่ปกครองและสถิติประชากรในเขตอำเภอละหานทราย

ตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	จำนวนหลังคาเรือน	ประชากร (คน)
๑. ตำบลละหานทราย	๑๒	๒,๘๙๒	๗,๕๐๓ (ชาย ๓,๗๕๑ คน หญิง ๓,๗๕๒ คน)
๒. ตำบลตาจ่าง	๒๒	๓,๓๗๐	๙,๓๐๑ (ชาย ๔,๖๓๔ คน หญิง ๔,๖๖๗ คน)
๓. ตำบลสำโรงใหม่	๑๔	๒,๒๗๗	๗,๕๑๔ (ชาย ๓,๖๖๘ คน หญิง ๓,๘๔๖ คน)
๔. ตำบลหนองแวง	๑๓	๓,๐๙๖	๑๑,๒๘๓ (ชาย ๕,๖๙๑ คน หญิง ๕,๕๙๒ คน)
๕. ตำบลหนองตะครอง	๑๒	๑,๖๙๕	๕,๐๘๐ (ชาย ๒,๕๖๒ คน หญิง ๒,๕๑๘ คน)
๖. ตำบลโคกवान	๑๑	๑,๕๖๓	๕,๐๘๐ (ชาย ๒,๔๙๐ คน หญิง ๒,๕๙๐ คน)
รวม	๘๔	๑๔,๘๙๓	๔๕,๗๕๘ (ชาย ๒๒,๗๙๖ หญิง ๒๒,๙๖๒ คน)

ที่มา: ข้อมูลสถิติประชากรอำเภอละหานทราย, ๒๕๖๗

๑.๖.๔ การศึกษา

อำเภอละหานทรายมีโรงเรียนจำนวน ๓๘ โรงเรียน (ตารางที่ ๘)

ตารางที่ ๘ สถานศึกษาในเขตอำเภอละหานทราย

ตำบลละหานทราย ๔ โรงเรียน	ตำบลตาจ่ง ๑๒ โรงเรียน	ตำบลโคกवान ๕ โรงเรียน	ตำบลลำโรงใหม่ ๔ โรงเรียน	ตำบลหนองตะครอง ๓ โรงเรียน	ตำบลหนองแวง ๑๐ โรงเรียน
โรงเรียนละหานทรายรัชดาภิเษก	โรงเรียนตาจ่งพิทยาสรรค์	โรงเรียนละหานทรายวิทยา	โรงเรียนบ้านโคกเพ็ญ	โรงเรียนบ้านตากอง	โรงเรียนร่วมจิตต์วิทยา
โรงเรียนอนุบาลโคกใหม่ละหานทราย	โรงเรียนชุมชนวัดชุมพร	โรงเรียนชุมชนบ้านโคกवान	โรงเรียนบ้านโคกไม้แดง	โรงเรียนวัดกัลยาณธรรมาราม	โรงเรียนบ้านพันทัพไทย
โรงเรียนบ้านหนองละหานทราย	โรงเรียนบ้านโคกขาม	โรงเรียนบ้านหนองหมี	โรงเรียนบ้านน้อยหนองหว้า	โรงเรียนบ้านหนองกรด	โรงเรียนบ้านบาระณะ
โรงเรียนบ้านละหานทราย (ครูราษฎร์บำรุงวิทยา)	โรงเรียนบ้านโคกตาพรม	โรงเรียนบ้านหนองถนน	โรงเรียนบ้านสันติสุข		โรงเรียนบ้านหนองตาเยา
	โรงเรียนบ้านแพทย์ศาสตร์พัฒนา	โรงเรียนบ้านสมจิต			โรงเรียนบ้านหนองไก่อ (โคกสง่า)
	โรงเรียนบ้านบุ				โรงเรียนบ้านราษฎร์รักแดน
	โรงเรียนบ้านหนองยาง				โรงเรียนบ้านผไทรวมพล
	โรงเรียนบ้านหนองมดแดง (ราษฎร์ประสิทธิ์วิทยา)				โรงเรียนบ้านปากช่อง
	โรงเรียนบ้านหนองโบสถ์				โรงเรียนบ้านหนองแวง
	โรงเรียนบ้านสว่างพัฒนา				โรงเรียนบ้านหนองหว้า
	โรงเรียนบ้านปรีอพงสำราญ				
	โรงเรียนบ้านบุ				

๑.๖.๕ สาธารณสุข

อำเภอละหานทรายมีโรงพยาบาลประจำอำเภอ ๑ แห่ง และโรงพยาบาลประจำตำบล ๑๕ แห่ง ได้แก่

- ๑) โรงพยาบาลประจำอำเภอละหานทราย
- ๒) รพสต. ม.๓ บ้านโคกสระ ต.โคกवान
- ๓) รพสต. ม.๑๐ บ้านหนองหมี ต.โคกवान
- ๔) รพสต. ม.๔ บ้านโคกสะอาด ต.หนองตะครอง
- ๕) รพสต. ม.๖ บ้านโคกสะอาด ต.หนองตะครอง
- ๖) รพสต. ม.๑ บ้านโคกไม้แดง ต.ลำโรงใหม่
- ๗) รพสต. ม.๓ บ้านโคกใหม่ ต.ลำโรงใหม่
- ๘) รพสต. ม.๑๔ บ้านสันติสุข ต.ลำโรงใหม่
- ๙) รพสต. ม.๓ บ้านหนองไก่อ ต.หนองแวง
- ๑๐) รพสต. ม.๔ บ้านหนองหว้า ต.หนองแวง
- ๑๑) รพสต. ม.๕ บ้านหนองตาเยา ต.หนองแวง
- ๑๒) รพสต. ม.๘ บ้านศรีทายาท ต.หนองแวง
- ๑๓) รพสต. ม.๙ บ้านราษฎร์รักแดน ต.หนองแวง
- ๑๔) รพสต. ม.๑๒ บ้านใหม่หนองแวง ต.หนองแวง
- ๑๕) รพสต. ม.๕ บ้านตาจ่ง ต.ตาจ่ง
- ๑๖) รพสต. ม.๒๐ บ้านตาจ่ง ต.ตาจ่ง

๑.๖.๖ ประเพณีและวัฒนธรรม

ประชากรตำบลศรีสุชนับถือศาสนาพุทธ มีขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดั่งงามปฏิบัติสืบต่อกันมาจากบรรพบุรุษจนถึงปัจจุบัน ชาวอีสานเรียกว่า ฮีต ๑๒ ครอง ๑๔ ซึ่งงานบุญที่ถือปฏิบัติกันอยู่ เช่น บุญข้าวจี่ บุญพระเวส บุญสงกรานต์ บุญบั้งไฟบุญเบิกบ้าน การทอดเทียนพรรษา บุญข้าวกระยาสาทร บุญกฐิน บุญผ้าป่า เป็นต้น บุญประเพณีที่ชาวบ้านเรียกว่า ฮีต ๑๒ ครอง ๑๔ โดย ฮีต ๑๒ คือ ประเพณีที่ประชาชนในภาคอีสานปฏิบัติกันมาในโอกาสต่าง ๆ ทั้งสิบสองเดือนของแต่ละปี

- **เดือนอ้าย บุญเข้ากรรม** เป็นกิจกรรมของสงฆ์ เรียกว่า เข้าปริวาสกรรม หลังจากออกพรรษาเสร็จแล้วโดยให้พระภิกษุสงฆ์ที่ต้องอาบัติ (กระทำผิด) สังฆาติเสสได้สารภาพต่อหน้าคณะสงฆ์เพื่อเป็นการฝึกจิตสำนึกถึงความบกพร่องของตน แล้วปรับตัวประพฤติตนให้ถูกต้องตามพระวินัย

- **เดือนยี่ ทำบุญคุณลาน** (คุ่มข้าวใหญ่) ในพิธีนี้จะมีการทำบุญตักบาตร เลี้ยงพระ ประพรมน้ำพระพุทธรูปแก่ชาวบ้าน ลานข้าว ที่นาและต่อข้าวบริเวณใกล้ลานข้าวถือว่าเป็นสิริมงคล ทำให้ข้าวในนาอุดมสมบูรณ์ เจ้าของนาจะอยู่เป็นสุข ฝนตกต้องตามฤดูกาล ข้าวกล้าจะงอกงามและได้ผลดีในปีต่อไป เมื่อเสร็จพิธีทำบุญคุณลานข้าวแล้ว ชาวบ้านจึงจะขนข้าวใส่ยุ้งและเชิญขวัญข้าว คือ พระแม่โพสพไปยังยุ้งข้าวและทำพิธีสู่ขวัญกับสู่ข้าวเล่า (ยุ้ง) ข้าวเพื่อเป็นสิริมงคลต่อไป

- **เดือนสาม บุญข้าวจี่** เป็นการทำบุญในช่วงเทศกาลวันมาฆบูชา ชาวบ้านจะมาร่วมกันทำบุญตักบาตรในตอนเช้า ตอนค่ำจะมีการเวียนเทียนรอบพระอุโบสถ ชาวบ้านจัดเตรียมข้าวจี่แล้วนำไปถวายพระภิกษุสามเณรที่วัด เมื่อพระฉันเสร็จแล้วมีการฝังเทศน์ฉลองข้าวจี่และรับพร มูลเหตุที่มีการทำบุญข้าวจี่ ซึ่งเป็นอาหารที่คนยากจนกินเป็นประจำ ไปถวายพระพุทธเจ้า พลังคิดว่า ขนบแบ่งข้าวจี่เป็นเพียงขนบของทาสที่ต่ำต้อยพระพุทธองค์คงไม่ฉัน ซึ่งพระพุทธเจ้าทรงหยั่งรู้จิตใจของนาง จึงทรงฉันแบ่งข้าวจี่ต่อหน้าทำให้เกิดความปิติดีใจ ครั้นตายไปก็จะได้ขึ้นสวรรค์ ชาวอีสานจึงได้แบบอย่างในการทำแบ่งข้าวจี่ ทำบุญข้าวจี่ถวายพระมาโดยตลอดจวบจนปัจจุบัน

- **เดือนสี่ บุญพระเวส**(บุญพระเวสสันดรหรือบุญมหาชาติ) คำนี้ ออกเสียงว่า ฆะเหวด เป็นสำเนียงของชาวอีสานที่มาจากคำว่า พระเวส ซึ่งหมายถึงพระเวสสันดร การทำบุญฆะเหวด เป็นการทำบุญและฟังเทศน์เรื่องพระเวสสันดรชาดก หรือเทศน์มหาชาติ ซึ่งมีจำนวน ๑๓ กัณฑ์ ทั้งนี้เพื่อเป็นการรำลึกถึงพระเวสสันดร ผู้ซึ่งบำเพ็ญบารมีอันยิ่งใหญ่ด้วยการให้ทานหรือทานบารมีในชาติสุดท้าย ก่อนที่จะมาเสวยชาติและตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า บุญพระเวสเป็นงานบุญที่ยิ่งใหญ่ของชาวอีสาน นิยมทำกันทุกหมู่บ้าน ด้วยความเชื่อว่าหากได้ฟังเทศน์มหาชาติทั้ง ๑๓ กัณฑ์จบภายในวันเดียว อานิสสงฆ์จะดลบันดาลให้ไปเกิดในศาสนาของพระศรีอาริยมตไตรย ซึ่งเป็นยุคแห่งความสุข ความสมบูรณ์ตามพุทธคติที่มีมาแต่ครั้งพุทธกาล

- **เดือนห้า บุญสงกรานต์** (บุญสงกรานต์) เป็นการทำบุญวันขึ้นปีใหม่ของไทยแต่โบราณ นิยมทำในเดือนห้าเริ่มตั้งแต่วันที่ ๑๓ เมษายนถึงวันที่ ๑๕ เมษายน คำว่า สงกรานต์ เป็นคำสันสกฤต แปลว่า ผ่านหรือเคลื่อนย้ายเข้าไป ในที่นี้ หมายถึง พระอาทิตย์ผ่านหรือเคลื่อนย้ายเข้าไปในจักรราศีหนึ่ง เป็นเดือนที่เริ่มต้นปีใหม่ การทำบุญสงกรานต์จะมีพิธีสงฆ์พระพุทธรูป พระสงฆ์ ผู้ใหญ่ ผู้เฒ่าผู้แก่ นอกจากนี้ชาวบ้านจะทำบุญตักบาตรก่อนพระเจดีย์ทรายและมีการละเล่นสาดน้ำกันอย่างสนุกสนาน นานตลอดทั้ง ๓ วัน

- **เดือนหก บุญบังไฟ** เป็นงานสำคัญของชาวอีสานก่อนลงมือทำนา ด้วยความเชื่อว่าเป็นการขอฝนเพื่อให้ฝนตกต้องตามฤดูกาล ข้าวกล้าในนาอุดมสมบูรณ์ ประชาชนอยู่อย่างมีความสุข ในงานจะมีการแห่บังไฟ และจุดบังไฟ เพราะเชื่อว่า เป็นการส่งสัญญาณขึ้นไปบอกพญาแถน ให้ส่งน้ำฝนลงมา ระหว่างที่มีการจุดบังไฟชาวบ้านจะมีการแข่งอย่างสนุกสนาน การทำบุญบังไฟนับเป็นการชุมนุมที่สำคัญของคนในท้องถิ่น ที่มาร่วมงานบุญกันอย่างสนุกสนานเต็มที่ มีการนำสัญลักษณ์ทางเพศมาล้อเลียนในขบวนแห่บังไฟ โดยไม่ถือว่าเป็นเรื่องหยาบคาย การทำบุญบังไฟนี้ บางทีจะตรงกับประเพณีบุญวันวิสาขบูชาด้วย

- **เดือนเจ็ด บุญเบิกบ้าน** เป็นการทำบุญเพื่อชำระล้างสิ่งที่ไม่ดีเป็นเสนียดจัญไรอันจะทำให้เกิดความเดือดร้อนแก่บ้านเมือง เป็นการปิดป่าความชั่วร้ายให้ออกจากหมู่บ้านชาวบ้านจะนำข้าวปลาอาหารมาตักบาตรที่ศาลากลางบ้านและสวนมนต์ ตอนเย็น ตอนเช้าตักบาตรรดน้ำมนต์

- **เดือนแปด บุญเข้าพรรษา** การเข้าพรรษาเป็นกิจของภิกษุสามเณรที่จะต้องอยู่เป็นประจำในวัดใดวัดหนึ่งตลอด ๓ เดือน กำหนดเอาตั้งแต่วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ ห้ามมิให้พระภิกษุสามเณรไปพักแรมคืนที่อื่น มีการทำบุญตักบาตร ถวายภัตตาหารแด่พระภิกษุ สามเณร มีการฟังธรรมเทศนา ชาวบ้านจะหล่อเทียนขนาดใหญ่ถวายวัดเป็นพุทธบูชาและเก็บไว้ตลอดพรรษา การทำเทียนถวายวัดในช่วงเทศกาลเข้าพรรษา มีความเชื่อแต่โบราณว่า หากใครทำเทียนไปถวายวัด เมื่อเกิดชาติใหม่ ผู้นั้นจะได้เสวยสุข หากมิได้ขึ้นสวรรค์ แต่เกิดบนโลกมนุษย์ผู้นั้นจะมีความเฉลียวฉลาด มีสติปัญญาไหวพริบเป็นเลิศ ประดุจแสงเทียนอันสว่างไสว

- **เดือนเก้า บุญข้าวประดับดิน** เป็นการทำบุญเพื่ออุทิศส่วนกุศลให้แก่ญาติมิตรที่ล่วงลับไปแล้ว เมื่อถึงวันแรม ๑๔ ค่ำ เดือน ๙ ชาวบ้านจากกันทำข้าวปลาอาหารคาวหวานพร้อมหมากพลูตั้งแต่เช้ามีดห่อใส่ใบตอง เรียกว่า ข้าวประดับดิน นำไปวางไว้ตามโคนต้นไม้ในบริเวณวัด เพื่อให้ผู้ที่ล่วงลับไปแล้วนั้นมากิน เพราะเชื่อว่าในช่วงเดือนเก้าผู้ที่ล่วงลับแล้วจะได้รับการปลดปล่อยให้ออกมาท่องเที่ยวได้ ในพิธีบุญข้าวประดับดิน ชาวบ้านจะวางข้าวประดับดินไว้ พร้อมจุดเทียนบอกกล่าวให้มารับเอาอาหารและส่วนบุญนี้ จากนั้นชาวบ้านจะเอาอาหารไปทำบุญตักบาตรถวายทานแด่พระภิกษุสามเณร สมாதานศีล ฟังเทศน์และกรวดน้ำอุทิศส่วนกุศลให้ผู้ล่วงลับไปแล้ว

- **เดือนสิบ บุญข้าวสาก** (กระยาสาทร) เป็นการทำบุญเพื่ออุทิศส่วนกุศลให้ผู้ตาย โดยมีการทำสากให้พระจับ เพื่อที่จะได้ถวายของตามสากนั้น เป็นการทำบุญที่ต่อเนื่องจากพิธีในเดือนเก้า เพราะถือว่าเป็นการทำบุญส่งดวงลับไปแล้วที่ได้ออกมาท่องเที่ยว ให้กลับสู่แดนของตน ในเดือนสิบนี้ชาวบ้านจะนำห่อข้าวสาก (ข้าวเปลือกเหนียวมาคั่ว เพื่อให้ข้าวเหนียวแตกออกเป็นสีขาว แล้วคลุกน้ำตาลและมะพร้าว) ไปวางไว้บริเวณวัด พร้อมจุดเทียนและบอกให้ญาติมิตรที่ล่วงลับไปแล้ว มารับอาหารและผลบุญที่อุทิศให้

- **เดือนสิบเอ็ด บุญออกพรรษา** จัดทำในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ เป็นการทำบุญที่สืบเนื่องมาจากบุญเข้าพรรษาในเดือนแปด ที่พระภิกษุสามเณรได้เข้าพรรษาเป็นเวลานานถึง ๓ เดือน ดังนั้น ในวันที่ครบกำหนด พระภิกษุสามเณรเหล่านั้นจะมารวมกันทำพิธีออกวัสสาปวารณา วันนี้เป็นวันที่ภิกษุสามเณรมีโอกาสมาชุมนุมกันอย่างพร้อมเพรียงกันที่วัด ชาวบ้านถือว่าเป็นวันสำคัญและเป็นระยะที่ชาวบ้านหมดภาระในการทำนาไร่ อากาศในช่วงนี้จะเย็นสบายจึงถือโอกาสมาร่วมกันทำบุญ มีการตักบาตรถวายภัตตาหารแก่พระภิกษุ สามเณร มีการกวนข้าวทิพย์ถวาย รับศีลสวดมนต์ฟังเทศน์และถวายผ้าจ่านำพรรษา ตอนค่ำจะมีการจุดประทีปโคมไฟในบริเวณวัดและหน้าบ้าน บางท้องถิ่นอยู่ใกล้บริเวณแม่น้ำจะมีการไหลเรือไฟ (ล่องเฮือไฟ) เพื่อเป็นการบูชาคารวะแม่คงคา บางแห่งมีการแข่งเรือยาวเพื่อความสนุกสนานและสามัคคีร่วมกันในงานอีกด้วย

- **เดือนสิบสอง บุญกฐิน** เป็นการถวายผ้าจีวรแก่พระสงฆ์ที่จำพรรษาครบ ๓ เดือน งานบุญนี้มีระยะเวลาทำตั้งแต่วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ จนถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ มูลเหตุที่มีการทำบุญกฐินนั้น มีเรื่องเล่าว่า มีพระภิกษุจำนวนหนึ่งได้เดินทางไปเฝ้าพระพุทธเจ้า ระหว่างการเดินทางนั้นยังเป็นช่วงหน้าฝน และระยะทางไกลจึงนำไปผ้าจีวรของพระภิกษุเหล่านั้นเปียกน้ำเปรอะเปื้อนโคลน ไม่สามารถหาผ้าผลัดเปลี่ยนได้ พระพุทธเจ้าได้เห็นถึงความยากลำบากนั้น จึงมีพุทธบัญญัติให้ภิกษุแสวงหาผ้าและรับผ้ากฐินได้ เป็นเวลาหนึ่งเดือนหลังออกพรรษา ชาวบ้านจึงได้จัดผ้าจีวรนำมาถวายพระภิกษุในช่วงเวลาดังกล่าว จนกลายเป็นประเพณีทำบุญกฐินมาจวบจนปัจจุบัน ก่อนการทำกฐินเจ้าภาพจะต้องจองวัดและกำหนดวันทอดกฐินล่วงหน้า เตรียมผ้าไตรจีวรพร้อมอัฐบริขารและเครื่องไทยทาน มีการบอกบุญแก่ญาติมิตร ตอนเช้าในพิธีจะแห่ขบวนกฐินเพื่อนำไปทอดที่วัด และแห่กฐินเวียนประทักษิณรอบอุโบสถ ๓ รอบ จึงทำพิธีถวายผ้ากฐินจากปุยมุ้ยสามารถนำไปทอดให้เสร็จภายใน ๒๔ ชั่วโมงนับแต่เวลาเริ่มทำเชื่อว่าจะได้บุญมากกว่าอย่างอื่น

ครอง ๑๔ คือ แนวทางหรือข้อวัตรที่ประชาชนทั่วไปตลอดจนผู้มีหน้าที่ปกครองบ้านเมืองพึงปฏิบัติ ๑๔ ข้อ เป็นจารีตประเพณีและทำนองคลองธรรมอันดีงามของท้องถิ่นและของบ้านเมือง ซึ่งอาจสรุปได้ ๓ ประการ คือ สำหรับพระมหากษัตริย์และผู้ปกครองบ้านเมืองพึงปฏิบัติ สำหรับพระสงฆ์องค์เจ้า และสำหรับบุคคลธรรมดาสามัญพึงปฏิบัติในส่วนที่ชาวบ้านถือปฏิบัติต่อตัวเองและชาวบ้าน มีดังนี้

๑) เมื่อได้ข้าวใหม่หรือผลหมากรากไม้ ให้บริจาคแก่ผู้มีศีลแล้วตนเองจึงบริโภคและให้ญาติ

พี่น้องด้วยกัน

๒) อย่ามีความโลภ อย่าใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่าย อย่ากล่าวคำหยาบ

๓) ให้ทำศาลพระภูมิไว้บริเวณบ้านของตนเองเพื่อบูชา

๔) ให้ล้างเท้าก่อนขึ้นบ้าน

๕) เมื่อถึงวัน ๗, ๘ ค่ำ ๑๔, ๑๕ ค่ำ ให้สมมาก้อนเส้า สมมาแม่ขึ้นบันได สมมาผักตูเอือน

๖) ให้ล้างเท้าก่อนนอนเวลากลางคืน

๗) ถึงวันศีลให้เอาดอกไม้ รูปเทียน สมมาผ้า และให้เอารูปเทียนถวายพระ

๘) ถึงวันศีลดับ ศีลเพ็ง (แรม ๑๔ ค่ำ, ขึ้น ๑๕ ค่ำ) ให้นิมนต์พระมาสวดมนต์บ้านหรือใส่บาตร

๙) เมื่อพระภิกษุเข้าปริวาสกรรม ให้มีขันข้าวตอก ดอกไม้ รูปเทียน เครื่องอัฐบริขารไป

ถวายพระ

๑๐) เมื่อเห็นพระภิกษุเดินผ่านให้นั่งลงแล้วยกมือไหว้ แล้วค่อยเจรจา

๑๑) อย่าเหยียบเงาพระภิกษุ ผู้ถือศีลบริสุทธิ์ (อย่าหมิ่นประมาทพระ)

๑๒) อย่าเอาอาหารที่กินแล้วไปให้พระภิกษุ รวมถึงสามเณรด้วย

๑๓) อย่าเสพเมถุนในวันศีล วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา

๑๔) เมื่อมีพระมาบิณฑบาตอย่าให้พระคอย เวลาใส่บาตรอย่าให้มือแตะบาตร ภิกษุหรือ

สามเณรห้ามใส่รองเท้า ห้ามกางร่ม ห้ามเอาผ้าปิดหัวเวลาใส่บาตร

ความเชื่อ

การถือฤกษ์ยามในการปลูกเรือน ในเดือนยี่ เดือนสี่ เดือนหก เดือนเก้า เดือนสิบสอง ถือ
เป็นฤกษ์ที่ดีในการปลูกเรือน โดยเฉพาะในเดือนหกและเดือนเก้า

ปลูกต้นไม้มงคล ในภาคอีสานถือว่าต้นไม้เป็นมงคลอย่างหนึ่ง หากปลูกให้ถูกทิศทางจะเกิด
ความสุขความเจริญ คดีนี้ปรากฏในภาคกลางเช่นเดียวกัน ต้นไม้มงคลตามทิศของภาคอีสาน มีดังนี้

ทิศบูรพา - ปลูกกุ่ม ก่าม กระถิน มะพร้าว หมาก พลุ

ทิศอาคเนย์ - ปลูกต้นยอ

ทิศทักษิณ - ปลูกมะม่วงมะเฟือง มะไฟ

ทิศหริดี - ปลูกต้นคูณ สะเดา ขนุน

ทิศปัจฉิม - ปลูกมะขาม มะยม

ทิศพายัพ - ปลูกมะกรูดมะนาว

ทิศอุดร - ปลูกต้นหมากต้น(พุทรา)

ทิศอีสาน - ปลูกดอกกรัก ต้นแพง

ภูตผี วิญญาณ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ปู่ตา เจ้าที่เจ้าทาง ซึ่งถ้ามีการเจ็บป่วยโดยที่ไม่ทราบสาเหตุ
ชาวบ้านจะสันนิษฐานไว้ก่อนว่า เกิดจากผีเข้า ผิดผี หรือไม่ก็ลบลู่เจ้าที่เจ้าทาง จะต้องหาผู้เฒ่าผู้แก่ไปขอ
ขมา เป็นต้น

ผีตาแฮก ชาวบ้านเชื่อว่าเป็นผีเฝ้าไร่นา เมื่อชาวบ้านเข้าหักร้างถางพง เพื่อแปรสภาพที่ดินไป
เป็น ที่นา พวกเขาจะทำพิธีเชิญผีตาแฮกตนหนึ่งมาเป็นผู้เฝ้ารักษาที่นาและข้าวกล้า แต่ละปีเจ้าของนา จะต้อง
ทำพิธีเช่นสังเวยก่อนลงไถนา และเมื่อเก็บเกี่ยวเสร็จแล้ว จะต้องแบ่งข้าวสีเกวียน (จำลอง เล็กๆ) ให้แก่ผี
ตาแฮกด้วย

คะลำ เป็นสิ่งต้องห้ามที่ทำลงไปแล้วไม่ได้ไม่งาม เกิดโทษภัย เกิดเสียดจัญไรแก่ตนและผู้อื่น เช่น

- หญิงยืนเหยี้ยว คะลำ (ห้ามผู้หญิงยืนเหยี้ยว)
- อย่างข้ามพาข้าว คะลำ (ห้ามเดินลัดวงอาหาร)
- นั่งตั้นประตุ นั่งตั้นขันได นั่งหมอน นั่งกลางผู้เฒ่า คะลำ
- นอนหันหัวไปทางตาเว็นตก คะลำ (ห้ามนอนหันหัวไปทางทิศตะวันตก เพราะทิศตะวันตก เป็นทิศที่ให้ผีหรือคนตายนอนหันหัวไป)
- ไทเสือนเดียวกันกินบ่พร้อมกัน ผู้น้อยกินก่อนผู้ใหญ่ เมียกินก่อนผัว คะลำ
- นุ่งห่มผ้าทางกลับ – ใช้ตีนเชี่ยเสื่อผ้า คะลำ
- ผัวเมียผิตกัน ชมเหงกัน ต่าบ้อยญาติกัน คะลำ

๑.๖.๗ องค์กร/สถาบันต่าง ๆ

สถาบันเกษตรกร มีบทบาทในการประกอบอาชีพการเกษตรและการดำรงชีวิตของเกษตรกรซึ่ง การดำเนินการด้านสถาบันเกษตรกรมีอยู่หลายกลุ่ม โดยมีหน่วยงานของทางราชการเป็นผู้สนับสนุน ได้แก่ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน (ตารางที่ ๙) กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร (ตารางที่ ๑๐)

ตารางที่ ๙ ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์

ลำดับที่	ชื่อกกลุ่ม
๑	วิสาหกิจชุมชนศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชนโคกกว่าน
๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงสุกรขุนบ้านละหานทราย หมู่ ๒
๓	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชน หมู่ ๕ ต.ตาจาง
๔	วิสาหกิจชุมชนซื้อขายข้าวเปลือกสำโรงใหม่
๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มหม่อนไหมราชบุรีรักแดน
๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเพาะเห็ดฟางบ้านตาจาง หมู่ที่ ๕
๗	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเพาะเห็ดบ้านสระแก้ว หมู่ ๕
๘	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกมันสำปะหลังบ้านหัวสะพาน หมู่ ๘
๙	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรทำนาโคกตาพรม ม.๒
๑๐	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ปลูกยางพาราบ้านหนองยาง ม.๒๐

ตารางที่ ๙ (ต่อ) ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์

ลำดับที่	ชื่อกลุ่ม
๑๑	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มข้าวตอกแตกบ้านสมจิต
๑๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มข้าวพองสมุนไพรใบเตย
๑๓	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มข้าวพองกระยาสารท
๑๔	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มข้าวตอกขาวบ้านสมจิต
๑๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มข้าวตอกดอกโต
๑๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกพืชสมุนไพรบ้านหนองมดแดง
๑๗	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเพาะเห็ดฟางบ้านสระแก้ว
๑๘	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงสุกรขุนบ้านบ่อโพธิ์
๑๙	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเพิ่มศักยภาพการผลิตในไร่นาตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงอำเภอละหานทราย
๒๐	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงสุกรขุนคัมโคกปราสาท บ้านบ่อโพธิ์ กลุ่มที่ ๒
๒๑	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตพันธุ์ข้าวชุมชนมดแดง
๒๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรผสมผสานชุมชนโคกกว่าน ม.๒
๒๓	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคเนื้อ ม.๑๑ ต.สำโรงใหม่
๒๔	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มสตรีทอผ้าบ้านบ่อโพธิ์
๒๕	วิสาหกิจชุมชนปลูกหม่อนเลี้ยงไหมโคกสะอาดพัฒนา ม.๑๑
๒๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอเสื่อกกเพื่อแปรรูป
๒๗	วิสาหกิจชุมชนแปรรูปไม้เบญจพรรณและสิ่งประดิษฐ์
๒๘	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอเสื่อกกบ้านหนองตะครองพัฒนา
๒๙	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มดอกไม้จันทร์ ต.หนองตะครอง
๓๐	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มวิสาหกิจผสมผสาน เลี้ยงไก่ไข่
๓๑	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปอาหารทางการเกษตร บ.สมจิต
๓๒	วิสาหกิจชุมชนนวดแผนไทยกวดจุดสะท้อนเท้าตำบลตาจาง
๓๓	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกผักปลอดสารพิษ หมู่ที่ ๑๒ ตำบลตาจาง
๓๔	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มสานตะกร้าพลาสติก ม.๑ ต.โคกกว่าน
๓๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตข้าวฮางเพื่อสุขภาพบ้านตาจาง
๓๖	วิสาหกิจชุมชนกระเบื้อง ข้าวตอก ข้าวพอง
๓๗	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงกระบือ ม.๔ ต.สำโรงใหม่
๓๘	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงกระบือบ้านสระคู ต.หนองตะครอง
๓๙	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อคุณภาพ ต.หนองตะครอง
๔๐	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์ตำบลละหานทราย

ตารางที่ ๙ (ต่อ) ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์

ลำดับที่	ชื่อกลุ่ม
๔๑	วิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ทฤษฎีใหม่ตามแนวทางพระราชดำริ ม.๑ , ม.๒๐
๔๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงสัตว์ ม.๑๒ ต.ตาจาง
๔๓	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อบ้านตาจาง
๔๔	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพทำขนมอบ ขนมไทย ต.ตาจาง
๔๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงกระบือตำบลสำโรงใหม่
๔๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อ ตำบลหนองแวง
๔๗	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อ ต.ละหานทราย
๔๘	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรพึ่งพาตนเอง
๔๙	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคเนื้อ บ.โคกสะอาด ต.หนองตะครอง
๕๐	วิสาหกิจชุมชนเกษตรผสมผสาน ม.๕ ต.โคกवान
๕๑	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงไก่ทุ่งหนองหว้า หมู่ ๑๒
๒๐	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มนาแปลงใหญ่ตำบลสำโรงใหม่
๕๓	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มกิจกรรมธรรมชาติอำเภอละหานทราย
๕๔	วิสาหกิจชุมชนดอกไม้จันทร์
๕๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพขนมเบเกอรี่ ต.หนองตะครอง
๕๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรแปลงใหญ่ตำบลหนองตะครอง (๓L-RMC)
๕๗	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มโคเนื้อ ๒๐๑๘ บ้านยางโป่งสะเดา
๕๘	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มข้าวนาแปลงใหญ่ ต.ตาจาง ม.๒
๕๙	เครือข่ายวิสาหกิจชุมชนกลุ่มโควกาวิบุรีรัมย์
๖๐	วิสาหกิจชุมชนFarmer Never Stop (ชาวนาไม่หยุดคิด ไม่หยุดฝัน ไม่หยุดทำ)
๖๑	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรแปรรูปผักผลไม้แผ่นกรอบ ต.สำโรงใหม่
๖๒	วิสาหกิจชุมชนสมุนไพรอินทรีย์เพื่อสุขภาพละหานทราย
๖๓	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงสัตว์ หมู่ ๙ ตำบลหนองแวง
๖๔	วิสาหกิจชุมชนนาแปลงใหญ่ตำบลตาจาง
๖๕	วิสาหกิจชุมชนมันแปลงใหญ่ตำบลตาจาง
๖๖	วิสาหกิจชุมชนนาแปลงใหญ่ ม.๔ ตำบลหนองตะครอง
๖๗	วิสาหกิจชุมชนนาแปลงใหญ่ ม.๑๒ ตำบลหนองตะครอง
๖๘	วิสาหกิจชุมชนนาแปลงใหญ่ ตำบลโคกवान

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร (๒๕๖๖)

ตารางที่ ๑๐ ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์

ลำดับที่	ชื่อกลุ่ม
๑	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านหนองถนน หมู่ที่ ๑๑
๒	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านหนองหมี หมู่ที่ ๑๐
๓	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหนองถนน หมู่ที่ ๔
๔	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านสมจิต หมู่ที่ ๕
๕	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านโคกว่าน หมู่ที่ ๒
๖	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านโคกสระ หมู่ที่ ๓
๗	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านหัวสนาม หมู่ ๙
๘	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านหนองมดแดง หมู่ที่ ๑๖
๙	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านหนองยาง หมู่ที่ ๒๐
๑๐	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านโคกสะอาด หมู่ที่ ๕
๑๑	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านโรงเลื่อย หมู่ที่ ๖
๑๑๒	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านหนองละหานทราย หมู่ที่ ๔
๑๓	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านโนนสง่า หมู่ที่ ๑๒
๑๔	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านชลประทาน หมู่ที่ ๑๐
๑๕	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านน้อยลำคลอง หมู่ที่ ๙
๑๖	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านบ่อโพธิ์ หมู่ที่ ๖
๑๗	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านหนองด่าน หมู่ที่ ๗
๑๘	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านโคกใหม่ หมู่ ๓
๑๙	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านราษฎร์รักแดน หมู่ที่ ๙
๒๐	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านแท่นทัพไทย หมู่ ๑๐
๒๑	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านผไทรวมพล หมู่ที่ ๑๑
๒๒	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร รร.ตชด. เฉลิมพระเกียรติฯ บ้านโรงเลื่อย
๒๓	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านหนองตาแอก
๒๔	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านโคกสะอาด หมู่ที่ ๔
๒๕	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านโคกสะอาดพัฒนา หมู่ที่ ๑๑
๒๖	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านโนนเพชร หมู่ที่ ๘
๒๗	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านหนองกรด หมู่ที่ ๖
๒๘	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านสระกลาง หมู่ที่ ๑๒
๒๙	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านตากอง หมู่ที่ ๗
๓๐	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านหนองตะกรอง หมู่ที่ ๓
๓๑	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านหนองตะกรองพัฒนา หมู่ที่ ๑๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอละหานทราย (๒๕๖๖)

๑.๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)

๑.๗.๑ ลักษณะของการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทหลัก ๆ เช่น ภาคเกษตร อุตสาหกรรม ชุมชนเมืองที่อยู่อาศัยแยกตามเขตการปกครองย่อย

อำเภอละหานทรายมีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งสิ้น ๒๓๕,๕๕๕ ไร่ โดยมีการใช้ประโยชน์พื้นที่ทางการเกษตรแบ่งเป็นพื้นที่ทำนาจำนวน ๙๔,๙๓๒ ไร่ พืชสวน ๒๘,๗๑๙ ไร่ พืชไร่ ๘๕,๔๔๒ ไร่ พืชผัก ๒,๐๖๑ ไร่ ไม้ดอก ๒๓ ไร่ ปศุสัตว์ ๘,๐๐๑ ไร่ และเกษตรอื่น ๑๖,๓๗๗ ไร่ (ดูตารางที่ ๑๑) การถือครองที่ดินทำกินของเกษตรกรมีทั้งมีเอกสารสิทธิ์ และไม่มีเอกสารสิทธิ์ ได้แก่ เอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนด จำนวน ๒๔,๔๔๖ ไร่ เอกสารสิทธิ์ประเภท นส.๓ จำนวน ๑๕,๕๑๐ ไร่ เอกสารสิทธิ์ประเภท สปก. จำนวน ๑๔๐,๓๐๕ ไร่ และการถือครองแบบไม่มีเอกสารสิทธิ์อีกจำนวน ๔๔,๓๑๘ ไร่ (ดูตารางที่ ๑๒)

ตารางที่ ๑๑ การแบ่งประเภทการการใช้ประโยชน์ที่ดินทำกินของเกษตรกรอำเภอละหานทราย

ที่	ชื่อตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	พื้นที่ทำการเกษตร (ไร่)						
			นาข้าว	พืชสวน	พืชไร่	พืชผัก	ไม้ดอกฯ	เลี้ยงสัตว์	เกษตรอื่น
๑	ละหานทราย	๑๒	๑๐,๔๒๒	๓,๒๐๐	๒,๗๐๔	๑๑๓	-	๕๐๐	๑๔๑
๒	ตาจิง	๒๒	๓๐,๑๐๔	๕,๒๖๐	๑๘,๕๑๑	๓๓๒	-	๑๖๐	๒๑
๓	ลำโรงใหม่	๑๔	๑๕,๖๘๑	๕,๒๓๖	๓๓,๐๐๘	๓๗๗	-	๑๕๕	๒,๓๔๖
๔	หนองแวง	๑๓	๑๓,๓๗๐	๑๑,๒๕๗	๒๐,๖๘๕	๒๒๙	๒๓	๘๔๐	๘,๘๗๐
๕	หนองตะครอง	๑๒	๑๔,๗๖๓	๑,๔๗๒	๒,๕๐๗	๓๙๐	-	๕,๕๔๖	๔,๖๖๘
๖	โคกवान	๑๑	๑๕,๐๖๔	๒,๒๙๔	๘,๐๒๗	๖๒๐	-	๘๐๐	๓๒๙
รวม ๖ ตำบล		๘๔	๙๙,๔๐๗	๒๘,๗๑๙	๘๕,๔๔๒	๒,๐๖๑	๒๓	๘,๐๐๑	๑๖,๓๗๗

ที่มา: ข้อมูลพื้นฐานการเกษตรอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ประจำปี ๒๕๖๗

ตารางที่ ๑๒ การแบ่งประเภทการถือครองที่ทำกินของเกษตรกรอำเภอละหานทราย

ที่	ชื่อตำบล	จำนวน หมู่บ้าน	ประเภทเอกสารสิทธิ์ของเกษตรกร (ไร่)				รวมพื้นที่ การเกษตร (ไร่)
			โฉนด	นส.๓	สปก.	อื่น ๆ	
๑	ละหานทราย	๑๒	๑,๘๗๕	๕,๑๐๑	๑๑,๖๐๘	๙๘๗	๑๖,๕๖๑
๒	ตาจิง	๒๒	๓,๔๑๘	๖,๐๗๓	๒๐,๗๗๕	๘,๕๒๒	๔๗,๘๙๕
๓	สำโรงใหม่	๑๔	๑๑,๑๘๗	๒,๕๐๖	๒๖,๔๓๓	๑๑,๙๖๙	๕๕,๙๐๘
๔	หนองแวง	๑๓	๙๖๓	๓๑๔	๓๙,๘๘๙	๑๑,๒๐๔	๕๕,๐๖๗
๕	หนองตะครอง	๑๒	๖,๑๓๙	๑,๑๗๙	๑๘,๑๔๕	๑๐,๗๒๔	๓๕,๙๖๗
๖	โคกवान	๑๑	๘๖๔	๓๓๗	๒๓,๔๕๕	๙๑๒	๒๔,๖๖๘
รวม ๖ ตำบล		๘๔	๒๔,๔๔๖	๑๕,๕๑๐	๑๔๐,๓๐๕	๔๔,๓๑๘	๒๓๕,๕๕๕

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอละหานทราย (ข) (๒๕๖๗)

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ

๒.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ

๑) เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๑.๒) เกษตรกรต้นแบบ ประจำศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

อำเภอละหานทรายมีเกษตรกรต้นแบบที่เป็นวิทยากรประจำศูนย์ ศพก. จำนวน ๑๓ คน แบ่งเป็นสาขาต่างๆ ดังตารางที่ ๑๓

ตารางที่ ๑๓ ข้อมูลศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอละหานทราย

ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลักของศูนย์เครือข่าย	หมู่	ตำบล	ชื่อ-สกุล ประธานศูนย์
๑	ศูนย์เครือข่ายศพก. (สาขาสัตว์ปีก)	ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์	๑๒	ตาจ	นายสมพงษ์ ปลายน้อย
๒	ศจช.บ้านดอนมัน	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	๑๒	ตาจ	นายสุนทร ยอดนางรอง
๓	ศูนย์เครือข่าย ศพก. (สาขาขยายพันธุ์พืช)	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตร ทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๓	หนองแวง	นายถวัลย์ เขจรสันต์
๔	ศจช.บ้านหนองก่	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	๒	หนองตะครอง	นางหนูเสนต์ ศรีสุริยาเย็น
๕	นายบุญเหลือ ตอนรัมย์	ศูนย์เรียนรู้ด้านพืชไร่	๑	หนองแวง	นายบุญเหลือ ตอนรัมย์
๖	ศูนย์เครือข่าย ศพก. (สาขาเกษตรผสมผสาน)	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตร ทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๗	ละหานทราย	นายเหล็ง ธรรมทวี
๗	ศูนย์เครือข่าย ศพก. (สาขาดินปุ๋ย)	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตร ทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๓	หนองแวง	นายศรีรัง ภาอ่อน
๘	ศูนย์เครือข่าย ศพก. (สาขาโคขุน)	ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์	๓	หนองตะครอง	นายทองใบ ช่างขันมณี
๙	ศูนย์เครือข่าย ศพก. (สาขาผลิตอาหารสัตว์)	ศูนย์เรียนรู้ด้านเศรษฐกิจเกษตร	๑๓	สำโรงใหม่	นายชุนนุ มยสืบชาติ
๑๐	ศูนย์เครือข่ายศพก. (การเพาะเห็ด)	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตร ทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๓	ตาจ	นางละมัย มุระคา
๑๑	ศูนย์เครือข่ายเศรษฐกิจ พอเพียง	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตร ทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑๐	ละหานทราย	นายแมน เยรัมย์
๑๒	ศูนย์เครือข่ายเศรษฐกิจ พอเพียง	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง	๒๐	ตาจ	นายสยาม โพธิ์ทอง
๑๓	ศูนย์เครือข่ายเศรษฐกิจ พอเพียง	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง	๒๐	ตาจ	นายเกียรติศักดิ์ บัวแก้ว

๑.๓) กลุ่มแปลงใหญ่

เกษตรกรอำเภอละหานทรายได้รวมกลุ่มจัดตั้งกลุ่มแปลงใหญ่ตามชนิดสินค้า เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตและการบริหารจัดการ โดยร่วมกันผลิต จำหน่าย และบริหารจัดการ เน้นการลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต จำนวน ๑๒ กลุ่ม ดังตารางที่ ๑๔

ตารางที่ ๑๔ ข้อมูลกลุ่มเกษตรกรระบบการเกษตรแบบแปลงใหญ่อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์

ลำดับ	ชื่อแปลงใหญ่	ชนิดพืช	แปลงใหญ่ปี	ที่ตั้งกลุ่ม
๑	กลุ่มแปลงใหญ่ข้าวตำบลตาจาง	ข้าว	แปลงใหญ่ ปี ๖๐	หมู่ ๑๑ ตำบลตาจาง อำเภอละหานทราย
๒	กลุ่มผู้ผลิตข้าวอินทรีย์ตำบลสำโรงใหม่	ข้าว	แปลงใหญ่ ปี ๖๐	หมู่ ๑๓ ตำบลสำโรงใหม่ อำเภอละหานทราย
๓	กลุ่ม ๓L-RMC เชื้อนลำนางรอง	ข้าว	แปลงใหญ่ ปี ๖๐	หมู่ ๒ ตำบลหนองตะครอง อำเภอละหานทราย
๔	กลุ่มแปลงใหญ่มันสำปะหลังหนองแวง	มัน สำปะหลัง	แปลงใหญ่ ปี ๖๐	ตำบลหนองแวง อำเภอละหานทราย
๕	กลุ่มแปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๑ บ้านโคกกว่าน ตำบลโคกกว่าน	ข้าว	แปลงใหญ่ ปี ๖๒	หมู่ ๑ ตำบลโคกกว่าน ตำบลโคกกว่าน อำเภอละหานทราย
๖	กลุ่มแปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๓ บ้านโคกสระ ตำบลโคกกว่าน	ข้าว	แปลงใหญ่ ปี ๖๒	หมู่ ๓ ตำบลโคกกว่าน ตำบลโคกกว่าน อำเภอละหานทราย
๗	กลุ่มแปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๗ บ้านหนองหมี ตำบลโคกกว่าน	ข้าว	แปลงใหญ่ ปี ๖๒	หมู่ ๗ ตำบลโคกกว่าน ตำบลโคกกว่าน อำเภอละหานทราย
๘	กลุ่มแปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๔ บ้านโคกสะอาด ตำบลหนองตะครอง	ข้าว	แปลงใหญ่ ปี ๖๒	หมู่ ๔ ตำบลหนองตะครอง อำเภอละหานทราย
๙	กลุ่มแปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๗ บ้านตากอง ตำบลหนองตะครอง	ข้าว	แปลงใหญ่ ปี ๖๒	หมู่ ๗ ตำบลหนองตะครอง อำเภอละหานทราย
๑๐	กลุ่มสหกรณ์แปลงใหญ่ยางพาราละหานทราย	ยางพารา	แปลงใหญ่ ปี ๖๒	หมู่ ๑๑ ตำบลละหานทราย อำเภอละหานทราย
๑๑	กลุ่มแปลงใหญ่มันสำปะหลัง ม.๑๒ ต.ตาจาง อ.ละหานทราย	มัน สำปะหลัง	แปลงใหญ่ ปี ๖๔	หมู่ ๑๒ ตำบลตาจาง อำเภอละหานทราย
๑๒	กลุ่มแปลงใหญ่ยางพาราสหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินการเกษตรลำจังหัน จำกัด	ยางพารา	แปลงใหญ่ ปี ๖๕	หมู่ ๒๑ ตำบลตาจาง อำเภอละหานทราย

๒) ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

อำเภอละหานทรายมีแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรที่อุดมสมบูรณ์ โดยมีแหล่งน้ำที่สำคัญจำนวน ๑๘ แห่ง โดยในพื้นที่มีอ่างเก็บน้ำจำนวน ๒ แห่ง ได้แก่

๒.๑) อ่างเก็บน้ำลำปะเทีย ตั้งอยู่ที่บ้านหนองไก่อ หมู่ที่ ๑๓ ตำบลหนองแวง อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ สามารถเก็บกักน้ำได้ ๑,๐๒๙,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร สามารถแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำให้แก่ราษฎรพื้นที่ตำบลหนองแวง อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ๔ หมู่บ้าน คือ บ้านราษฎร์รักแดน บ้านแท่นทัพไทย บ้านศรีทายาท บ้านไพทรพผล ๘๙๕ ครัวเรือน ๔,๓๐๐ คน ให้มีแหล่งน้ำสนับสนุนพื้นที่เกษตรกรรมครอบคลุมพื้นที่ ๑,๕๐๐ ไร่ และใช้ในการอุปโภค-บริโภคเพียงพอตลอดปี

๒.๒) อ่างเก็บน้ำลำจังหัน ตั้งอยู่ที่บ้านสันติสุข หมู่ที่ ๑๐ ตำบลลำโรงใหม่ อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ก่อสร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อแก้ไขปัญหาหน้าท่วม และสามารถแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำให้แก่ราษฎร และช่วยให้มีแหล่งน้ำสนับสนุนพื้นที่การเกษตร และใช้ในการอุปโภคบริโภคเพียงพอตลอดปี รวมทั้งเป็นแหล่งน้ำต้นทุนเพื่อใช้สนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาอาชีพ

๓) สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/ภูมิปัญญาท้องถิ่น

เกษตรกรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา ทำไร่ ทำสวน เป็นหลัก อาชีพเสริม ได้แก่ การเลี้ยงโค-กระบือ การปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากเสื่อกก การแปรรูปอาหาร เป็นต้น

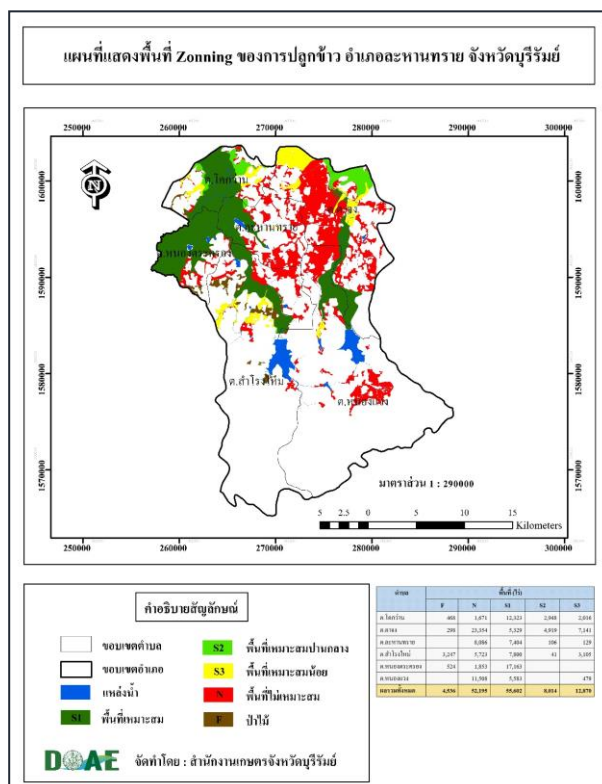
๔) สินค้าเกษตรที่สำคัญ

๔.๑) ข้าว

(๑) ข้อมูลด้านพื้นที่

(๑.๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสมในการปลูกข้าว

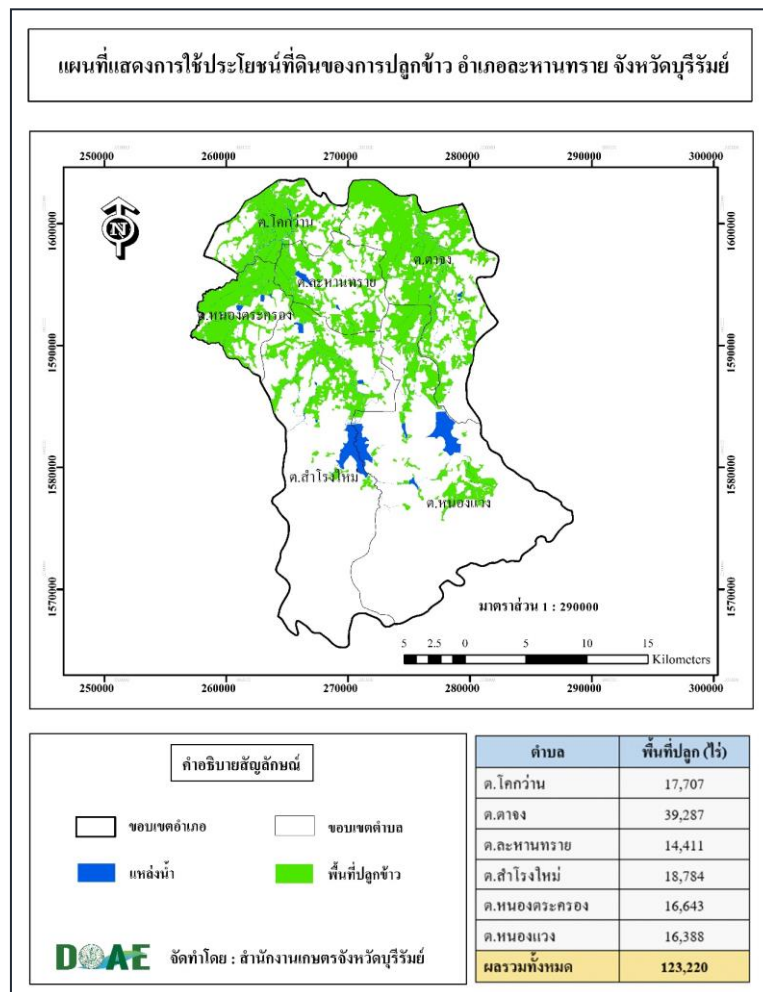
เขตความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว เทียบอิงข้อมูลจากกรมพัฒนาที่ดิน ปี ๒๕๕๗ มีพื้นที่ในเขต Zoning ที่ชั้นความเหมาะสมมากที่สุด (S๑,) จำนวน ๕๕,๖๐๒ ไร่ ที่ชั้นความเหมาะสมมาก (S๒) จำนวน ๘,๐๑๔ ไร่ ที่ชั้นความเหมาะสมปานกลาง (S๓) จำนวน ๑๒,๘๗๐ ไร่ พื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๕๒,๑๙๕ ไร่ และพื้นที่ป่าไม้ (F) จำนวน ๔,๕๓๖ ไร่ (ดูภาพที่ ๑๐)

ภาพที่ ๑๐ แผนที่แสดงพื้นที่เขตความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าวอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ (ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๕๗)

(๑.๒) จำนวนพื้นที่ปลูก/เก็บเกี่ยว

ข้าวเป็นพืชหลักที่เกษตรกรส่วนใหญ่ในเขตพื้นที่อำเภอละหานทรายปลูกมากที่สุด พื้นที่การใช้ประโยชน์ (Land Used) ในการปลูกข้าว เทียบอิงข้อมูลจากกรมพัฒนาที่ดิน ปี ๒๕๕๔ มีพื้นที่โดยรวมจำนวน ๑๒๓,๒๒๐ ไร่ โดยเรียงลำดับเนื้อที่เพาะปลูกข้าวจากมากไปหาน้อยตามเขตพื้นที่ปกครอง ดังนี้ ตำบลตาจรง มีเนื้อที่ปลูกข้าวจำนวน ๓๙,๒๘๗ ไร่ รองลงมา ตำบลสำโรงใหม่เนื้อที่ปลูกข้าวจำนวน ๑๘,๗๘๔ ไร่ ตำบลโคกกว่าน เนื้อที่ปลูกข้าวจำนวน ๑๗,๗๐๗ ไร่ ตำบลหนองตะครอง เนื้อที่ปลูกข้าวจำนวน ๑๖,๖๔๓ ไร่ ตำบลหนองแวง เนื้อที่ปลูกข้าวจำนวน ๑๖,๓๘๘ ไร่ และตำบลละหานทราย เนื้อที่ปลูกข้าวจำนวน ๑๔,๔๑๑ ไร่ ตามลำดับ (ดูภาพที่ ๑๑)

ภาพที่ ๑๑ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินสำหรับการปลูกข้าว อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ (ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๕๔)

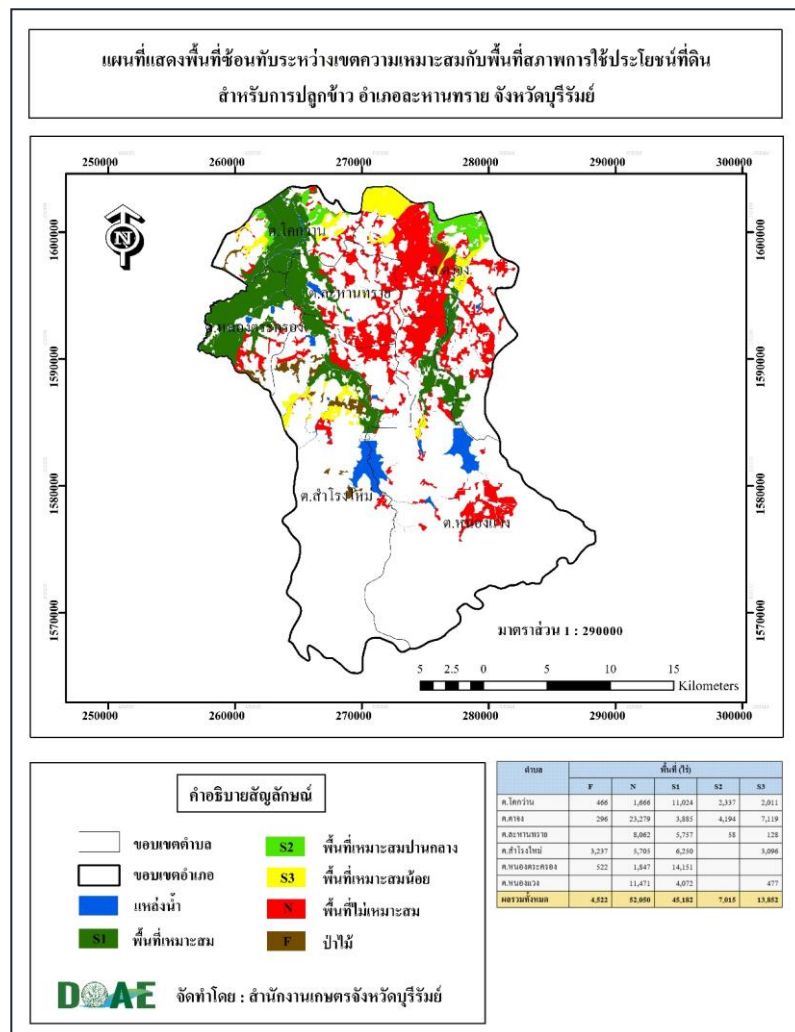
แต่เมื่อพิจารณาจากสถิติการขึ้นทะเบียนเกษตรกร ปี ๒๕๖๗/๖๘ พบว่า เนื้อที่เพาะปลูกข้าวรวมทั้งอำเภอละหานทรายทั้งสิ้น ๙๙,๔๐๗ ไร่ (ดูตารางที่ ๑๒) คิดเป็นร้อยละ ๘๐ ของพื้นที่นาทั้งหมด และคิดเป็นร้อยละ ๔๑ ของพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมดเมื่อเทียบกับข้อมูลพื้นฐานการใช้ประโยชน์พื้นที่การเกษตรปี ๒๕๖๖ (สำนักงานเกษตรอำเภอละหานทราย, ๒๕๖๖) จากข้อมูลดังกล่าวสามารถวิเคราะห์แนวโน้มสถานการณ์การผลิตข้าวที่ลดลงได้สองประเด็น คือ ประเด็นที่หนึ่ง เกษตรกรมีการเพิ่มพื้นที่ปลูกข้าวเนื่องจากการได้รับการช่วยเหลือจากภาครัฐ ประเด็นที่สองเกษตรกรบางรายไม่ได้แจ้งและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรให้เป็นปัจจุบันได้

ที่	ตำบล	ครัวเรือน	พื้นที่ปลูก(ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว(ไร่)
๑	ละหานทราย	๙๓๐	๑๐,๔๒๒	๑๐,๔๒๒
๒	ตาจิง	๒,๔๔๘	๓๐,๑๐๔	๓๐,๑๐๔
๓	สำโรงใหม่	๑,๓๐๖	๑๕,๖๘๑	๑๕,๖๘๑
๔	หนองแวง	๑,๔๒๐	๑๓,๓๗๐	๑๓,๓๗๐
๕	หนองตะครอง	๑,๒๔๓	๑๔,๗๖๓	๑๔,๗๖๓
๖	โคกवान	๑,๑๙๐	๑๕,๐๖๔	๑๕,๐๖๔
	รวม	๘,๔๐๓	๙๙,๔๐๗	๙๙,๔๐๗

ภาพที่ ๑๒ สถิติการขึ้นทะเบียนเกษตรกรปลูกข้าวนาปี ประจำปี ๒๕๖๗/๖๘
(ที่มา: กรมส่งเสริมการเกษตร (ช), ๒๕๖๗)

(๑.๓) การซ้อนทับพื้นที่เขตความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าวกับพื้นที่ปลูกจริง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการซ้อนทับชั้นข้อมูล เขตความเหมาะสมกับพื้นที่ปลูกจริง โดยเทียบอิงข้อมูลจากกรมพัฒนาที่ดิน ปี ๒๕๕๔ พบว่า อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ มีการปลูกข้าวในพื้นที่ที่เหมาะสม (S๑) จำนวน ๔๕,๑๘๒ ไร่ ในพื้นที่ที่เหมาะสมปานกลาง(S๒) จำนวน ๗,๐๑๕ ไร่ ในพื้นที่ที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๑๓,๘๕๒ ไร่ ในพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๕๒,๐๕๐ ไร่ (ดูภาพที่ ๑๓)

ภาพที่ ๑๓ แผนที่แสดงพื้นที่ซ้อนทับระหว่างเขตความเหมาะสมกับพื้นที่สภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินสำหรับการปลูกข้าวในเขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์

(๒) ข้อมูลด้านสินค้า

(๒.๑) สภาพการใช้เทคโนโลยีการผลิต

(ก) การปลูกข้าวส่วนใหญ่ทำนาหว่าน อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์เฉลี่ย ๒๕-๓๐ กิโลกรัมต่อไร่ เริ่มหว่านข้าวช่วงเดือน พฤษภาคม – กรกฎาคม ของทุกปี

(ข) การใช้พันธุ์ข้าว ส่วนใหญ่ปลูกข้าวพันธุ์ขาวดอกมะลิ ๑๐๕ และมีบางส่วนปลูกพันธุ์เหลืองใหญ่ เหลืองประทิว

(ค) การเตรียมดิน แยกเป็น ๒ ขั้นตอน คือ ไถตะ/ไถแปร หลังข้าวแห้งแล้วใช้โรตารีย่อยดิน

(๒.๒) การดูแลรักษา

(ก) จัดการดิน โดยการไถกลบตอซังข้าวหลังการเก็บเกี่ยว

(ข) ใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ ๑ สูตร ๑๖-๑๖-๘ หลังข้าวเริ่มงอกประมาณ ๒๐-๓๐ วัน ในอัตรา ๒๐-๒๕ กิโลกรัมต่อไร่

(ค) ใส่ปุ๋ยเร่งออกรวง สูตร ๑๕-๕-๓๕ ก่อนข้าวออกดอก ประมาณ ๓๐ วัน ในอัตรา ๑๐ กิโลกรัมต่อไร่

(ง) โรคที่พบ เช่น โรคใบไหม้ ป้องกันโดยการใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา ตามอัตราส่วน ผสมน้ำ ๒๐ ลิตร ฉีดพ่นให้ทั่ว และมีการใช้สารกำจัดโรคพืชอื่นๆ ประกอบด้วย เช่น คาร์เบนดาซิม โพรคลอราซ เป็นต้น

(๒.๓) การเก็บเกี่ยวผลผลิต เริ่มเก็บเกี่ยวหลังข้าวออกดอกประมาณ ๓๐ วัน ช่วงระยะเวลาประมาณเดือน พฤศจิกายน – ธันวาคม ส่วนใหญ่ใช้วิธีการจ้าง โดยใช้รถเกี่ยวข้าวเอกชน

(๒.๔) ต้นทุนการผลิต

ต้นทุนการผลิต/ไร่/ปี ประกอบด้วย ค่าเตรียมดิน ค่าจ้างปลูก ค่าจ้างบำรุงรักษา ค่าปุ๋ย ค่าพันธุ์ ค่าเก็บเกี่ยว และอื่นๆ (ตารางที่ ๑๕)

ตารางที่ ๑๕ ต้นทุนการทำนาต่อไร่

รายการ	ต้นทุน (บาท/ไร่)
๑.ค่าไถ ทำเทือก (ไถ ๒-๓ ครั้ง)	๖๐๐-๙๐๐
๒.ค่าพันธุ์ข้าวปลูก (๒๐-๒๕ กก.)	๕๐๐-๖๒๕
๓.ค่ายาคุมหญ้า ๓-๔ ไร่ต่อ ๑ ขวด	๗๐
๔.ค่ายาฆ่าหญ้า	๑๐๐-๒๐๐
๕.ค่าแรงงาน	๒๐๐-๔๕๐
๖.ค่ายาฆ่าแมลง-เชื้อรา-ฮอร์โมน	๑๐๐-๑๕๐
๗.ค่าปุ๋ย ๓๕-๕๐ กก.	๑,๐๕๐-๑,๕๐๐
๘.ค่ารถเกี่ยวข้าว	๖๕๐-๗๐๐
๙.ค่าใช้จ่ายอื่นๆ (ค่าน้ำมันสูบน้ำ)	๑๕๐-๒๐๐
รวมต้นทุนโดยประมาณ	๓,๔๒๐-๕,๗๒๕
ต้นทุนเฉลี่ยต่อกิโลกรัม (๓๘๐ กก./ไร่)	๙-๑๒.๔๓

(๒.๕) ปริมาณการผลิต

จากข้อมูลพื้นที่เพาะปลูกข้าวอำเภอละหานทรายโดยอ้างอิงข้อมูลพื้นที่เพาะปลูกข้าวจากกรมพัฒนาที่ดิน ปี ๒๕๖๖ พบว่า ปริมาณของผลผลิตรวม อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ เท่ากับ ๔๙,๒๘๘ ตันต่อปี แต่หากพิจารณาโดยอ้างอิงข้อมูลสถิติที่เกษตรกรขึ้นทะเบียนไว้เมื่อปี ๒๕๖๖/๖๗ จะพบว่า

ปริมาณของผลผลิตรวม อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ เท่ากับหรือมากกว่า ๓๙,๗๖๒ ตันต่อปี โดยผลผลิตเฉลี่ยที่ ๔๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ (ตารางที่ ๑๖)

ตารางที่ ๑๖ ข้อมูลการผลิตข้าวอำเภอละหานทราย

ชนิดพืช	เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน/ปี)	ราคาขาย (บาท/กก.)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก/ไร่)	แหล่งข้อมูลอ้างอิง
ข้าว	-	๑๒๓,๒๒๐	๑๒๓,๒๒๐	๔๙,๒๘๘	๑๐	๔๐๐	กรมพัฒนาที่ดิน ๒๕๕๔
ข้าว	๘,๔๐๓	๙๙,๔๐๗	๙๙,๔๐๗	๓๙,๗๖๒	๑๐	๓๘๐	ข้อมูล ทบก. ปี ๒๕๖๗/๖๘

(๒.๖) สถานการณ์การตลาดข้าว

ปริมาณผลผลิตที่เกษตรกรผลิตได้ ปี ๒๕๖๗/๖๘ จำนวน ๓๙,๗๖๒ ตัน แบ่งเป็น

(ก) เก็บไว้บริโภคในครัวเรือน ๑๑,๕๑๔ ตัน/ปี (คิดเฉลี่ย ๑๕๗ กก./คน/ปี)

(ข) เก็บไว้ทำพันธุ์ ๑,๔๕๐-๒,๔๖๔ ตัน/ปี (คิดเฉลี่ย ๕% ของผลผลิต)

(ค) จำหน่าย ๒๘,๐๐๔ ตัน/ปี

(๒.๗) แหล่งรับซื้อข้าวเปลือก

แหล่งรับซื้อข้าวอำเภอละหานทรายส่วนใหญ่เป็นจุดรับซื้อที่รับซื้อข้าวเปลือกจากเกษตรกรและส่งขายต่อให้กับโรงสีขนาดใหญ่ในตัวเมือง ทั้งหมด ๓ จุด ปริมาณรับซื้อรวม ๙๐๐ ตันต่อวัน ๔๕,๐๐๐ ตันต่อปี (ดูตารางที่ ๑๗)

ตารางที่ ๑๗ แหล่งรับซื้อและปริมาณการรับซื้อข้าว อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์

ลำดับที่	ชื่อจุดรับซื้อ	เขตตำบล	จุดพิกัด		กำลังการรับซื้อ		ช่วงเวลารับซื้อ
			lat	lon	(ตัน/วัน)	(ตัน/ปี)	
๑	ทรายทองคำข้าว	ละหานทราย	๑๔.๔๑๑๘๔๓	๑๐๒.๘๔๖๓๑๔	๓๐๐	๑๕,๐๐๐	ตลอดฤดูการผลิต
๒	มงคลการเกษตร	ละหานทราย	๑๔.๔๑๖๑๔๑	๑๐๒.๘๖๘๙๑๔	๓๐๐	๑๕,๐๐๐	ตลอดฤดูการผลิต
๓	สหกรณ์การเกษตร ละหานทรายจำกัด	ละหานทราย	๑๔.๔๑๕๒๙๔	๑๐๒.๘๖๑๑๒๑	๓๐๐	๑๕,๐๐๐	ตลอดฤดูการผลิต
รวมปริมาณการรับซื้อได้					๙๐๐	๔๕,๐๐๐	

(๓) เกษตรกรที่ประสบความสำเร็จที่เป็นต้นแบบในพื้นที่

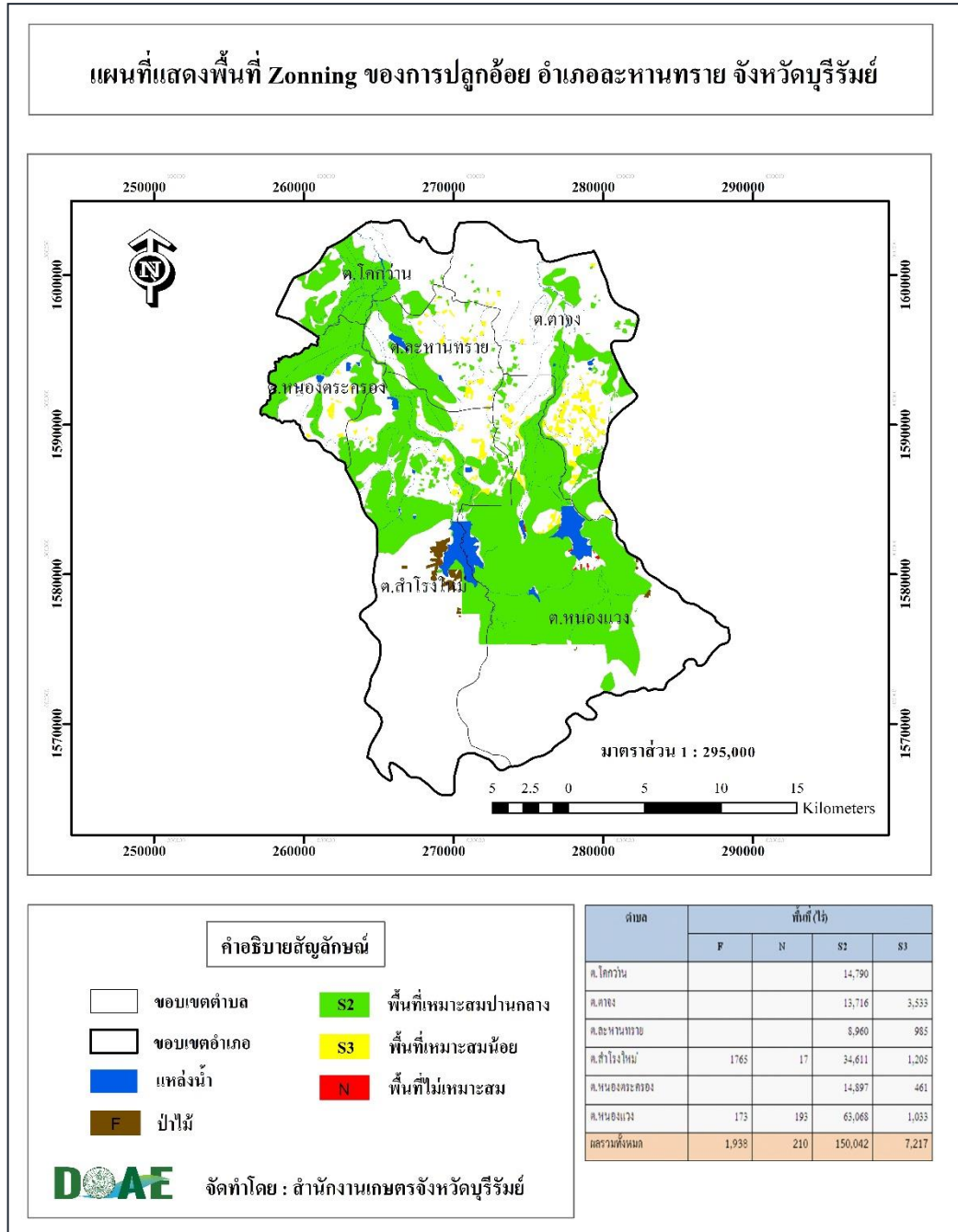
เกษตรกรต้นแบบ ในอำเภอละหานทรายซึ่งภูมิปัญญาที่เกิดจากการสร้างสมประสบการณ์จนตกผลึกนำมาแก้ไขปัญหาการเกษตรให้กับเกษตรกรได้ดี คือ นางสุนีย์ เบญจกุลยา หมู่ ๕ ตำบลตาจาง อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ เกษตรกรต้นแบบด้านการผลิตและแปรรูปข้าวอินทรีย์ โดยใช้เทคโนโลยีการผลิตข้าวได้แก่ การปรับปรุงบำรุงดิน, การบริหารจัดการน้ำ, การควบคุมโรคแมลงด้วยสารชีวภัณฑ์, การผลิตปุ๋ย/น้ำหมักชีวภาพสำหรับใช้ในนาข้าว ตลอดจนการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าว เช่น ข้าวสาร ข้าวกล้อง ข้าวฮาง สมูทข้าว เป็นต้น

๔.๒) อ้อยโรงงาน

(๑) ข้อมูลด้านพื้นที่

(๑.๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสมในการปลูกอ้อย

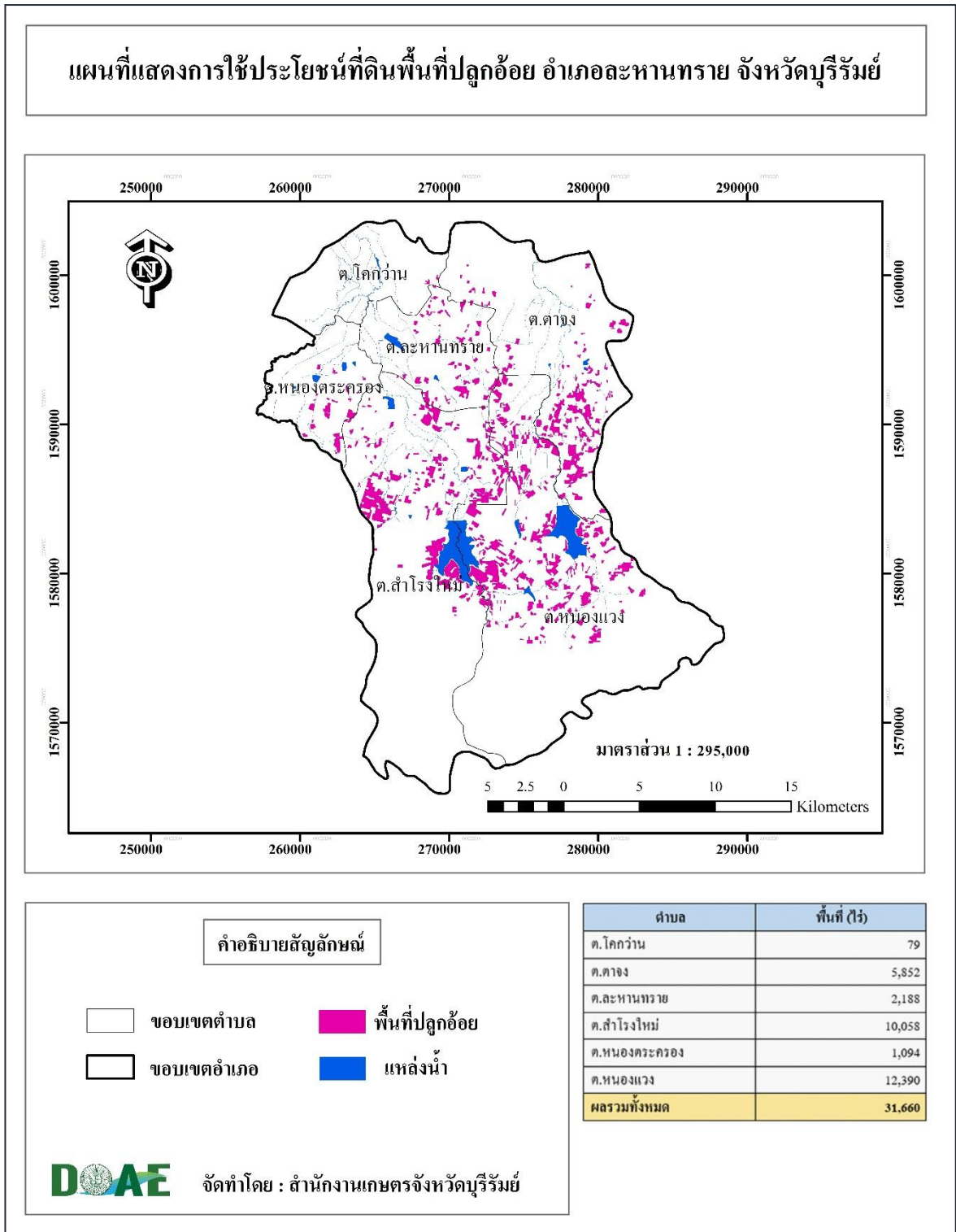
เขตความเหมาะสมสำหรับการปลูกอ้อย เทียบอิงข้อมูลจากกรมพัฒนาที่ดิน ปี ๒๕๕๗ มีพื้นที่ในเขต Zoning ที่ชั้นความเหมาะสมมากที่สุด (S๑,) จำนวน ๐ ไร่ ที่ชั้นความเหมาะสมมาก (S๒) จำนวน ๑๕๐,๐๔๒ ไร่ ที่ชั้นความเหมาะสมปานกลาง (S๓) จำนวน ๗,๒๑๗ ไร่ พื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๒๑๐ ไร่ และพื้นที่ป่าไม้ (F) จำนวน ๑,๙๓๘ ไร่ (ดูภาพที่ ๑๔)

ภาพที่ ๑๔ แผนที่แสดงพื้นที่ Zoning ของการปลูกอ้อยอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์

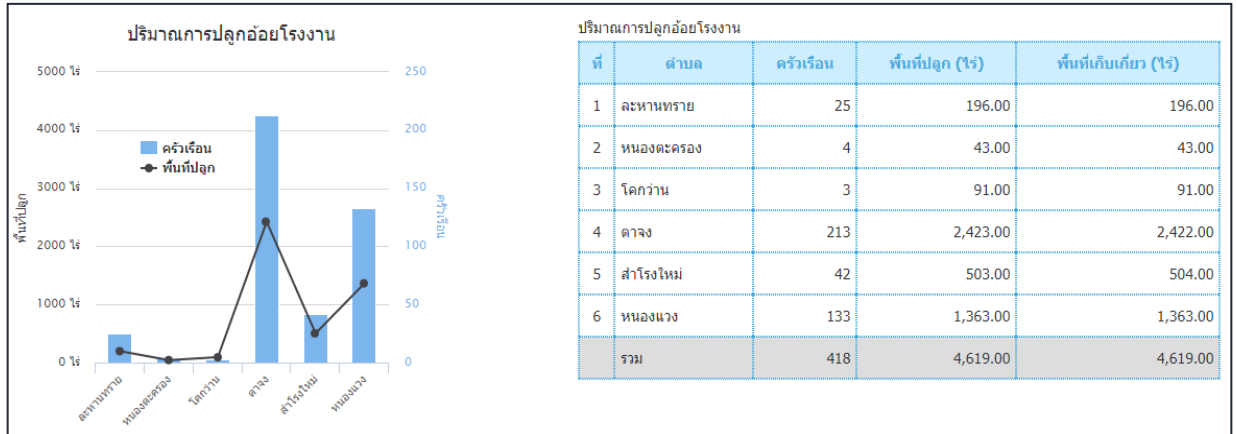
(๑.๒) พื้นที่ปลูกอ้อยในปัจจุบัน (พื้นที่ปลูกจริง)

อ้อยเป็นพืชเศรษฐกิจที่อีกชนิดหนึ่งที่เกษตรกรในเขตพื้นที่อำเภอละหานทรายปลูก พื้นที่การใช้ประโยชน์ (Land Used) ในการปลูกอ้อย เทียบอิงข้อมูลจากกรมพัฒนาที่ดิน ปี ๒๕๕๔ มีพื้นที่โดยรวม จำนวน ๑๒๓,๒๒๐ ไร่ โดยเรียงลำดับเนื้อที่เพาะปลูกอ้อยจากมากไปหาน้อยตามเขตพื้นที่ปกครอง ดังนี้ ตำบลตาจรง มีเนื้อที่อ้อยข้าวจำนวน ๓๙,๒๘๗ ไร่ รองลงมา ตำบลสำโรงใหม่เนื้อที่ปลูกข้าวจำนวน ๑๘,๗๘๔ ไร่ ตำบลโคกवान เนื้อที่ปลูกอ้อยจำนวน ๑๗,๗๐๗ ไร่ ตำบลหนองตะครอง เนื้อที่ปลูกอ้อยจำนวน ๑๖,๖๔๓ ไร่ ตำบลหนองแวง เนื้อที่ปลูกอ้อยจำนวน ๑๖,๓๘๘ ไร่ และตำบลละหานทราย เนื้อที่ปลูกอ้อยจำนวน ๑๔,๔๑๑ ไร่ ตามลำดับ (ดูภาพที่ ๑๕)

ภาพที่ ๑๕ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินของการปลูกอ้อย อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์

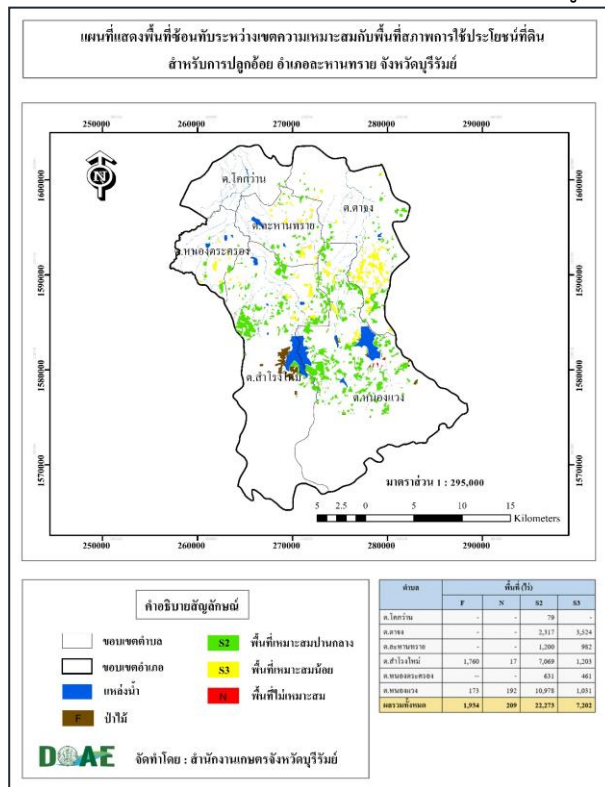
แต่เมื่อพิจารณาจากสถิติการขึ้นทะเบียนเกษตรกร ปี ๒๕๖๖/๖๗ พบว่า เนื้อที่เพาะปลูก อ้อยรวมทั้งอำเภอละหานทรายทั้งสิ้น ๔,๖๑๙ ไร่ (ดูภาพที่ ๑๖) คิดเป็นร้อยละ ๕.๔ ของพื้นที่ปลูกพืชไร่ทั้งหมด และคิดเป็นร้อยละ ๒ ของพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมดเมื่อเทียบกับข้อมูลพื้นฐานการใช้ประโยชน์พื้นที่ การเกษตรปี ๒๕๖๖ (สำนักงานเกษตรอำเภอละหานทราย, ๒๕๖๖)

ภาพที่ ๑๖ สถิติการขึ้นทะเบียนเกษตรกรปลูกอ้อยโรงงาน ประจำปี ๒๕๖๖/๖๗ (ที่มา: กรมส่งเสริมการเกษตร (ช), ๒๕๖๖)

(๑.๓) การซ้อนทับพื้นที่เขตความเหมาะสมสำหรับปลูกอ้อยกับพื้นที่ปลูกจริง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการซ้อนทับชั้นข้อมูล เขตความเหมาะสมกับพื้นที่ปลูกจริง โดยเทียบอิงข้อมูลจากกรมพัฒนาที่ดิน ปี ๒๕๕๔ พบว่า อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ มีการปลูกอ้อยในพื้นที่ที่เหมาะสม (S๑) จำนวน ๔๕,๑๘๒ ไร่ ในพื้นที่ที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๗,๐๑๕ ไร่ ในพื้นที่ที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๑๓,๘๕๒ ไร่ ในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๕๒,๐๕๐ ไร่ (ดูภาพที่ ๑๗)

ภาพที่ ๑๗ แผนที่แสดงพื้นที่ซ้อนทับระหว่างเขตความเหมาะสมกับพื้นที่สภาพการใช้ประโยชน์ที่ดิน สำหรับการปลูกอ้อยในเขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์

(๒) ข้อมูลด้านสินค้า

(๒.๑) สภาพการใช้เทคโนโลยีการผลิตอ้อย

(ก) การเตรียมดิน เริ่มจากการไถ ๒ ครั้ง ความลึกประมาณ ๒๐ นิ้ว ประมาณ ๒-๓ เมตร และทำร่องปลูก

(ข) การเตรียมท่อนพันธุ์ เลือกท่อนพันธุ์ที่สมบูรณ์ อายุประมาณ ๘-๑๐ เดือน ปราศจากโรคและแมลง

(ค) วิธีปลูก มี ๒ วิธี คือ ใช้แรงงานคน และ ใช้เครื่องช่วยปลูก

(ง) การใส่ปุ๋ย ใช้ทั้งปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก ปุ๋ยพืชสดและปุ๋ยเคมีร่วมกัน สำหรับปุ๋ยเคมีใช้สูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๕๐-๑๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ และปุ๋ยสูตร ๒๔-๐-๐ ในอัตรา ๕๐ กิโลกรัมต่อไร่ ในช่วงอ้อยอายุ ๓-๔ เดือน

(จ) การเก็บเกี่ยวและเทคโนโลยี อายุเก็บเกี่ยวอ้อยต่อประมาณ ๙-๑๒ เดือน อ้อยปลูกประมาณ ๑๒-๑๔ เดือน ผันแปรไปตามเวลาเปิดหีบโรงงาน ปกติอยู่ในช่วงเดือนพฤศจิกายน-ธันวาคม การเก็บเกี่ยวมี ๒ วิธี คือ เก็บเกี่ยวโดยใช้แรงงานคนตัด และ เก็บเกี่ยวโดยใช้รถตัดอ้อย

(๒.๒) ต้นทุนการผลิตอ้อย

ต้นทุนการผลิต/ไร่/ปี ประกอบด้วย ค่าเตรียมดิน ค่าจ้างปลูก ค่าจ้างบำรุงรักษา ค่าปุ๋ย ค่าพันธุ์ ค่าเก็บเกี่ยว และอื่นๆ (ตารางที่ ๑๘)

ตารางที่ ๑๘ ต้นทุนการปลูกอ้อยต่อไร่

รายการ	ต้นทุน (บาท/ไร่)
๑.ค่าเตรียมท่อนพันธุ์	๒,๒๐๐.๐๐
๒.ค่าเตรียมดิน (ไถ ๒ รอบ)	๑,๐๐๐.๐๐
๓.ค่าจ้างแรงงาน (ค่าใส่ปุ๋ย+กำจัดวัชพืช+ปลูก)	๙๐๐.๐๐
๔.ค่าสารกำจัดวัชพืช	๕๕๐.๐๐
๕.ค่าปุ๋ย (๕๐ กก./ไร่) ใส่ ๓ ครั้ง	๒,๓๕๐.๐๐
๖.ค่าเก็บเกี่ยว (ตันละ ๓๕๐x๑๕ ต้น/ไร่)	๕,๒๕๐.๐๐
รวมต้นทุนต่อไร่ (บาท)	๑๒,๒๕๐.๐๐
เฉลี่ยต้นทุนต่อกิโลกรัม (๑๕,๐๐๐ กก./ไร่) บาท	๐.๘๒

(๒.๓) ปริมาณการผลิตอ้อยโรงงาน

จากข้อมูลพื้นที่เพาะปลูกอ้อยโรงงานอำเภอละหานทรายโดยอ้างอิงข้อมูลพื้นที่เพาะปลูกข้าวจากกรมพัฒนาที่ดิน ปี ๒๕๕๔ พบว่า ปริมาณของผลผลิตรวม อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ เท่ากับ ๔๗๔,๙๐๐ตันต่อปี แต่หากพิจารณาโดยอ้างอิงข้อมูลสถิติที่เกษตรกรขึ้นทะเบียนไว้เมื่อปี ๒๕๖๗/๖๘ จะพบว่า ปริมาณของผลผลิตรวม อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ เท่ากับหรือมากกว่า ๖๙,๒๘๕ ตันต่อปี โดยผลผลิตเฉลี่ยที่ ๑๕,๐๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ (ตารางที่ ๑๙)

ตารางที่ ๑๙ ข้อมูลการผลิตอ้อยโรงงานอำเภอละหานทราย

ชนิดพืช	เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน/ปี)	ราคาขาย (บาท/กก.)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก/ไร่)	แหล่งข้อมูลอ้างอิง
อ้อย	-	๓๑,๖๖๐	๓๑,๖๖๐	๔๗๔,๙๐๐	๐.๙	๑๕,๐๐๐	กรมพัฒนาที่ดิน ๒๕๕๔
อ้อย	๔๑๘	๔,๖๑๙	๔,๖๑๙	๖๙,๒๘๕	๐.๙	๑๕,๐๐๐	ข้อมูล ทบก.

						ปี ๒๕๖๗/๖๘
--	--	--	--	--	--	------------

(๒.๔) สถานการณ์การตลาด

(ก) ปริมาณผลผลิตที่เกษตรกรผลิตได้ ปี ๒๕๖๗/๖๘ จำนวน ๖๙,๒๘๕ ตัน

(ข) เก็บไว้ทำพันธุ์ ๖,๙๒๙ ตัน/ปี (คิดเฉลี่ย ๑๐% ของผลผลิต)

(ค) จำหน่าย ๖๒,๓๕๖ ตัน/ปี

(๒.๕) แหล่งรับซื้อผลผลิตอ้อย

อำเภอละหานทราย ไม่มีแหล่งรับซื้ออ้อยโรงงานในพื้นที่ เกษตรกรผู้ปลูกอ้อยส่วนใหญ่จะขนส่งจำหน่ายให้กับจุดรวบรวมผลผลิตของโรงงานน้ำตาลในเขตพื้นที่รอยต่อระหว่างเขตอำเภอละหานทราย และเขตอำเภอเฉลิมพระเกียรติ ช่วงเปิดหีบโรงงานประมาณเดือนพฤศจิกายนถึงมีนาคมของทุกปี (ประมาณ ๕ เดือน) ปริมาณความต้องการรวมโดยประมาณ ๒,๔๐๐,๐๐๐ ตันต่อปี (ตารางที่ ๒๐)

ตารางที่ ๒๐ แหล่งรับซื้อและปริมาณการรับซื้อข้าว อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์

ลำดับที่	ชื่อจุดรับซื้อ	เขตตำบล	จุดพิกัด		กำลังการรับซื้อ		ช่วงเวลา รับซื้อ
			lat	lon	(ตัน/วัน)	(ตัน/ปี)	
๑	โรงงานน้ำตาลสุรินทร์	ต.ยายแย้ม วัฒนา อ.เฉลิมพระ เกียรติ	๑๔.๔๘๔๖๔๗	๑๐๒.๙๒๑๕๑๖	๑๖,๐๐๐	๒,๔๐๐,๐๐๐	พ.ย.-มี.ค.
รวมปริมาณการรับซื้อได้					๑๖,๐๐๐	๒,๔๐๐,๐๐๐	

(๓) ข้อมูลด้านเกษตรกร/องค์กร (อ้อย)

(๓.๑) คริวเรือนเกษตรกรที่ปลูกอ้อย ปัจจุบันมีจำนวน ๔๑๘ ราย

(๓.๒) สภาพปัญหาและความต้องการ

-ปัญหาการปลูกอ้อย ได้แก่ แรงงาน, ขาดเครื่องจักรกล, น้ำท่วม และจุดรับซื้อ

-ความต้องการ ได้แก่ แหล่งเงินทุน เครื่องจักรกลทุนแรง แหล่งรับซื้อ

(๓.๓) องค์กรความรู้ทักษะความชำนาญ ส่วนใหญ่ทำตามคำแนะนำของนักส่งเสริมฝ่ายไร่ของโรงงานน้ำตาลที่เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ

(๓.๔) Smart Farmer ต้นแบบยังไม่มี

(๓.๕) องค์กร/สถาบันเกษตรกร

เกษตรกรที่ปลูกอ้อยส่วนใหญ่เข้าร่วมโครงการกับโรงงานน้ำตาล

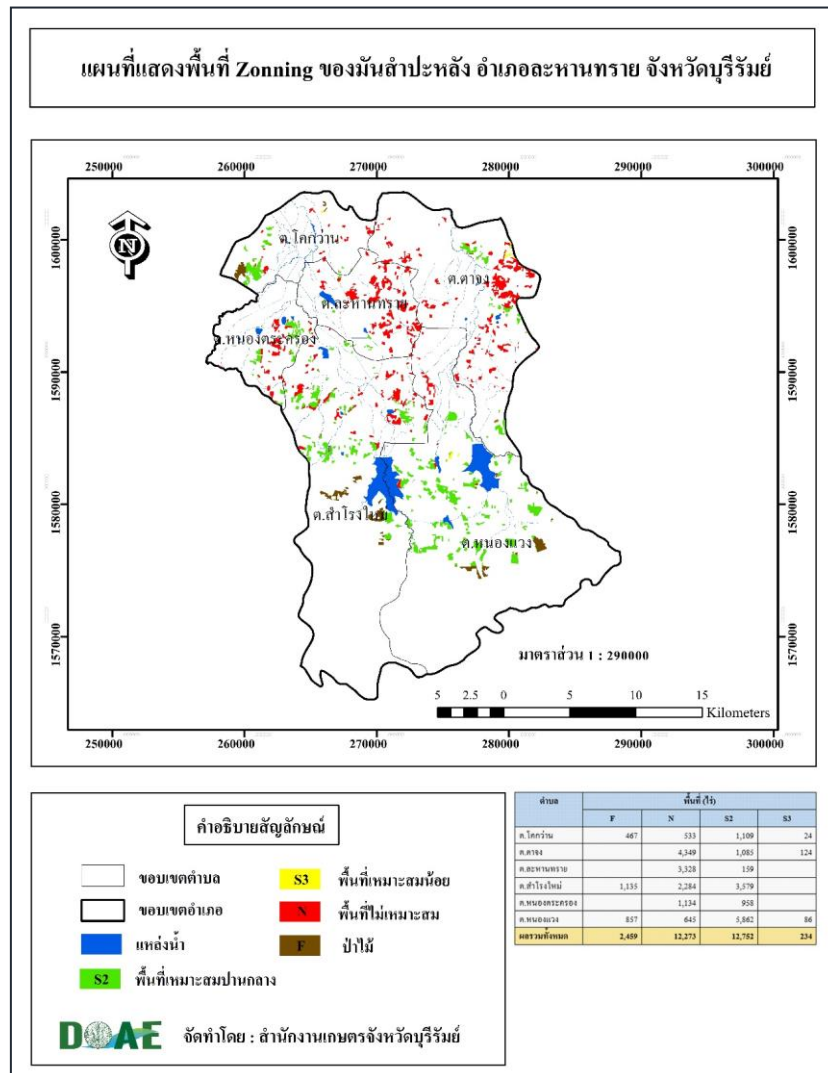
๔.๓) มันสำปะหลัง

(๑) ข้อมูลด้านพื้นที่

(๑.๑) เขตความเหมาะสมสำหรับการปลูกมันสำปะหลัง

เขตความเหมาะสมสำหรับการปลูกมันสำปะหลัง เทียบอิงข้อมูลจากกรมพัฒนาที่ดิน ปี ๒๕๕๗ มีพื้นที่ในเขต Zoning ที่ขึ้นความเหมาะสมมากที่สุด (S๑,) จำนวน ๐ ไร่ ที่ขึ้นความเหมาะสมมาก

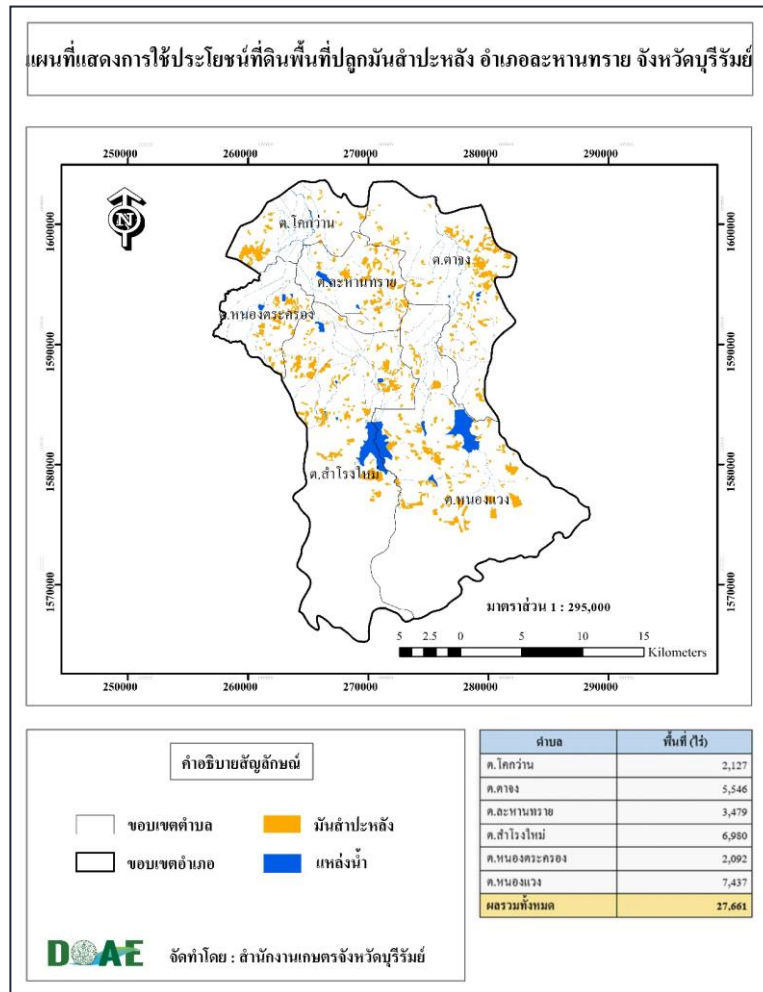
(S๒) จำนวน ๑๕๐,๐๔๒ ไร่ ที่ชั้นความเหมาะสมปานกลาง (S๓) จำนวน ๗,๒๑๗ ไร่ พื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๒๑๐ ไร่ และพื้นที่ป่าไม้ (F) จำนวน ๑,๙๓๘ ไร่ (ดูภาพที่ ๑๘)

ภาพที่ ๑๘ แผนที่แสดงพื้นที่ Zoning ของการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์

(๑.๒) พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ในปัจจุบัน (พื้นที่ปลูกจริง)

มันสำปะหลัง เป็นพืชเศรษฐกิจที่เกษตรกรในเขตอำเภอละหานทรายนิยมปลูกรองจากข้าว พื้นที่การใช้ประโยชน์ (Land Used) ในการมันสำปะหลัง เทียบอิงข้อมูลจากกรมพัฒนาที่ดิน ปี ๒๕๕๔ มีพื้นที่โดยรวม จำนวน ๒๗,๖๖๑ ไร่ โดยเรียงลำดับเนื้อที่เพาะปลูกมันสำปะหลัง จากมากไปหาน้อยตามเขตพื้นที่ปกครอง ดังนี้ ตำบลหนองแวง มีเนื้อที่มันสำปะหลัง จำนวน ๗,๔๓๗ ไร่ รองลงมา ตำบลสำโรงใหม่เนื้อที่ปลูกมันสำปะหลัง จำนวน ๖,๕๘๐ ไร่ ตำบลตาจร เนื้อที่ปลูกมันสำปะหลัง จำนวน ๕,๕๔๖ ไร่ ตำบลละหานทราย เนื้อที่ปลูกมันสำปะหลัง จำนวน ๓,๔๗๙ ไร่ ตำบลโคกवान เนื้อที่ปลูกมันสำปะหลัง จำนวน ๒,๑๒๗ ไร่ และตำบลหนองกระดอง เนื้อที่ปลูกมันสำปะหลัง จำนวน ๒,๐๔๒ ไร่ ตามลำดับ (ดูภาพที่ ๑๙)

ภาพที่ ๑๙ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินของการปลูग्มันสำปะหลัง อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์

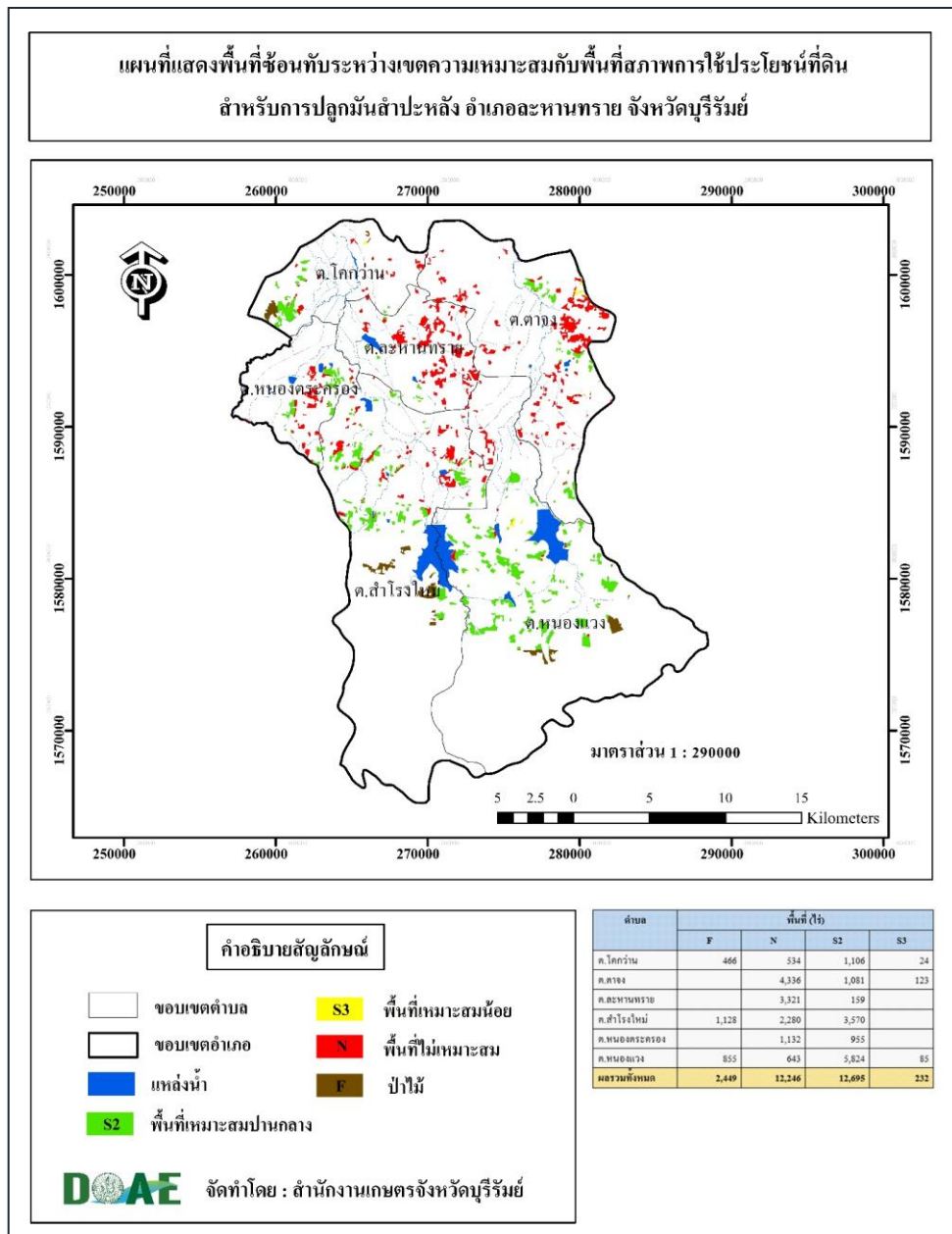
แต่เมื่อพิจารณาจากสถิติการขึ้นทะเบียนเกษตรกร ปี ๒๕๖๕/๖๖ พบว่า เนื้อที่เพาะปลูกมันสำปะหลัง รวมทั้งอำเภอละหานทรายทั้งสิ้น ๓๘,๔๕๒ ไร่ (ตารางที่ ๒๐) คิดเป็นร้อยละ ๔๕ ของพื้นที่ปลูกพืชไร่ทั้งหมด และคิดเป็นร้อยละ ๑๖ ของพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมดเมื่อเทียบกับข้อมูลพื้นฐานการใช้ประโยชน์พื้นที่การเกษตรปี ๒๕๖๖ (สำนักงานเกษตรอำเภอละหานทราย, ๒๕๖๗)

ที่	ตำบล	ครัวเรือน	พื้นที่ปลูก(ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว(ไร่)
๑	ละหานทราย	๒๔๓	๑,๙๒๙	๑,๙๒๙
๒	ตาจิง	๙๔๓	๑๑,๐๔๔	๑๑,๐๔๔
๓	สำโรงใหม่	๖๗๐	๘,๑๒๒	๘,๑๒๒
๔	หนองแวง	๙๐๙	๑๓,๑๖๐	๑๓,๑๖๐
๕	หนองตะครอง	๑๗๑	๑,๓๐๙	๑,๓๐๙
๖	โคกवान	๓๒๔	๒,๘๘๖	๒,๘๘๖
	รวม	๓,๒๒๑	๓๘,๔๕๒	๓๘,๔๕๒

ตารางที่ ๒๐ สถิติการขึ้นทะเบียนเกษตรกรปลูกข้าวนาปี ประจำปี ๒๕๖๗/๖๘ (ที่มา: กรมส่งเสริมการเกษตร (ข), ๒๕๖๗)

๒.๑.๓ การซ้อนทับพื้นที่เขตความเหมาะสมสำหรับปลูกลำไยสำหรับปลูกลำไยจริง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการซ้อนทับชั้นข้อมูล เขตความเหมาะสมกับพื้นที่ปลูกลำไยสำหรับปลูกลำไยจริง โดยเทียบอิงข้อมูลจากกรมพัฒนาที่ดิน ปี ๒๕๕๔ พบว่า อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ไม่มีพื้นที่ที่เหมาะสม (S๑) มีเพียงพื้นที่ที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๑๒,๖๕๕ ไร่ ในพื้นที่ที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๒๓๒ ไร่ ในพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๑๒,๒๔๖ ไร่ (ภาพที่ ๒๑)

ภาพที่ ๒๑ แผนที่แสดงพื้นที่ซ้อนทับระหว่างเขตความเหมาะสมกับพื้นที่สภาพการใช้ประโยชน์ที่ดิน สำหรับการปลูกลำไยสำหรับปลูกลำไยจริง ในเขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์

(๒) ข้อมูลด้านสินค้า

(๒.๑) สภาพการใช้เทคโนโลยีการผลิตมันสำปะหลัง

(ก) การเตรียมดิน เริ่มจากการไถพรวน ๓ ลึก ๒๐-๓๐ เซนติเมตร ตากดินไว้ ๗-๑๐ วัน และเริ่มไถพรวนย่อยดินด้วยพาล ๗ หลังฝนตก ๒-๓ วัน เพื่อกักเก็บความชื้นในดินก่อนการไถยกร่องปลูก

(ข) การปลูก คัดท่อนพันธุ์ที่สมบูรณ์ความยาว ๑๕-๒๐ เซนติเมตร ตัดไว้ไม่เกิน ๑๕-๒๐ วัน จากต้นที่สมบูรณ์อายุ ๘-๑๒ เดือน ปราศจากโรคและแมลงศัตรูพืช แخذท่อนพันธุ์ก่อนปลูกด้วยสารเคมีป้องกันเพลี้ยแป้ง ระยะการปลูกมันสำปะหลัง (พันธุ์ระยอง ๗๒) อยู่ที่ ๔๐x๖๐ เซนติเมตร ๕-๑๐ เซนติเมตร เป็นที่นิยมเนื่องจากดูแลรักษาง่าย แต่บางรายปลูกพันธุ์ห้วยบง ๘๘ ที่ระยะ ๖๐x๘๐ เซนติเมตร

(ค) การใช้ปุ๋ยเริ่มรองพื้นด้วยปุ๋ยซีโก้ อัตรา ๓๐๐-๕๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ และปุ๋ยเดี่ยวสูตร ๐-๐-๖๐ อัตรา ๕๐-๑๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ หลังมันสำปะหลังมีอายุ ๑-๒ เดือน

(ง) โรคและแมลงที่พบ โรคที่พบในมันสำปะหลัง ได้แก่ โรคใบไหม้ โรคใบจุดสีน้ำตาล โรคใบจุดใหม่ โรคใบจุดขาว โรคแอนแทรคโนส โรครากเน่าและหัวเน่า แมลงที่พบมากที่สุด คือ เพลี้ยแป้ง สามารถกำจัดได้ด้วยสารเคมีชีวภัณฑ์

(จ) การเก็บเกี่ยวและเทคโนโลยีเครื่องจักรกล ช่วงอายุ ๘-๑๒ เดือน ใช้แรงงานคนและรถแทรกเตอร์ที่มีอุปกรณ์พ่วงท้ายชุด เครื่องจักรกลที่ใช้สำหรับปลูกมันสำปะหลัง หลักๆ คือ รถไถและรถแทรกเตอร์ติดอุปกรณ์สำหรับขุดมันสำปะหลัง

(๒.๒) ต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง

ต้นทุนการผลิต/ไร่/ปี ประกอบด้วย ค่าเตรียมดิน ค่าจ้างปลูก ค่าจ้างบำรุงรักษา ค่าปุ๋ย ค่าพันธุ์ ค่าเก็บเกี่ยว และอื่นๆ (ตารางที่ ๒๑)

ตารางที่ ๒๑ ต้นทุนการปลูกมันสำปะหลัง ต่อไร่

รายการ	ต้นทุน (บาท/ไร่)
๑.ค่าเตรียมท่อนพันธุ์	๑,๐๐๐.๐๐
๒.ค่าเตรียมดิน	๗๕๐.๐๐
๓.ค่าจ้างแรงงาน (ค่าใส่ปุ๋ย+กำจัดวัชพืช+หว่านปุ๋ย+เก็บมัน)	๖๐๐.๐๐
๔.ค่าสารกำจัดวัชพืช	๒๐๐.๐๐
๕.ค่าปุ๋ย (๕๐ กก./ไร่) ใส่ ๒ ครั้ง	๑,๘๐๐.๐๐
๖.ค่ารถไถขุดมัน	๒๕๐.๐๐
๗.ค่าขนส่ง (ค่าขนหัวมัน+ขนส่งขาย)	๘๐๐.๐๐
๘.ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	๒๐๐.๐๐
รวมต้นทุนต่อไร่ (บาท)	๕,๖๐๐.๐๐
เฉลี่ยต้นทุนต่อกิโลกรัม (๔,๐๐๐ กก./ไร่) บาท	๑.๔๐

(๒.๓) ปริมาณการผลิตมันสำปะหลัง

จากข้อมูลพื้นที่เพาะปลูกมันสำปะหลังอำเภอละหานทรายโดยอ้างอิงข้อมูลพื้นที่เพาะปลูกมันสำปะหลัง จากกรมพัฒนาที่ดิน ปี ๒๕๕๔ พบว่า ปริมาณของผลผลิตรวม อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ เท่ากับ ๑๑๐,๖๔๔ ตันต่อปี แต่หากพิจารณาโดยอ้างอิงข้อมูลสถิติที่เกษตรกรขึ้นทะเบียนไว้เมื่อปี ๒๕๖๖/๖๗ จะพบว่า ปริมาณของผลผลิตรวม อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ เท่ากับหรือมากกว่า ๑๕๓,๙๖๘ ตันต่อปี โดยผลผลิตเฉลี่ยที่ ๔,๐๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ (ตารางที่ ๒๒)

ตารางที่ ๒๒ ข้อมูลการผลิตมันสำปะหลัง อำเภอละหานทราย

ชนิดพืช	เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน/ปี)	ราคาขาย (บาท/กก.)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก/ไร่)	แหล่งข้อมูลอ้างอิง
มันสำปะหลัง	-	๓๑,๖๖๐	๓๑,๖๖๐	๑๑๐,๖๔๔	๑.๕	๔,๐๐๐	กรมพัฒนาที่ดิน ๒๕๕๔
มันสำปะหลัง	๓,๒๒๑	๓๘,๔๕๒	๓๘,๔๕๒	๑๕๓,๙๖๘	๒.๕	๔,๐๐๐	ข้อมูล ทบก. ปี ๒๕๖๗/๖๘

(๒.๔) สถานการณ์การตลาด

(ก) ปริมาณผลผลิตที่เกษตรกรผลิตมันสำปะหลังได้ ปี ๒๕๖๗/๖๘ จำนวน ๑๕๓,๙๖๘ ตัน

(ข) จำหน่าย ๑๕๓,๙๖๘ ตัน/ปี

(๒.๕) แหล่งรับซื้อผลผลิตมันสำปะหลัง

แหล่งรับซื้อมันสำปะหลังอำเภอละหานทรายส่วนใหญ่เป็นจุดรับซื้อที่รับซื้อข้าวหัวมันสดจากเกษตรกรและส่งขายต่อให้กับโรงแปงในเขตจังหวัดนครราชสีมา ทั้งหมด ๘ จุด ปริมาณรับซื้อรวม ๒,๐๒๕ ตันต่อวัน ๒๐๒,๕๐๐ ตันต่อปี (ดูตารางที่ ๒๓)

ตารางที่ ๒๓ แหล่งรับซื้อและปริมาณการรับซื้อมันสำปะหลัง อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์

ลำดับที่	ชื่อจุดรับซื้อ	เขตตำบล	จุดพิกัด		กำลังการรับซื้อ		ช่วงเวลารับซื้อ
			lat	lon	(ตัน/วัน)	(ตัน/ปี)	
๑	ประสิทธิ์ชัย	ละหานทราย	๑๔.๔๒๓๔๖๖	๑๐๒.๘๖๘๗๒๘	๓๐๐	๓๐,๐๐๐	ตลอดฤดูการผลิต
๒	ประสิทธิ์ชัย	ละหานทราย	๑๔.๔๕๕๖๖๐	๑๐๒.๘๘๔๒๗๘	๓๐๐	๓๐,๐๐๐	ตลอดฤดูการผลิต
๓	ทรัพย์คำมูล	ละหานทราย	๑๔.๔๑๗๗๑๕	๑๐๒.๘๗๘๓๔๗	๓๐๐	๓๐,๐๐๐	ตลอดฤดูการผลิต
๔	กิจซื่อตรง	ละหานทราย	๑๔.๔๔๕๕๖๒	๑๐๒.๘๘๑๐๗๐	๓๐๐	๓๐,๐๐๐	ตลอดฤดูการผลิต
๕	พิชิต	สำโรงใหม่	๑๐๒.๘๔๘๓๒๑	๑๔.๒๘๔๑๙	๓๐๐	๓๐,๐๐๐	ตลอดฤดูการผลิต
๖	วีระศักดิ์พืชไร่	สำโรงใหม่	๑๐๒.๘๓๓๒๑๕	๑๔.๓๘๓๓๑๖	๔๕๐	๔๕,๐๐๐	ตลอดฤดูการผลิต
๗	สังวาลย์พืชผล	ละหานทราย	๑๐๒.๘๕๗๙๓๔	๑๔.๔๑๙๘๙๔	๓๐๐	๓๐,๐๐๐	ตลอดฤดูการผลิต
๘	ธีระวิทย์	ตาจาง	๑๐๒.๙๒๕๙๑๒	๑๔.๔๒๔๕๕	๑๘๐	๑๘,๐๐๐	ตลอดฤดูการผลิต
รวมปริมาณการรับซื้อได้					๒,๐๒๕	๒๐๒,๕๐๐	

(๓) ข้อมูลด้านเกษตรกร/องค์กร (มันสำปะหลัง)

(๓.๑) ครัวเรือนเกษตรกรที่ปลูกมันสำปะหลัง ปัจจุบันมีจำนวน ๓,๒๒๑ ราย

(๓.๒) สภาพปัญหาและความต้องการ

-ปัญหาการปลูกมันสำปะหลัง ได้แก่ แรงงาน, ขาดเครื่องจักรกล, น้ำท่วม และจุกذبซื้อ

-ความต้องการ ได้แก่ แหล่งเงินทุน เครื่องจักรกลท่อนแรง แหล่งรับซื้อ

(๓.๓) องค์กร/สถาบันเกษตรกรส่วนใหญ่ทำตามคำแนะนำของนักส่งเสริมฝ่ายไรของ
โรงงานน้ำตาลที่เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ

(๓.๔) Smart Farmer ต้นแบบนายเหล็ง ธรรมทวี

(๓.๕) องค์กร/สถาบันเกษตรกร

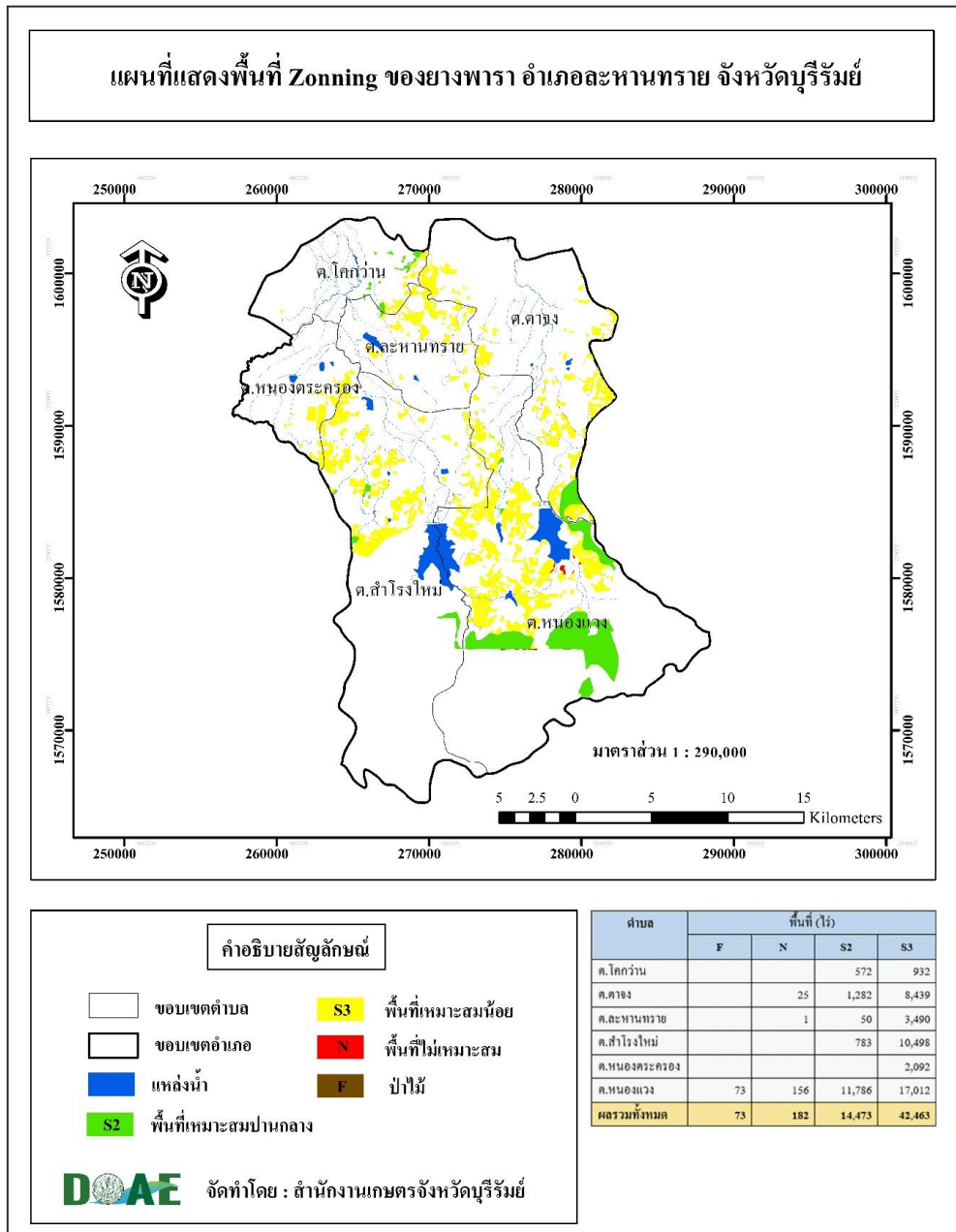
กลุ่มเกษตรกรผลิตมันสำปะหลังแบบระบบแปลงใหญ่ ม.๓ ต.หนองแวง อ.ละหานทราย

๔.๓) ยางพารา

(๑) ข้อมูลด้านพื้นที่

(๑.๑) เขตความเหมาะสมสำหรับการปลูกมันสำปะหลัง

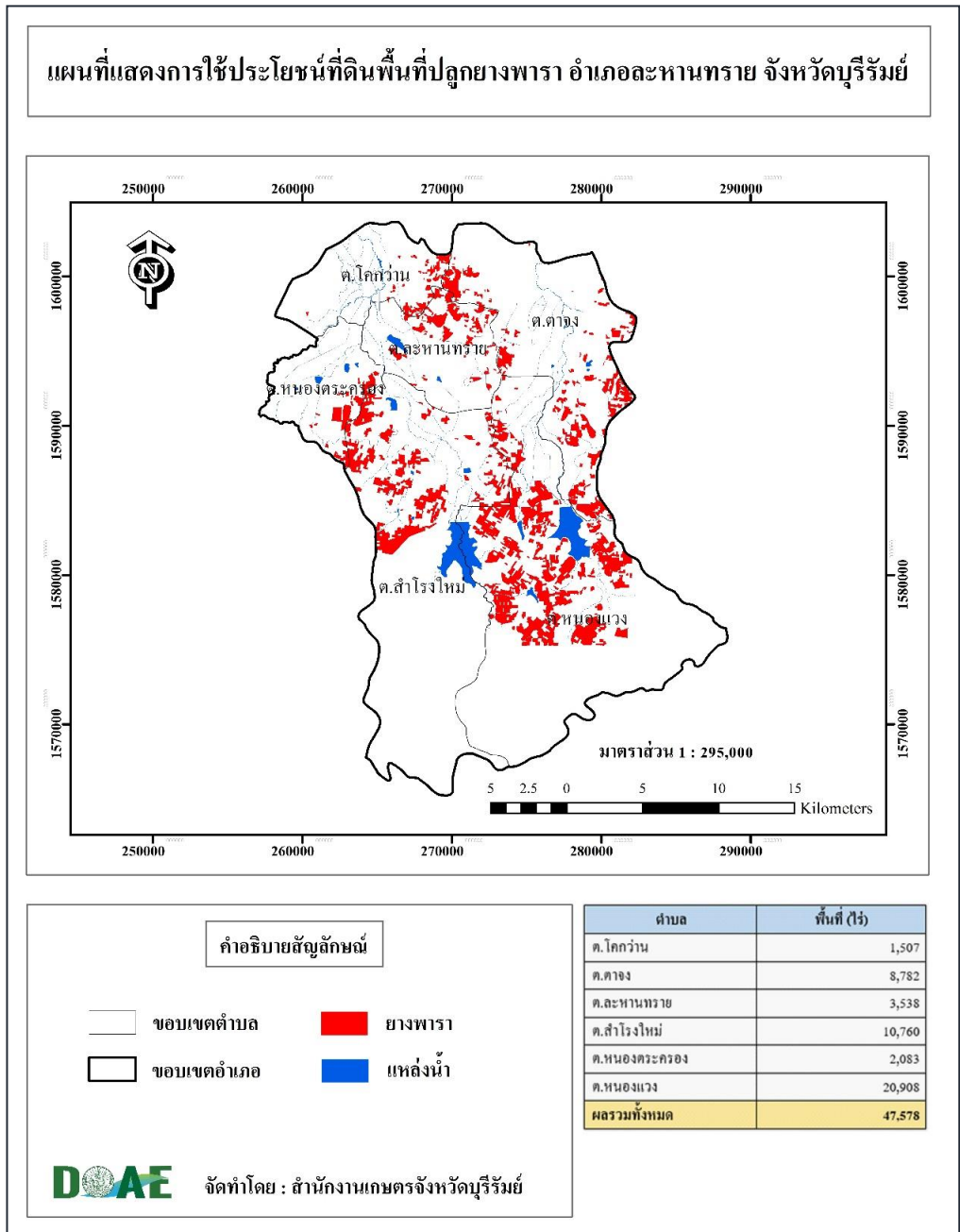
เขตความเหมาะสมสำหรับการปลูกยางพารา เทียบอิงข้อมูลจากกรมพัฒนาที่ดิน ปี ๒๕๕๗ มีพื้นที่ในเขต Zoning ที่ชั้นความเหมาะสมมากที่สุด (S๑,) จำนวน ๐ ไร่ ที่ชั้นความเหมาะสมมาก (S๒) จำนวน ๑๔,๔๗๓ ไร่ ที่ชั้นความเหมาะสมปานกลาง (S๓) จำนวน ๔๒,๔๖๓ ไร่ พื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๑๘๒ ไร่ และพื้นที่ป่าไม้ (F) จำนวน ๗๓ ไร่ (ภาพที่ ๒๒)

ภาพที่ ๒๒ แผนที่แสดงพื้นที่ Zoning ของการปลูกยางพารา อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์

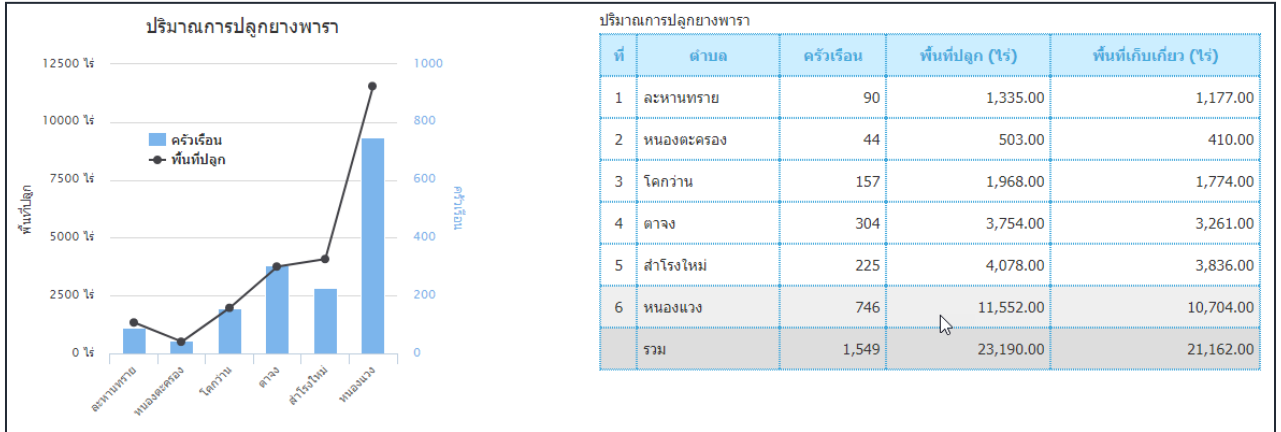
(๑.๒) พื้นที่ปลูกยางพารา ในปัจจุบัน (พื้นที่ปลูกจริง)

ยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจที่เกษตรกรในเขตอำเภอละหานทรายนิยมปลูกรองจากข้าว และมันสำปะหลัง พื้นที่การใช้ประโยชน์ (Land Used) ในการยางพารา เทียบอิงข้อมูลจากกรมพัฒนาที่ดิน ปี ๒๕๕๔ มีพื้นที่โดยรวม จำนวน ๔๗,๕๗๘ ไร่ โดยเรียงลำดับเนื้อที่เพาะปลูกยางพารา จากมากไปหาน้อยตามเขตพื้นที่ปกครอง ดังนี้ ตำบลหนองแวง มีเนื้อที่ปลูก จำนวน ๒๐,๙๐๘ ไร่ รองลงมา ตำบลสำโรงใหม่เนื้อที่ปลูกยางพารา จำนวน ๑๐,๗๖๐ ไร่ ตำบลตาจ่ง เนื้อที่ปลูกยางพารา จำนวน ๘,๗๘๒ ไร่ ตำบลละหานทราย เนื้อที่ปลูกยางพาราจำนวน ๓,๕๓๘ ไร่ ตำบลหนองตะคร้อ เนื้อที่ปลูกยางพาราจำนวน ๒,๐๘๓ ไร่ และตำบลโคกवान เนื้อที่ปลูกยางพารา จำนวน ๑,๕๐๗ ไร่ ตามลำดับ (ภาพที่ ๒๓)

ภาพที่ ๒๓ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินของการปลูกยางพาราในเขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์

แต่เมื่อพิจารณาจากสถิติการขึ้นทะเบียนเกษตรกรกร ปี ๒๕๖๗/๖๘ พบว่า เนื้อที่เพาะปลูก ยางพารารวมทั้งอำเภอละหานทรายทั้งสิ้น ๒๓,๑๙๐ ไร่ (ภาพที่ ๒๔) คิดเป็นร้อยละ ๒๗ ของพื้นที่ปลูกพืชไร่ ทั้งหมด และคิดเป็นร้อยละ ๑๐ ของพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมดเมื่อเทียบกับข้อมูลพื้นฐานการใช้ประโยชน์พื้นที่ การเกษตรปี ๒๕๕๙

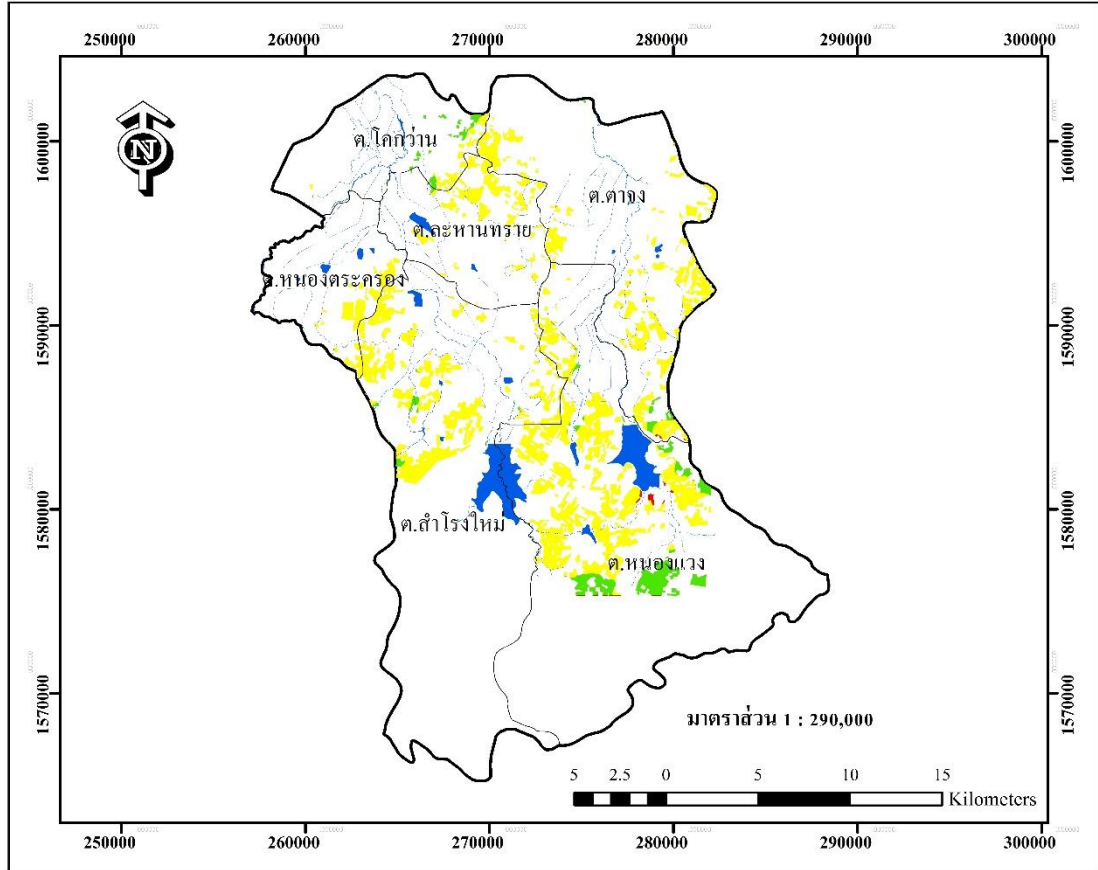

ภาพที่ ๒๔ สถิติการขึ้นทะเบียนเกษตรกรปลูกข้าวนาปี ประจำปี ๒๕๖๗/๖๘ (ที่มา: กรมส่งเสริมการเกษตร (ข), ๒๕๖๗)

๒.๑.๓ การซ้อนทับพื้นที่เขตความเหมาะสมสำหรับปลูกยางพารากับพื้นที่ปลูกจริง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการซ้อนทับชั้นข้อมูล เขตความเหมาะสมกับพื้นที่ปลูก ยางพาราจริง โดยเทียบอิงข้อมูลจากกรมพัฒนาที่ดิน ปี ๒๕๖๖ พบว่า อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ไม่มีพื้นที่ที่เหมาะสม (S๑) มีเพียงพื้นที่ที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๔,๙๙๒ ไร่ ในพื้นที่ที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๔๒,๔๖๓ ไร่ ในพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๑๘๒ (ดูภาพที่ ๒๕)

แผนที่แสดงพื้นที่ซ้อนทับระหว่างเขตความเหมาะสมกับพื้นที่สภาพการใช้ประโยชน์ที่ดิน
สำหรับการปลูกยางพารา อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์

คำอธิบายสัญลักษณ์

- ขอบเขตตำบล
- ขอบเขตอำเภอ
- แหล่งน้ำ
- พื้นที่เหมาะสมปานกลาง
- S3 พื้นที่เหมาะสมน้อย
- N พื้นที่ไม่เหมาะสม
- F ป่าไม้

DOAE จัดทำโดย : สำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์

ตำบล	พื้นที่ (ไร่)			
	F	N	S2	S3
ต.โคกवान			572	932
ต.ตาจง		25	342	8,439
ต.ละหานทราย		1	50	3,490
ต.สำโรงใหม่			288	10,498
ต.หนองกระดอง				2,092
ต.หนองแวง	73	156	3,740	17,012
ผลรวมทั้งหมด	73	182	4,992	42,463

ภาพที่ ๒๕ แผนที่แสดงพื้นที่ซ้อนทับระหว่างเขตความเหมาะสมกับพื้นที่สภาพการใช้ประโยชน์ที่ดิน
สำหรับการปลูกยางพาราในเขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์

๒.๒ ข้อมูลด้านสินค้า

๒.๒.๑ สภาพการใช้เทคโนโลยีการผลิตยางพารา

(ก) การเตรียมดิน เริ่มจากการไถพรวน ๓ ลึก ๒๐-๓๐ เซนติเมตร ตากดินไว้ ๗-๑๐ วัน และเริ่มไถพรวนย่อยดินด้วยผล ๗

(ข) ขุดหลุมที่จะทำการปลูก มีขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ เซนติเมตร และตากหลุมไว้ ๑๐-๑๕ วัน เพื่อให้เกิดการย่อยดินทุกชั้น และผสมหินฟอสเฟต อัตรา ๑๗๐ กรัมต่อหลุม ใส่ในหลุมที่เตรียมไว้

(ค) ใช้เหล็กหรือไม้ปลายแหลมแทงลงไปหลุม ขนาดเกือบเท่ากับความยาวของรากแก้ว นำต้นตอตาลลงไปปลูก โดยให้แผ่นตาอยู่ในแนวเหนือ-ใต้ จากนั้นอัดดินให้แน่นเท่าที่จะทำได้ แล้วทำการกลบดินให้อยู่ในแนวระดับรากกับลำต้น

(ง) คลุมด้วยฟางข้าวหรือวัสดุอื่น

(จ) กรณีฝนตกชุกให้พูนโคนเล็กน้อยเพื่อป้องกันน้ำขัง

(ฉ) ใส่ปุ๋ยตามสูตร (ตารางที่ ๒๔)

ตารางที่ ๒๔ สูตรปุ๋ยสำหรับยางพาราแต่ละช่วงอายุ

อายุต้นยางพารา หลังปลูก (เดือน)	ปุ๋ยสำหรับยางก่อนเปิดกรีด		ปริมาณที่ใช้ (กรัมต่อต้น)
	ดินร่วน	ดินเหนียว	
๒	๑๘-๑๐-๑๖	๑๖-๘-๑๔	๖๐
๕	๑๘-๑๐-๑๖	๑๖-๘-๑๔	๖๐
๘	๑๘-๑๐-๑๖	๑๖-๘-๑๔	๙๐
๑๒	๑๘-๑๐-๑๖	๑๖-๘-๑๔	๑๒๐
๑๕	๑๘-๑๐-๑๖	๑๖-๘-๑๔	๑๒๐
๑๘	๑๘-๑๐-๑๖	๑๖-๘-๑๔	๑๒๐
๒๔	๑๘-๑๐-๑๖	๑๖-๘-๑๔	๑๘๐
๓๐	๑๘-๑๐-๑๖	๑๖-๘-๑๔	๑๘๐
๓๖	๑๘-๑๐-๑๖	๑๖-๘-๑๔	๑๘๐
๔๒	๑๘-๔-๕	๔-๔-๙	๑๘๐
๔๘	๑๘-๔-๕	๔-๔-๙	๔๐๐
๕๕	๑๘-๔-๕	๔-๔-๙	๔๐๐
๖๐	๑๘-๔-๕	๔-๔-๙	๔๐๐
๖๖	๑๘-๔-๕	๔-๔-๙	๔๐๐

๒.๒.๒ ต้นทุนการผลิตยางพารา

ต้นทุนการผลิต/ไร่/ปี ประกอบด้วย ค่าเตรียมดิน ค่าจ้างปลูก ค่าจ้างบำรุงรักษา ค่าปุ๋ย ค่าพันธุ์
ค่าเก็บเกี่ยว และอื่นๆ (ตารางที่ ๒๕)

ตารางที่ ๒๕ ต้นทุนการปลูกยางพาราต่อไร่

รายการ	ต้นทุน (บาท/ไร่)
๑.ค่าเตรียมท่อนพันธุ์	๑,๗๐๐
๒.ค่าเตรียมดิน	๗๕๐
๓.ค่าจ้างแรงงาน (ค่าใส่ปุ๋ย+กำจัดวัชพืช+หว่านปุ๋ย+เก็บมัน)	๑,๕๐๐
๔.ค่าสารกำจัดวัชพืช	๑,๐๐๐
๕.ค่าปุ๋ย (๕๐ กก./ไร่) ใส่ ๒ ครั้ง	๑,๘๐๐
๖.ค่าตัดแต่งกิ่ง	๓๐๐
๗.ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	๘๐๐.๐๐
รวมต้นทุนต่อไร่ (บาท)	๗,๘๕๐

๒.๒.๓ ปริมาณการผลิตยางพารา

จากข้อมูลพื้นที่เพาะปลูกยางพาราอำเภอละหานทรายโดยอ้างอิงข้อมูลพื้นที่เก็บเกี่ยว
ยางพาราจากข้อมูลสถิติที่เกษตรกรขึ้นทะเบียนไว้เมื่อปี ๒๕๖๗/๖๘ จะพบว่า ปริมาณของผลผลิตรวม
อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ เท่ากับหรือมากกว่า ๒,๕๓๙ ตันต่อปี โดยผลผลิตเฉลี่ยที่ ๑๒๐ กิโลกรัมต่อไร่
ต่อปี (ตารางที่ ๒๖)

ตารางที่ ๒๖ ข้อมูลการผลิตยางพาราอำเภอละหานทราย

ชนิดพืช	เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน/ปี)	ราคาขาย (บาท/กก.)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก/ไร่)	แหล่งข้อมูล อ้างอิง
ยางพารา	-	๔๗,๕๗๘	-	-	-	-	กรมพัฒนา ที่ดิน ๒๕๕๘
ยางพารา	๑,๒๗๖	๑๓,๗๓๙	๒๑,๑๖๒	๒,๕๓๙	๓๐	๑๒๐	ข้อมูล ทบก. ปี ๒๕๖๗/๖๘

(๒.๔) สถานการณ์การตลาดยางพารา

(ก) ปริมาณผลผลิตที่เกษตรกรผลิตยางพาราได้ ปี ๒๕๖๗/๖๘

จำนวน ๕๔,๗๗๒-๑๑๐,๖๔๔ ตัน

(ข) จำหน่าย ๕๔,๗๗๒-๑๑๐,๖๔๔ ตัน/ปี

(๒.๕) แหล่งรับซื้อผลผลิตยางพารา

แหล่งรับซื้อยางพาราอำเภอละหานทรายส่วนใหญ่เป็นจุดรับซื้อที่รับซื้อแผ่นยางหรือ
ขี้ยางจากเกษตรกรและส่งขายต่อให้กับโรงงานแปรรูปยางต่อไป ทั้งหมด ๑ จุด ปริมาณรับซื้อรวม ๑๐ ตันต่อวัน
(ดูตารางที่ ๒๗)

ตารางที่ ๒๗ แหล่งรับซื้อและปริมาณการรับซื้อยางพารา อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์

ลำดับที่	ชื่อจุดรับซื้อ	เขตตำบล	จุดพิกัด		กำลังการรับซื้อ		ช่วงเวลารับซื้อ
			lat	lon	(ตัน/วัน)	(ตัน/ปี)	
๔	กิจซื้อตรง	ละหานทราย	๑๔.๔๔๕๕๖๒	๑๐๒.๘๘๑๐๗๐	๑๐	๓,๒๕๐	ตลอดฤดูกาลผลิต
รวมปริมาณการรับซื้อได้					๑๐	๓,๒๕๐	

(๓) ข้อมูลด้านเกษตรกร/องค์กร (ยางพารา)

(๓.๑) ครัวเรือนเกษตรกรที่ปลูกมันสำปะหลัง ปัจจุบันมีจำนวน ๑,๕๔๙ ครัวเรือน

(๓.๒) สภาพปัญหาและความต้องการ

-ปัญหาการปลูกยางพารา ได้แก่ แรงงาน, ขาดเครื่องจักรกล, น้ำท่วม และจุดรับซื้อ

-ความต้องการ ได้แก่ แหล่งเงินทุน เครื่องจักรกลทุ่นแรง แหล่งรับซื้อ ราคาที่สูงขึ้น

(๓.๓) องค์กร/ความรู้ทักษะความชำนาญ ส่วนใหญ่ทำตามคำแนะนำของนักส่งเสริมฝ่ายไร่ของ
โรงงานน้ำตาลที่เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ

(๓.๔) Smart Farmer ไม่มี

(๓.๕) องค์กร/สถาบันเกษตรกร

กลุ่มเกษตรกรผลิตยางพาราแบบระบบแปลงใหญ่ ต.ละหานทราย อ.ละหานทราย

๒.๑.๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางแก้ไขทางการเกษตร

ตารางที่ ๒๘ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางแก้ไขทางการเกษตรของอำเภอละหานทราย

ปัญหาและกลุ่มปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางแก้ไข	ตำบลเป้าหมาย	ความสำคัญเร่งด่วน
<p>๑.ด้านพื้นที่และทรัพยากร</p> <p>๑.๑ ทรัพยากรดิน</p> <p>๑.๒. ทรัพยากรน้ำ</p>	<p>- ดินขาดธาตุอาหารที่สำคัญและขาดความอุดมสมบูรณ์ เนื่องจากการใช้สารเคมีที่มากเกินไป</p> <p>- ดินส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นดินทราย และมีโครงสร้างค่อนข้างแน่นที่บไม่อุ้มน้ำ</p> <p>- ขาดแคลนน้ำในการเพาะปลูก</p>	<p>- ใส่ปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยหมัก ไถกลบตอซังพืชลงดิน ได้แก่ ฟางหรือตอซังข้าว หรือเศษพืชตระกูลถั่ว ในช่วงการเตรียมดิน ไถกลบพืชปุ๋ยสด จากพืชตระกูลถั่ว ได้แก่ ปอเทือง ถั่วพุ่ม หรือถั่วเขียวแล้วทำการตัดใบหรือกิ่งอ่อนสับกลบเป็นปุ๋ยพืชสด เพื่อเพิ่มธาตุอาหารในดิน</p> <p>- ลดการใช้สารเคมีที่มีการสะสมในชั้นดิน</p> <p>- ปลูกพืชคลุมดินเพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน การใช้วัสดุคลุมดินเพื่อป้องกันการระเหยของน้ำและรักษาความชื้นไว้ในดิน</p> <p>- ขุดลอกคลองเพื่อกักเก็บน้ำในช่วงฤดูฝน</p>	ทุกตำบล	ทุกตำบล

ปัญหาและกลุ่มปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางแก้ไข	ตำบลเป้าหมาย	ความสำคัญเร่งด่วน
๒. ด้านการผลิตสินค้า การเกษตรและการตลาด ๒.๑ ข้าว	<ul style="list-style-type: none"> - ราคาผลผลิตตกต่ำ - เมล็ดพันธุ์ข้าวมีราคาแพง - ขาดเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพ - ประสบปัญหาฝนทิ้งช่วง 	<ul style="list-style-type: none"> - การสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้า - การผลิตเมล็ดพันธุ์ใช้เอง - ประกอบอาชีพเสริม 	ทุกตำบล	ทุกตำบล
๒.๒ มันสำปะหลัง	- พบการระบาดของโรคแมลงทำให้ผลผลิตต่ำ	- กำจัดศัตรูพืชด้วยวิธี IPM	ทุกตำบล	ทุกตำบล
๒.๓ อ้อย	- ต้นทุนการผลิตสูง โดยใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีในการทำการเกษตร	<ul style="list-style-type: none"> - การบำรุงต่ออ้อยให้สามารถเก็บผลผลิตได้หลายต่อ - กำจัดศัตรูพืชด้วยวิธี IPM 	ทุกตำบล	ทุกตำบล

ปัญหาและกลุ่มปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางแก้ไข	ตำบลเป้าหมาย	ความสำคัญเร่งด่วน
<p>๓.ด้านเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร</p> <p>๓.๑ การรวมกลุ่ม</p> <p>๓.๒ แรงงาน</p>	<p>- ขาดการรวมกลุ่มของเกษตรกร</p> <p>- ขาดแรงงาน</p>	<p>- จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าว เพื่ออำนาจในการต่อรองราคาผลผลิต</p> <p>- จัดตั้งกลุ่มเกษตรกร เพื่อการแปรรูปผลผลิตจากข้าว</p> <p>- การสร้างอาชีพเสริมภายในชุมชน</p>	ทุกตำบล	ทุกตำบล
<p>๔. ด้านการแปรรูปผลผลิตและผลิตภัณฑ์</p> <p>การแปรรูปข้าว</p>	<p>- ไม่มีความรู้เกี่ยวกับการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับข้าว</p>	<p>- จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวอินทรีย์ เพื่อผลิตข้าวที่มีคุณภาพ</p> <p>- ศึกษานวัตกรรมการแปรรูปโดยสถาบันการศึกษาในพื้นที่หรือผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ</p> <p>- ส่งเสริมการให้ความรู้เกี่ยวกับการเพิ่มมูลค่าของข้าวด้วยการจำหน่ายในรูปของเมล็ดพันธุ์ข้าวแทนการจำหน่ายในรูปของข้าวเปลือก</p>	ทุกตำบล	ทุกตำบล

๒.๒ การจัดทำ TOWS Matrix

การวิเคราะห์สถานการณ์ด้านการเกษตรอำเภอละหานทราย ใช้หลักการวิเคราะห์สภาพวิธี SWOT Analysis เพื่อประเมินจุดแข็ง จุดอ่อนและวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเพื่อให้ทราบถึงโอกาสอุปสรรคที่มีผลกระทบเพื่อกำหนดกลยุทธ์การดำเนินงาน ดังนี้

ตารางที่ ๑๗ การวิเคราะห์ TOWS Matrix สภาพแวดล้อมตำบลละหานทราย อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์

<p>ปัจจัยภายใน</p> <p>ปัจจัยภายนอก</p>	<p>จุดแข็ง (Strengths : S)</p> <p>๑. มีการทำการเกษตรที่หลากหลายตลอดทั้งปี (ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง ยางพารา ไม้ผล พืชผัก ฯลฯ)</p> <p>๒. มีแหล่งรับซื้อในพื้นที่</p> <p>๓. มีปราชญ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น</p>	<p>จุดอ่อน (Weaknesses : W)</p> <p>๑. ขาดการรวมกลุ่มของเกษตรกร</p> <p>๒. เกษตรกรไม่มีความรู้เรื่องการแปรรูป</p> <p>๓. เกษตรกรใช้สารเคมีมาก</p>
<p>โอกาส (Opportunities : O)</p> <p>๑. ภาครัฐมีนโยบายให้ดำเนินโครงการส่งเสริมและสนับสนุนกลุ่มเกษตรกร เช่น โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่</p> <p>๒. มีแหล่งน้ำชลประทานไหลผ่าน (ลำน้ำรอง/ลำปะเทีย/ลำจังหัน)</p>	<p>SO กลยุทธ์เชิงรุก</p> <p>๑. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมสำหรับการผลิตพืชเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต (S๑+S๓+O๑)</p> <p>๒. การร่วมบริหารจัดการน้ำและกำหนดเขตส่งเสริมการปลูกพืชทางเลือก (S๑+S๒+O๒)</p>	<p>WO กลยุทธ์เชิงแก้ไข</p> <p>๑. การรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อผลิตพืชระบบเกษตรแบบแปลงใหญ่ (W๑ +O๑)</p> <p>๒. อบรมการแปรรูปผลิตภัณฑ์ (W๒+ O๑)</p> <p>๓. ส่งเสริมระบบการผลิต GAP (W๓+ O๑)</p>
<p>ภาวะคุกคาม (Threats : T)</p> <p>๑. ราคาผลผลิตตกต่ำ</p> <p>๒. ฝนแล้ง</p>	<p>ST กลยุทธ์ป้องกัน</p> <p>๑. ส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิต (S๑+T๑)</p> <p>๒. สร้างแหล่งเก็บน้ำในชุมชน (S๓+T๒)</p>	<p>WT กลยุทธ์เชิงรับ</p> <p>๑. รวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อสร้างอาชีพเสริม เช่น การปลูกพืชอายุสั้น (W๑+T๑+T๒)</p> <p>๒. ส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์ (W๓+T๑)</p>

กำหนดเป็นกลยุทธ์ ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก

๑.๑ การเพิ่มปริมาณผลผลิตข้าวส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมสำหรับการผลิตพืชเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

๑.๒ การร่วมบริหารจัดการน้ำ และกำหนดเขตส่งเสริมการปลูกพืชทางเลือก

๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข

๒.๑ การรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อผลิตพืชระบบเกษตรแบบแปลงใหญ่

๒.๒ อบรมการแปรรูปผลิตภัณฑ์

๒.๓ ส่งเสริมระบบการผลิตพืชแบบ GAP

๓. กลยุทธ์ป้องกัน

๓.๑ ส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิต (S๑+T๑)

๓.๒ สร้างแหล่งเก็บน้ำในชุมชน (S๓+T๒)

๔. กลยุทธ์เชิงรับ

๔.๑ รวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อสร้างอาชีพเสริม เช่น การปลูกพืชอายุสั้น

๔.๒ ส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์

ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอละหานทราย

๒.๓ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)

๓.๑.๑ ข้าว

เป้าหมาย : เพื่อยกระดับมาตรฐานสินค้าข้าวเป็นข้าวหอมมะลิอินทรีย์

กลยุทธ์ : การเพิ่มปริมาณผลผลิตข้าวที่มีคุณภาพ

โครงการที่ ๑ การปลูกพืชปรับปรุงบำรุงดินหลังการทำนา (ปุ๋ยพืชสด)

โครงการที่ ๒ ส่งเสริมการผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์

โครงการที่ ๓ ส่งเสริมการผลิตสารชีวภัณฑ์ในการควบคุมศัตรูพืช

โครงการที่ ๔ ส่งเสริมการรวมกลุ่มนาแปลงใหญ่

๓.๑.๒ มันสำปะหลัง

เป้าหมาย : ลดการระบาดของโรคแมลง

กลยุทธ์ : กำจัดศัตรูพืชโดยวิธี IPM

โครงการที่ ๑ การป้องกันโรคและแมลงมันสำปะหลังด้วยวิธีการจัดการแปลงด้วยวิธี IPM

โครงการที่ ๒ ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้ท่อนพันธุ์มันสำปะหลังที่มีคุณภาพ

โครงการที่ ๓ ส่งเสริมการรวมกลุ่มมันสำปะหลังแปลงใหญ่

โครงการที่ ๔ ส่งเสริมการผลิตระบบมาตรฐาน GAP

๓.๑.๓ อ้อย

เป้าหมาย : ลดต้นทุนการผลิตอ้อย

กลยุทธ์ : รวมกลุ่มเกษตรกรเข้มแข็ง

โครงการที่ ๑ รวมกลุ่มเกษตรกรเข้มแข็งเพื่อลดค่าใช้จ่ายแรงงาน

โครงการที่ ๒ อนุรักษ์ตัดอ้อยแบบต้นสดจำหน่าย เพื่อเพิ่มปุ๋ยพืชสดจากใบอ้อย

โครงการที่ ๓ ส่งเสริมการผลิตระบบมาตรฐาน GAP

๓.๑.๔ ยางพารา

เป้าหมาย : ลดต้นทุนการผลิตยางพารา

กลยุทธ์ : รวมกลุ่มเกษตรกรเข้มแข็ง

โครงการที่ ๑ ส่งเสริมการรวมกลุ่มมันสำปะหลังแปลงใหญ่

โครงการที่ ๒ ส่งเสริมการผลิตระบบมาตรฐาน GAP

๒.๔ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

๓.๒.๑ การรวมกลุ่มเกษตรกร

เป้าหมาย : เพื่อจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรเพื่อผลิตข้าวที่มีคุณภาพ

กลยุทธ์ : การรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อผลิตข้าวพันธุ์ดี

โครงการที่ ๑ ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี

๒.๕ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

๓.๒.๑ แหล่งน้ำ

เป้าหมาย : เพื่อสร้างแหล่งเก็บน้ำในชุมชน ให้เพียงพอต่อการทำการเกษตร

กลยุทธ์ : สร้างแหล่งเก็บน้ำในชุมชน

โครงการที่ ๑ การของบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐเพื่อขุดสระน้ำในชุมชน

๒.๖ การแปรรูปผลผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์

๓.๒.๑ การแปรรูปผลผลิต

เป้าหมาย : เพื่อแปรรูปผลผลิตจากข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าและเพิ่มรายได้ให้คนในชุมชน

กลยุทธ์ : แปรรูปผลผลิตจากข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า

โครงการที่ ๑ การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าข้าวอินทรีย์ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม

ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ	วิธีดำเนินการ	งบประมาณ					ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐	
พัฒนาการ ผลิต	๑.การปลูกพืช ปรับปรุงบำรุงดินหลัง การทำนา (ปุ๋ยพืชสด)	๑.ลดต้นทุนการผลิต ในการทำนา ๒.ปรับปรุงโครงสร้าง ดินให้มีอินทรีย์วัตถุ สูง ๓.เพื่อให้ปุ๋ย อินทรีย์วัตถุ ปุ๋ยพืช สดเพียงพอในการ ปลูกพืช ๔.ใช้เศษวัสดุที่เหลือ ใช้ทางการเกษตรให้ เกิดประโยชน์สูงสุด ๕.เพื่อให้ผลผลิตข้าว มีคุณภาพที่ดีขึ้น	ปลูกปุ๋ยพืช สดในนาข้าว จำนวน ๑๐,๒๙๐ ไร่ ในเขตพื้นที่ นาของ อำเภอ ละหานทราย	๖๐๐ ไร่ จำนวน ๖ ตำบล	๑.ประชาสัมพันธ์ เกษตรกรผู้สนใจ ๒.ประชุมชี้แจง วัตถุประสงค์ โครงการ ๓.จัดตั้งกลุ่ม/ คัดเลือก ๔.เก็บเงินทุนละ ๑๐๐ บาท ๕.สนับสนุน งบประมาณและ ปัจจัยการผลิต/ ศึกษาดูงาน/ อบรม/สมาชิก ๖.ดำเนินการตาม โครงการ/จัดทำ แปลงสาธิต ๗.ติดตาม ประเมินผล	๕๐๐,๐๐๐ บาท	๕๐๐,๐๐๐ บาท	๓๐๐,๐๐๐ บาท	๒๐๐,๐๐๐ บาท	๑๐๐,๐๐๐ บาท	๑.สำนักงานเกษตร อำเภอละหานทราย ๒.สถานีพัฒนาที่ดิน หน่วยที่ ๓ โนนดิน แดง ๓.คณะกรรมการ ศูนย์บริการถ่ายทอด เทคโนโลยีการเกษตร

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ	วิธีดำเนินการ	งบประมาณ					ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐	
	๒.โครงการส่งเสริม การผลิตข้าวหอม มะลิอินทรีย์	๑. เพื่อให้เกษตรกร มีความรู้ ความเข้าใจ ขั้นตอน วิธีการและ กระบวนการผลิต ตลอดจนผลที่ได้จาก การผลิตข้าวหอม มะลิอินทรีย์ ๒. เพื่อให้เกษตรกรมี ความรู้ความเข้าใจใน การผลิตและการใช้ ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยอินทรีย์ และน้ำหมักชีวภาพ ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม ๓. เพื่อให้เกษตรกร ได้ศึกษาเรียนรู้ผลิต ข้าวหอมมะลิอินทรีย์ จากเกษตรกรที่ ดำเนินการและ ประสบผลสำเร็จ	๑.ฝึกอบรม เกษตรกร จำนวน ๑๐๐ คนโดย กระบวนการ เรียนรู้แบบมี ส่วนร่วม ๔ ครั้ง/ ๔ วัน ๒. ศึกษาดู งานการผลิต การแปรรูป และ การตลาด ข้าวหอมมะลิ อินทรีย์จาก กลุ่มที่ ดำเนินการ และประสบ ผลสำเร็จใน เขตจังหวัด ยโสธร	ทุกตำบล	๑. อบรม เกษตรกรที่ร่วม โครงการส่งเสริม การผลิตข้าวหอม มะลิอินทรีย์โดย การฝึกอบรมการ ผลิต การใช้ปุ๋ย อินทรีย์ชีวภาพ และน้ำหมักชีว ภาพ จำนวน ๑ ๐๐ คน ๑ ครั้ง ๑ วัน ๒. อบรม กระบวนการผลิต ข้าวหอมมะลิ อินทรีย์ ตาม กระบวนการ โรงเรียนเกษตรกร ตามฤดูกาล จำนวนเกษตรกร ๑๐๐ คน ๓ ครั้ง ๓ วัน โดย กำหนดให้มีการ เรียนรู้ เดือนละ ๑	๑๐๐,๐๐๐ บาท	๑๐๐,๐๐๐ บาท	๑๐๐,๐๐๐ บาท	๑๐๐,๐๐๐ บาท	๑๐๐,๐๐๐ บาท	๑. ศูนย์บริการและ ถ่ายทอด เทคโนโลยีการเกษตร ประจำตำบลทุก ตำบล ๒. ศูนย์ส่งเสริมและ ผลิตพันธุ์ชุมชน

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ	วิธีดำเนินการ	งบประมาณ					ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐	
					ครั้ง ๓. ศึกษาดูงาน การผลิต การแปร รูปและการตลาด ข้าวหอมมะลิ อินทรีย์ จำนวน ๕๐ คน ๑ ครั้ง ๒ วัน						
	๓.ส่งเสริมการผลิต สารชีวภัณฑ์ในการ ควบคุมศัตรูพืช	๑.เกษตรกรมีความ เป็นอยู่ที่ดีขึ้นและ พึ่งพาตนเองได้ ๒.เพื่อให้ สภาพแวดล้อมเกิด ความสมดุลมากขึ้น ๓.ผลผลิตของ เกษตรกรปลอดภัย จากสารพิษ ๔.ลดการระบาดของ แมลงศัตรูพืชใน แปลงปลูกพืชของ เกษตรกร ๕.เพื่อลดต้นทุนการ ผลิตของเกษตรกร ๖.เกษตรกรสามารถ เรียนรู้ได้ถึง	๑.จัดตั้งกลุ่ม ผู้ผลิตเชื้อรา บิวเวอร์เรีย ๑ กลุ่มใน ตำบลหนอง กะทิง ๒.ผลิตขยาย เชื้อราบิวเวอ เรีย จำหน่าย ให้เกษตรกร ผู้ที่สนใจใน ราคาถูก	ทุกตำบล	๑.คัดเลือก เกษตรกร ผู้เข้าร่วมโครงการ ๒.ฝึกอบรม เกษตรกร ผู้เข้าร่วมโครงการ และคัดเลือก คณะกรรมการ ดำเนินงาน ๓.มอบอุปกรณ์ การผลิตเชื้อราบิว เวอเรีย ๔.เกษตรกรผลิต เชื้อราบิวเวอเรีย เพื่อใช้และ	๑๐๐,๐๐๐ บาท	๖๐,๐๐๐ บาท	๕๐,๐๐๐ บาท	๔๐,๐๐๐ บาท	๓๐,๐๐๐ บาท	๑.ศูนย์บริการและ ถ่ายทอด เทคโนโลยีการเกษตร ประจำตำบลทุก ตำบล ๒.องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ๓.สำนักงานเกษตร อำเภอละหานทราย

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ	วิธีดำเนินการ	งบประมาณ					ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐	
		ขบวนการผลิตสารชีวภัณฑ์(เชื้อราบิวเวอเรีย) และนำไปใช้ทดแทน สารเคมี			จำหน่าย						
พัฒนา เกษตรกร กลุ่มองค์กร	๑.โครงการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี	๑. เพื่อให้เกษตรกรมีเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีอย่างเพียงพอในการผลิตข้าวให้มีประสิทธิภาพได้ทั้งปริมาณและคุณภาพ ๒. เกษตรกรผู้ร่วมโครงการทุกหมู่บ้านจะได้จัดทำแปลงสาธิตข้าวพันธุ์ดี และได้รับความรู้โดยผ่านกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร	.๑เกษตรกรทุกหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการจัดตั้งกองทุนเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีอย่างน้อยหมู่บ้านละ ๕ คน ๒.ตำบลหนองกะทิงมีกองทุนเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีอย่าง	ทุกตำบล	๑.จัดทำโครงการเพื่อเสนออนุมัติ(จากแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล ๒.ประชุมชี้แจงคณะกรรมการบริหารศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล อาสาสมัครเกษตรตำบล ผู้นำชุมชนและสมาชิก	๑๓๐,๐๐๐ บาท	๑๒๐,๐๐๐ บาท	๑๐๐,๐๐๐ บาท	๘๐,๐๐๐ บาท	๖๐,๐๐๐ บาท	๑. ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ๒. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๓. สำนักงานเกษตรอำเภอละหานทราย

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ	วิธีดำเนินการ	งบประมาณ					ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐	
		๓. เพื่อให้เกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และเกิดกระบวนการเรียนรู้ในการบริหารกลุ่ม/กองทุน	น้อย ๑ กองทุน วงเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท		อบต. ๓. ประสานงานกับศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว ๔. ฝึกอบรมเกษตรกรผู้ร่วมโครงการฯ ๕. มอบปัจจัยการผลิต ๖. ดำเนินการตามโครงการฯ ๗. ติดตามและประเมินผล						
พัฒนาพื้นที่ ทรัพยากร การเกษตร	๑.โครงการการขอ งบประมาณ สนับสนุนจาก หน่วยงานภาครัฐเพื่อ ขุดสระน้ำในชุมชน	๑.เพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพการกัก เก็บน้ำไว้ใช้ในพื้นที่ ทำการเกษตรนอก เขตชลประทานและ พื้นที่ระบบส่งน้ำไป ไม่ถึง และมีแหล่งน้ำ เพื่ออุปโภคบริโภค และการเกษตรตลอด	๑. ขุดสระน้ำ ในไร่นา ขนาด ปากกว้าง ๒๐ เมตร ปากยาว ๓๐ เมตร ลึก ๓ เมตร พื้นที่ กักเก็บ	ทุกตำบล	๑. สำรวจและ รวบรวมรายชื่อ เกษตรกรที่มี ความต้องการสระ น้ำ ๒. การคัดเลือก พื้นที่ขุดสระน้ำ คัดเลือกพื้นที่ขุด	๕๐๐,๐๐๐ บาท	๕๐๐,๐๐๐ บาท	๓๐๐,๐๐๐ บาท	๓๐๐,๐๐๐ บาท	๒๐๐,๐๐๐ บาท	๑.องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ๒.สำนักงานเกษตร อำเภอละหานทราย ๓. สถานีพัฒนา ที่ดินหน่วยที่ ๓ โนน ดินแดง

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ	วิธีดำเนินการ	งบประมาณ					ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐	
		<p>ทั้งปี</p> <p>๒. เพื่อเพิ่มผลผลิตและรายได้ให้แก่เกษตรกร อีกทั้งเป็นการส่งเสริมและแก้ไขปัญหาในการประกอบอาชีพเกษตรกรกรม</p> <p>๓. เพื่อเป็นการสนับสนุนหน่วยงานอื่นในการพัฒนาท้องถิ่นและต่อยอดโครงการด้านอื่นๆ</p> <p>๔. เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในเรื่องของภัยแล้งและอุทกภัยที่จะเกิดขึ้นในเขตพื้นที่อำเภอละหานทราย</p>	<p>น้ำ ๑,๓๙๐ ลูกบาศก์เมตร (โดยประมาณ) จำนวน ๑๐๐ ป่อ</p>		<p>สระน้ำตามเงื่อนไขของโครงการเป็นลำดับแรก คือ เป็นพื้นที่ที่มีประสิทธิภาพในการเก็บกักน้ำ โดยพิจารณาจากคุณสมบัติของดิน หลีกเลี้ยงพื้นที่ที่เป็นดินทรายจัด และพื้นที่เกลือขึ้นเป็นดินเค็ม หากขุดไปจะทำให้ไม่สามารถเก็บกักน้ำไว้ใช้ได้นานและคุณภาพน้ำไม่ดี องค์การบริหารส่วนตำบล จะเข้าได้ตรวจสอบพื้นที่ที่คัดเลือกและสอบถามเกษตรกร</p> <p>๓. ประธานกลุ่ม</p>						

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ	วิธีดำเนินการ	งบประมาณ					ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐	
					<p>ผู้ใช้น้ำ จัดเก็บเงิน สมทบจาก เกษตรกร บ่อละ ๕,๐๐๐ บาท นำส่งกองคลัง องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ณ สถานที่ และตาม รายชื่อเกษตรกรที่ องค์การบริหาร ส่วนจังหวัดเลยส่ง มอบ โดยมี เอกสาร ประกอบการรับ เงินให้เกษตรกรไว้ เป็นหลักฐาน และ สรุปรายงาน</p>						

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ	วิธีดำเนินการ	งบประมาณ					ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐	
การแปรรูป ผลผลิตและ พัฒนา ผลิตภัณฑ์	๑.โครงการแปรรูป เพื่อเพิ่มมูลค่าข้าว อินทรีย์ด้วย เทคโนโลยีและ นวัตกรรม	เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับ เกษตรกรผู้ปลูกข้าว อินทรีย์ด้วยการแปรรูป รูปแบบการขายเป็น ข้าวเปลือกทั่วไป	๑.เกษตรกร ผู้ปลูกข้าว อินทรีย์จัดตั้ง กลุ่มจำนวน ๕๐ ราย ๑,๐๐๐ ไร่ ๒.จัดซื้อ เครื่องจักรใน การแปรรูป ข้าวอินทรีย์ จำนวน ๔ เครื่อง ๓.เกษตรกร จำนวน ๑๐๐ รายสามารถ วางแผนการ ผลิต การ แปรรูปและ การตลาดได้	เขตพื้นที่ อำเภอ ละหาน ทราย	๑.จัดประชุมกลุ่ม เพื่อจัดตั้ง คณะกรรมการ กลุ่ม ๒.จัดซื้อเครื่องสี ข้าว เครื่องอบข้าว เครื่องยิงสี เครื่อง บรรจุ ๓.จัดอบรมให้ ความรู้ในการใช้ เครื่องจักร จำนวน ๒๐ ราย ๔.อบรมแผนการ ผลิต การแปรรูป การตลาด	๕,๐๘๐,๐๐๐ บาท	๘๐,๐๐๐ บาท	๘๐,๐๐๐ บาท	๘๐,๐๐๐ บาท	๘๐,๐๐๐ บาท	๑.สำนักงานเกษตร จังหวัดบุรีรัมย์ ๒.สำนักงานเกษตร อำเภอละหานทราย

